

11059

ప్రతి దిన ముద్రక టిం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ ఆగస్టు 27-వ తేది సోమవారము

No 126

శ్రీ విభవనామ సంవత్సర నిజరావణమాస శుద్ధ ఏకాదశి

నంచిక ౧౨౬

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకునేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొవ్వుల మాన్యును. వాయువు పోట్ల
కాపును. పార్శ్వపునొవ్వుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
నాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వ వ శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములకు
నొవ్వులకు నంజీవివంటిది.

పంచభావ చీటీ చూచి కొనుగో
మోనము గలుగఁడు.

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-3 0-16 ని
డబ్బా 1-3 రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబుళెట్టిపేరి, మద్రాసు

109, ఫ్రేరింగ్స్, ఫోర్ట్, బొంబాయి

ఆత్మద్భుతము! ఆశ్చర్యము!! అమోఘము!!!

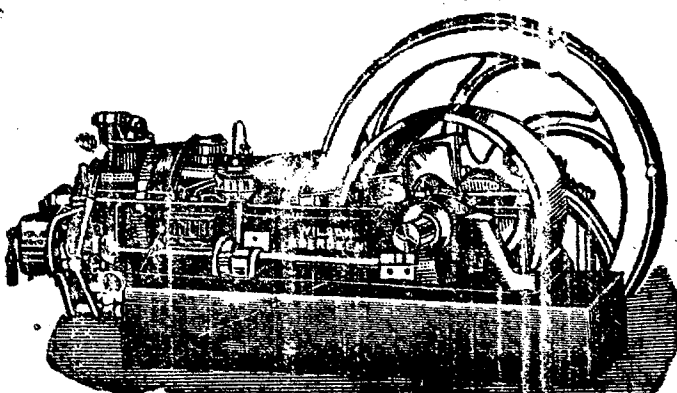
ఇదివర కెన్నడు ఈదిగువ తెలుపబడినట్టి బహుమతి సామానము మీరు కని, వినియుండరు
అప్పుడే సగముభాగము విక్రయమైనది. ఆలశ్యముచేసిన ఆశాభంగమగును. ప్రస్తుతము కొనలేనివారు
సహితము ఒకదశా చూచి ఆనందింపుడు. గాన ప్రతియొక్కరు ఒకదశా మా ప్రదర్శనశాలకు రా
గోరడము.

బహుమతి నివృత్తిగన బంగార గోయరములు, ఇవిలేవక దంఢం బ్రహ్మ, దశవల, అద్దములు, తట్టులు, నెండి ఫోటో
ప్రేములు, సవినరకము నెండి టీ, కాఫీ పెట్టు మన్నున మేలైన సరకులు వరసవ గా నిర్వయించబడుచున్నది.

తంజివిలాసము
"ఉమ్మిడియార్" } ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,
బెంగళూరు నెం 2802. నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన విల్సన్ క్రాడాయిలు యింజనులు

నులభమైన మెకానిజమ్. వేర్వేరురేతు త్వరలో ప్రార్థన.

యా యింజనులు "వివిడి" ప్రైవేట్
లోను, కొల్ల ప్రైవేట్ ప్రైవేట్ లోను 7
సూరముల హార్బర్ వరకుమొదలు రి
గురముల హార్బర్ వరకుమొదలు రి
దున్న స్థానముల నీడముగా నుండును.
అన్ని సామానము చాలా జలముగాను,
తెంపర గలవిగాను వుండును. క్రూ
డాాయిలు ఖర్చు అతివల్పును. యెంత
మట్టి చమురుతో నెనను అతి త్వరిత
ముగా పనిచేయును. ధరలు అతి
వరసము.

మద్రాసు రాజధానికి సోలు ఏజెంట్లు
యెంపైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308, లింగశెట్టిపేరి, మద్రాసు.
బ్రాంచిఆఫీసు, బెజవాడ.

తులసి

తులసి మొక్కయొక్క అద్భుత క్రియలను తెలుపు
గ్రంథము, సర్వ వృత్తిక క్రియ కీటకాది విషములకు కఫ
బాధ్యములను, చంటిబిడ్డల జబ్బులను ముగియు తులసి
బాధ్యములను, తులసి మహాత్మ్యమును, తులసి పురాణ
మును, తులసి పటములను, తులసి గోవిందగామములను,
తులసి పూజయొను యింగు వ్రాయబడియున్నది. ప్రదుర్గ
లకు, వైద్యేతరులకు, స్త్రీలకు మిగుల ఉపయోగమైన
గ్రంథము. నెల 8 అణాలు. పోస్టుఖర్చు 8 అణాలు.

కేసరికుటీరము,

ఆయుర్వేద బాధ్యములు, ఎక్కడు, మద్రాసు

కలరా భయము లేదు

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారు
కర్పూరాద్యరిప్టము
విషాచి నంజీవివంటి
కలరాయన వారిభేదిని రూపుమాపును.
నెట్టు 1 కి నెల రు 1-2-3
ఆయుర్వేదా శ్రమము,
పోస్టుఖర్చు 287, మద్రాసు.

శారదానికేతన కార్యదర్శులకు

సాదావాబు

సంఖ్య 16-8-28 తేదీన, ఆంధ్ర పత్రికలో ప్రకటించిన వ్యాసము... 1. దీనిలో 2 ప్రామాణ్యములు ఉన్నవి...

పైమొక కమిషన్

బహిష్కరించుటకు ప్రామాణ్యములు, మున్సిపల్ స్కూల్స్ లకు, నికేతనముల మూలములను యుండవచ్చును...

కలిసిపోజనము

ప్రామాణ్యములతో కలిపి పెట్టిన గౌరవముననుకూలము... దుర్విద్యార్థులను సహించిన నుదురే మోసాని...

పైమొక కమిషన్ బహిష్కరించుటకు ప్రామాణ్యములను రంగీకరించి నాలోకి తీసుకువచ్చి పోయితిమి...

పంచములను చేర్చుకొనుటను గురించి

నికేతనము ఇప్పటి పాతాళిమూలలో నొకరగు శ్రీ చదువాడ నాగభూషణరావు చౌదరిని సంప్రదించగా...

తిరుమలేశ. అని పంతులవారి పాటకు పంతులవారే యధము చెప్పి సమర్థరగల కవిత్వములు.

నా సాంఘికాభిమానము

ఈ దాడి పంతులవారిలో కాళాభిమానమును పురస్కరించు కొన్ని హాస్యములకు అభిమానులమూడా యుండి యున్నారని ఆంధ్రపత్రికముగా నన్నే సంబోధించి వ్రాసివారు...

పంతులవారి మొస్మరిజం

పంతులవారు, బ్రాహ్మణులే ఎక్కువ ఇచ్చినారని మా పించు అంకెలు, బహు విచిత్రముగా నున్నవి...

సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసు దేశభక్తులు, పంచములనుగురించి, ఎక్కువగా చెప్పబడుచున్నది, అప్పుడేకాటికి, నీచముగా చూడని, దెప్పడే! పంతులవారుకాని, సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసుదేశభక్తులుగాని...

నది, జరిగినది. ఇక జరుగవలసినది సంస్కరణ జరిగినకే, నికేతన విద్యవల్ల లభించు. తేలియేదల నేటి ఇంగ్లీషు స్కూల్స్ కన్న, దీనికిని భేదమేముండును?

తమ ఈ వాక్యరత్నము తేజస్వరసమునటి నామము ప్రయని ధ్రువపర్వమును. నేటి నికేతన కమిటీ పద్ధతులకు తక్కువగాక నేటివరకు నికేతనపు ఇప్పటి పాతాళిమూలమైనది...

గురుకులపద్ధతులమీద జాతీయవిద్య గరవులు కుద్యనించిన నికేతనము కులపద్ధతులమీద ఏర్పడిన ప్రత్యేక హాస్యమును పోటీపెట్టుట ఎట్టి రాజనీతియో మాకు తెలియుటలేదు...

ముగింపు

నాపరిచయము కలిగిన దరిమిలా శ్రీమతి ఉన్నవలక్ష్మి బాయమ్మగారిని మా గ్రామమునకు ఆహ్వానించి ప్రథమ ౫0 వత్సరము ధాన్యపు చండాలు రు 70-0-0 లని వేయించుట యాను ఈ సంవత్సరము కూడా పంతులపద్ధతులలో తోడ్పడుటయును జరిగియున్నవి...

పేరుకలపూడి, 20-8-28. చదువాడ నాగభూషణరావుచౌదరి

బీజే బిందే - సరై వాయిని పర్యమను గట్టపరచుటకు ప్రసిద్ధి చెందినది, స్వప్నమందు గాని మాత్రముతో గాని పర్యమను స్థితిక మగుచున్నయెడల రక్షణం నిలిపివేయను...

ఆర్యవైద్యశ్రమం, 1159-1127 3, బైరాగిమఠం వీధి, మదరాసు.

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము 2113

ఈ గ్రంథములో జర్మనీగారడీ, హాస్యభూషణము, ఆంగ్ల ఇంద్రజాలము, మంత్రకామ్రము, ధూతనైద్యము, యంత్రములు, చిట్టచేత రహస్యములు, విశేషవిద్యలు మునుష్యుని మాయముచేయుట, మాదిడిచెట్టును పుట్టించుట, దీపముల సమాధియగుట, శరీరములను తలచేత మార్పాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొదలగు విచిత్రము లున్నవి...

శ్రీ శారదానికేతనము - గుంటూరు

గుంటూరునందలి శ్రీగురుకుల మగు శ్రీ శారదానికేతనమును గూర్చి సమస్తరూప సంపాదకులను మరొక విశేషముగా వ్రాసిన వ్యాసములు వాటికి ప్రత్యుత్తరముగ శ్రీయుత లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారి ఆంధ్రప్రభావ్యాసము చూచివాడు. శ్రీ శారదానికేతనమును అందలి పరిపాలనమును పాలకులను నేను బాగుగ నెఱుగెను. కొంతకాలము పాఠశాలాధిపతికి శేషముగలిగిన అల్పసహాయము చేసితిని. శారదానికేతనమున్న నేటికిని నాకు చాల గౌరవ మున్నది. జాతీయవిద్యాసంస్థలు దేశమునందు చాల తక్కువ. ఉన్నవి చావుబ్రతుకులలోనున్నవి. ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాలవంటి విద్యాలయము గూడ విక్రీణి కష్టములనధిపతియందున్నది. ఆంధ్రులకు లేకలేక శేటి కొకపనికెల్ల ప్రభుగా ఆమెను పెంచుభారము వహించవలసివచ్చును. యాంధ్రులు త్రుంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నారాయన అనుమానము గల్గుచున్నది. పరిపాలకులు ఆర్థిక కష్టముల కొర్రు సమర్థతతో నిర్వహించినట్లేగాని పాఠశాల నిర్వహణ, సామర్థ్యములే పరిపాలకులనందలి ముఖములు. వారివారి స్థానమును తెలిసికొనకుండుటవలన నేను జాతీయవిద్యాలయములు నడిచుటకు కారణములు, ధనసీనతకూడ కారణమై యుండును. కాని ముఖ్య కారణము నిర్వాహకులపై నాధారపడియుండును.

శారదానికేతన నిర్వాహకులైన లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు ఆంధ్రలోకమును శ్రాంతివారుకాదు. అందఱు వారియొడ ఎట్టి గౌరవమర్పణలను వి లోకమెరుగును. శ్రీ పంతులుగారు పూర్వపేతు నెరుగని కర్మ సన్యాసియని నా యుద్ధేశ్యము. వారి కష్టము మొదటినుండియు దేశమంతట యెప్పుడవదిగినది. పండితులతోద్యమమునందు వారి నేను సంఘసంస్కారమునందు వారి దేశోపకారమును అసహాయోద్యమమందలి వాటికీ తన దేశము చేసిబాచినది. న్యాయవాదియయ్యి ధనాన్వయము లిరుదములకు హోదాను ఉద్వేగములకు ఎక్కువ పీడ్చుచు సర్వము వదిలి ఉన్న స్వల్పవసతిని గూడ దేశార్పణముచేసి సంపూర్ణ త్యాగియై తాను వయసుమీరినవాడయ్యి సంపూర్ణ విశ్రాంతి గైకొనవలసిన రోజులలో ఊరూరు పల్లెల్లెలు ఎండనక వానయనక నిద్రాపారమునైన లేక్కశేయక దేశమంతట శ్రీనిధ్యకొరకు శ్రీ శారదానికేతన శ్రీగురుకులమంతరకు పడరాని అగచాట్లను పడుచున్న పంతులుగారు బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతరులయొడ సమభావముగల పంతులుగారి పరిపాలనయందు బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణసంకలితభావములున్నవని విమర్శించుటలో సమదర్శిని సంపాదకులు, విశేషి పూనుకొనుట చాల హాస్యాస్పదము. నాకు తెలిసినంతవరకు పంతులుగారు బ్రాహ్మణులలో బ్రాహ్మణేతరులలో చెప్పటకు నాకేమియు గాకన్నది. జన్మవలన వారు బ్రాహ్మణులే గానయ్యెను. కాని వారిజీవితముందు కులమును వారెన్నడు పాటించలేదు. వారికి ఏకులమైననూ ఏమతమైననూ ఒకటే. సమానగౌరవముతో ప్రతికులమును గౌరవించును, ప్రేమించును. సమానత్వము శ్రీ పంతులుగారియొడనే నేను ప్రత్యక్షముగ చూచితిని. ఊహలకు వ్రాశకుల మాటలకు-ఉపన్యాసములకు సర్వసమానత్వమున జూపవచ్చును. కాని పంతులుగారు ప్రత్యక్షముగ తనభావముల కార్యరూపమున తెల్పిదిగెను. మీరువిక్రీణి మొదటినుండియు పంతులుగారు బ్రాహ్మణేతరాధిపతిని, అందుకు నిదర్శనములు చాల ఉన్నవి. గురుకులములోని బ్రాహ్మణేతర బాలికలసంఖ్య యొ తెల్పుచున్నది. వారి పాఠశాలలోని 5 వత్సరముల క్షిప్రావిధానము బ్రాహ్మణ బాలికలకు ప్రతిబంధకముగ నున్నదనియు-రజస్వలైన బ్రాహ్మణ బాలికలను వారి కలిదండ్రులు పాఠశాల యందుంచరనియు బ్రాహ్మణేతరులకే ఇది యుపకరించును. మాద్యుశేయవలసినదిగ పాలకవర్గసభయందు వాదప్రతివాదములు జరిగినప్పుడు సభ్యులలో నొకరు పంతులుగారు ఎప్పుడును బ్రాహ్మణేతరులకే సర్వసమానతతో దృఢుడగుచున్నదియు- బ్రాహ్మణులయొడ ఉపేక్ష చేయుచుండుచున్నదియు తీవ్రముగ మాట్లాడి "అట్లేగావచ్చును. నిజముగ బ్రాహ్మణేతరులకే సాయపడెదను కాని బ్రాహ్మణులకొరకు 5 వత్సరములు గడువు మార్పిడియందని దృఢముగ మాట్లాడిరి. పంతులుగారు ఆంధ్రప్రభావ్యాసము ప్రచురించిన ప్రత్యుత్తరవ్యాసములో సహితము "ఈ విద్యాభియము మొత్తముమీద బ్రాహ్మణేతర విద్యాలయమునే చెప్పవచ్చును." అని ఎంతగంభీరముగ వ్రాసిరో తెలియనగును. ఇట్టి సీతిలో సమదర్శిని సంపాదకులసహాయములు, ఆ విశేషిగారు సమదర్శిని కలిగియుండు వ్రాసి ఆన్యాయపు వ్రాతలు సుప్రసిద్ధమైన ఆంధ్ర పత్రిక శ్రీగురుకులమునకు ఎంతటి అపకారమును కల్గియున్నో యాలోచించవలెను. శారదానికేతన పరిపాలకులలో ముఖ్యులకు బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణ భేదభావములు లేవని నే నెఱుగెనును. అందలి బాలికలలో నిది అంతరంగపు, బాలికల కట్టిభేదములు లేవు గాని మావిశేషివంటి మహాశయులు బాలికల కట్టి భేదభావముల జొప్పించి విద్యాలయమునకు మహాపకారము చేయుచున్నారని నాకు విశ్వాసము. ఇట్టి భువోభయము సంపాదకులు న్యాయదృష్టితో సమదృష్టితో

ములపురుగులతోడనే విషయము లేనైన నన్ను చచ్చించుకొని పరిష్కరించుకొనుట మంచివిగాని, పరిశీలనను విగదాయని అన్యాయభావములతో చిత్రించి అమూల వస్తువుల కవకారము చేయుట భావ్యముగాదు.

ఇక బాలికలందరు కలసి భోజనము చేయవలయు నన్న సమస్యనుగూర్చి చెక్కుచో, ఇట్టిమాటలు జెప్పి కృత్రిమము మహానాయకులకే సమభావములేదే. అట్టియొడ ఇట్లుపాడెను? బ్రాహ్మణులను నిందించు బ్రాహ్మణేతరులలో ఎన్నెన్ని కాఖులకు ఎట్లెట్లు వైరములు ప్రాప్తించుచున్నది మనము చూచుచున్నాము. బ్రాహ్మణేతరులలో తమ తమ కులము, కట్టుబాట్లు కొరకు సమష్టిగాక ఒక్కొక్క రెట్టి ప్రయత్నములు చేయుచున్నది. బ్రాహ్మణుల దూషించు మన బ్రాహ్మణేతరుల సమత్వము స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల కొంతవరకు దెబ్బనున్నది. మన మనయంతరాత్మకు దెలియును అట్టివో ఒక సామాన్య గురుకులమందు, శ్రీవిద్యయే ప్రధానసంస్కారముగ నెంచిన పాఠశాలలో అన్యసంస్కారమునకు తావులే! ప్రదేశమున శ్రీ శ్రీ శ్రీ చదలవాడ నాగభూషణరావు చాదరిగారింటి సర్వసమత్వసంస్కారగారు కలవివక్షణ లేకండ భోజనముల చెట్టుటకు. కొడుకులకు సంఘసంస్కారమును పాలిపోయిన పంతులుగారు తిరస్కరించుటయునా? శ్రీ చాదరిగారు సర్వసమత్వప్రచారమునకు గడంగి బ్రాహ్మణేతరులందర నిసమభావమునకు మరల్చి నేసినయొడ లక్ష్మీనారాయణపంతులుగారి కట్టి యధ్యంతర ముండదని దలంచెదను. గనుక మాచాదరిగారు వెంటనే బయలుదేరి సర్వసమత్వప్రచారమునకు గడంగిన ప్రత్యక్ష ఫలమును పొందగలుగుదురు. కనుక నాగభూషణరావు చాదరిగారివంటి శారదానికేతనాధిపతిని, పాఠశాలకు వచ్చుచు భోవుచుండు పాఠశాలవికరణిచితుడు. మారపుకల్యాణాఖ్యులపై విశ్వాసముంచి దగ్గరనున్న పంతులుగారిపై బహిరంగలేఖ వ్రాయుట చేతిలో వస్తువయ్యెనుకొని ప్రక్కయారెడు పోయెనన్న "నావస్తువ పోయెనని" కారణములేనికంగాన చేయు మాదిరి యుండును.

పత్రికాముఖమున నీయసక్తిపువ్రాతలు దేశమునందు ఆంధ్రోపకారములై గురుకులమున నాశనము చేయుటకుమాడ కారణము లగునని తెలియవలయును. ఒకసంస్థను నిర్మించి నిర్వహించుట గొప్పగాని, దగ్గము చేయుటకు గొప్పగాదు.

"సమదర్శకుడు"

కుంభకోణం శీకన్యకాపర మేళ్వరి దేవస్థానజీరోధారణ లాటరీ

ఒక్కొక్క టికెట్టువేల ఒకరూపాయ మాత్రమే లాటరీ తారీఖు 1928 సెప్టెంబరు 20 తేది. ఒకలక్ష యాభై వేల ఒక్కొక్క రూపాయ టుక్కెట్లకు రు 33,000 లు

3886 బహుమతులుగా ఇవ్వబడును బహుమతుల వివరము

ప్రథమబహుమతి రు 5,000 ఇవ్వబడును వైశ్యకులములోని ప్రతివారూ, వృద్ధులు యువకులు, ధనికులు బీదలు, శ్రీలు పురుషులు, కుంభకోణములో జీర్ణించి యున్న శీకన్యకాపరమేళ్వరి దేవస్థానమున పునరుద్ధారణ చేయుటకు సహాయము చేయుట కనుక విధానమున కిలది, తమకే క్లిక తగిన విధమున సహాయపడి, అమ్మవారి కరుణకు పాత్రులగుచురని మేము మరిమరి విన్నవించుచున్నాము. తమకు యుక్తమని లోచనమి క్లికలిగిన టికెట్లు నామ్మ యాధునోద్యమమును కొనసాగించెదరని సభ్యులను కోరుకొని, ను. సమృద్ధమైన ఏకెట్టు కావలెను. మరొక మువ్వరలన నిశ్చాన్య చేయబడినవారు ఏకెట్టుగ నియమింపబడుదురు. అట్టి ఏకెట్టుకు నూటికి 8 వంతున అనగా ఒక్కొక్క టికెట్టు పుస్తకమునకు రు 200 చొప్పున కమిషను ఇవ్వబడును. ఇంకా విశేషములు తెలియగోరువారు కుంభకోణం, పెద్దపిడి రంగులనామాలనుండు కార్యదర్శి రాజశ్రీ వి. వి. వెంకటేశం చెట్టిగారికి రిఫరెన్సులో వ్రాయవచ్చును. లీగలు అడ్వైజరు-రాజశ్రీ టి. ఆదినారాయ సెట్టి గారు ఎం. ఎల్. సి. బారీస్టరు నేలను.

శ్రీ శారదానికేతనము - గుంటూరు

మ.రా.శ్రీ గూడపల్లి రామబ్రహ్మం చాదరిగారు, చదలవాడ నాగభూషణరావు చాదరిగారు, ఇంకా పేరు పెట్టించని ఇతరులను వ్రాసిన లేఖలు చదివివాడు. శ్రీశారదానికేతన విద్యార్థికిబృంద మని వ్రాసిన ఉత్తరము శేవలను కల్పితము. నా విద్యార్థులకు సంబంధములేదా? నా విద్యార్థుల తల్లిదండ్రుల సమ్మతిమీదనే ఉత్తరములు మేము చూచుచున్నాము అట్లు చూచుట తల్లిదండ్రులు అవసరమని యాద భావించుచున్నారు. ఉత్తరములు కార్యదర్శిగాని, నాకు లేనయెడల లందుకై నియమింపబడిన యితరులుగాని చూచుచుండును.

మాలిలలను చెప్పుకొని కిలించదీసి భోజనములు సహపం కిని పెట్టు విషయమై సిద్ధాంతములో అనేకులకు భేదాభిప్రాయములు లేవు. శేవలసిన ప్రధాన విషయము తల్లిదండ్రులయొక్కరూ బాలికలయొక్కరూ అభిప్రాయ మై యున్నది. ఇది శేవలను వంచముపాఠశాలగా ఉద్దేశించి ఏర్పరచబడినవిగాదు. శ్రీలకు సక్రమమయిన ఉన్నతిదగ్గ గరపుటయే ముఖ్య అభిప్రాయము. ఈ విషయమై ఉత్సాహపరులగు వారందరను ఆయాకులములనా ఆయాకులముల బాలికల దండ్రులతో మాట్లాడి వారి యంగీకారమును బడయుట ప్రధాన విషయము. పత్రికలో వ్యాసములు ఎక్కువ తోడ్పడవు. బాలికల దండ్రులలో బహుమంది కలికలను చూచునాకగారు. శ్రీయుతులు రామబ్రహ్మం చాదరిగారు నాగభూషణరావు చాదరిగారు కమ్మవారిలో ప్రచారము పలిపి బాలికల తల్లిదండ్రులకు ప్రవోధము గలిగించుట ఉత్తమము. తక్కిన కులములవారు అట్లే చేయదగును. అట్లు వెళ్లదలచినవారు శోకయెడల బాలికల గ్రామముల కేంద్రక తల్లిదండ్రుల పేర్లను ఇచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నాను. ఆధుమయ కొందరయినను అగ్రికరించెయెడల కొందరు పంచము బాలికలను చేర్చుకొని ఆదర్శ ప్రాయముగా కాస్తాపాలిటా కెక్కును (సహభోజన కాళి) ఏర్పరచి అందుకేటకు ఇవ్వమలేనివాకి మామూలు ఏర్పాట్లు జరుపవచ్చును. ఇట్లు కొంతకాలము జరిగినచో అభిప్రాయములు సురైనచో అందరిని ఏకము చేయవచ్చును. అందరు సిద్ధాంతములు మాట్లాడుటకంటె కార్యసాధనములు యోచించ ప్రార్థించెదను.

ఇట్లు, పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ.

సులభముగా

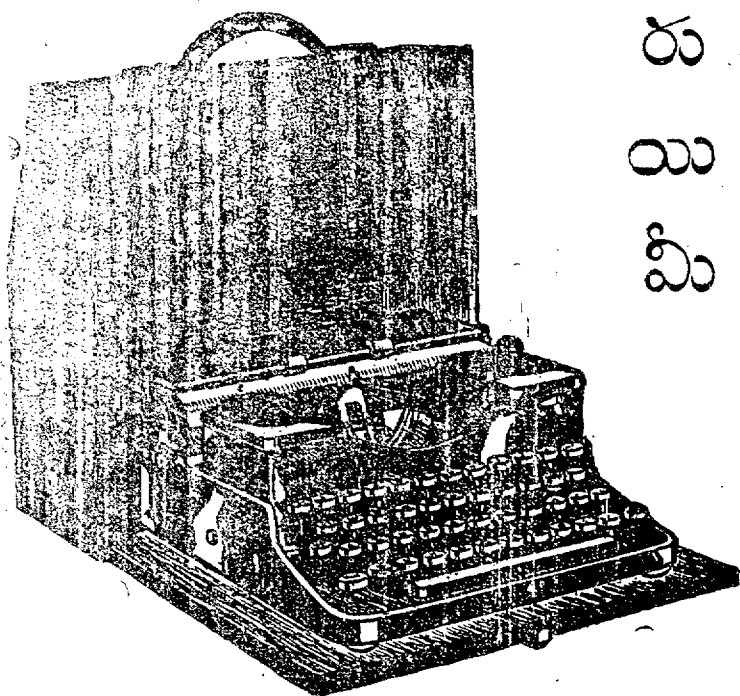

నిజముగా ఊరటను, సౌఖ్యమును గలిగించును. గడచిన 50 సంలములకు పైగా నుండియే శిశువులు, పెద్దవారు మొదలగువారు ప్రపంచమునం దంతటను

చాంబర్లెన్సు దగ్గునివారినినే పుచ్చుకొనుచున్నారు. దీని రుచిమనోహరమైనది. మత్తుపదార్థములుగాని లేక ఇతరహానికరమైన వస్తువులందులో కలియబులేదు. దగ్గులను, జలుబులను, బిడ్డలకువచ్చు కింకవాయును ఇదిపారదోలును, ఇన్ ఫ్లు ఎన్సా, రొమ్ముపడికము, ఊపిరితిత్తులకు హానికలిగించు నట్టి న్యూమోనియా జ్వరము మొదలగునవి వృద్ధిగా కుండునట్లు ఆటంకపరచును. అనేకరకముల దగ్గులు త్వరలో సుదర్శనమక పోయినచో కఠినవ్యాధిని కలిగించుచున్నది. అందుచేతనే అనేకమంది ప్రజలు ప్రపంచమందంతటను ఎప్పుడూ, చాంబర్లెన్సు దగ్గునివారిని

CHAMBERLAIN MEDICINE Co. Des Moines, Iowa U. S. A. వైన ఆధారపడి యున్నారు. 8919

WANTED. Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. Apply to: Imperial Telegraph College, Nai Sarak, Delhi, 3108

రు 12/-
యిచ్చిన
మీ ఆధీన
మగును

ROYAL

సెప్టెంబరు మాసాంతము వరకు.

రు 12/- మొదట చెల్లించి తరువాతి వాయిదాకు రు 12/- చొ॥
17 వాయిదాలలో చెల్లించిన రాయల్ పోర్టబుల్ టైప్ రైటరును పొంద
వచ్చును. మొత్తం రు 216 అగుచున్నది. పైనిర్ణయ తేదీలోగా
కొనిన వారలు రు 20/ ల లాభమునకు కొనినవారగుచున్నారు.

స్టాకింగ్ పోస్టేజీఖర్చులు ఉచితము.

రాయల్ కొనిన వారలకు యీ తక్కువ ధరలుతోబాటు
ఒకమంచి ఫౌంటెన్ కలమును బహుమతిగా నివ్వగోరుచున్నాము.
ప్రతి కలముతోకూడ, సెప్టెంబరు 30 తేదీలోగా రు 200 బహుమతిని
పొందు విధమును తెలుపు వివరములు పంపబడును.

మీరు దీని విషయమై ఎక్కువ వివరములు
ఏలకనుగొన కూడదు?

యక్కడనుచును.

అడిసన్ ఆండు కో లిమిటెడ్.
మాంట్రోడ్డు, మద్రాసు.

రాయల్ పోర్టబుల్ టైప్ రైటరు విషయము తెలుపు పూర్తివివ
రములను, సెప్టెంబరు మాసాంతము లోపున రు 200/- గడించుపద్ద
తిన తెలుపు పత్రమును దయచేసి పంపగోరెదను.

పేరు.....

అడ్రసు.....

మీకు యీసంగతులన్నియు మీ స్నేహితుల కెవరికైన తెలియజేయవలెనని
చాలోకించు అబ్రేజును ప్రాసెపింపిన తరువాతి, విషయమంతయు మీను నిర్వహించ
వలెననియు.

అ మృతాంజనము

అన్ని సోద్యాలకు దివ్యావధానము. ప్రతియింట నుండదగినది. అన్ని షాపులలో దొరకును.

బహుమతులు - వానియర్థము

విద్యార్థులకు మందలింపు

శ్రీస్తవకలాశాల సాంవత్సరికోత్సవము

బహుమతుల గురించియు వాని యర్థముల గురించియు
రెవరె డుజి. మాత్యూస్ గారు కుక్ వారముసాయ శ్రమజ 7వ
శ్రీస్తవ కలాశాల సాంవత్సరి కోత్సవము పందగ్గు మనవక్త-
జుడొప్పమును గావించిరి. కలాశాల ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ
వాణసు విద్యార్థులను చాల ముఖతనత్వసంపన్నమున మిక్కి
లి యుత్సాహముతో పాల్గొనిరి. గౌరవనీయులగు సర్ వహ
కర్తు ఉపాధ్యక్ష సామెయిగారి యుత్సవమున కగ్ర్యక్షత వహించిరి.
పెరంటు ఇ. క రిగారి భగవత్పూర్ణతో శాస్త్రకరుడు
ప్రారంభమయ్యెను.

కలాశాలాధ్యక్షులగు మెర్తెనుగారి కోరికపై గలరెండుజి.
మాత్యూస్ గారు విద్యార్థులకు హితోపదేశ ప్రసంగము గావించి
మీమ వా దించున, విద్యార్థులలో నగ్ర గణ్యులగు నుత్తీర్ణులను
కొని కొనగబడు బహుమానముల గురించి ముచ్చటించిరి. అది
నేక విధములైనవి. వానిలో దాదాపు పది బహుమానములు,
ప్రాతి విద్యార్థులు తమ చిన్న శాటి గురువులయొడ తమకుగల
ప్రేమభిమాన గౌరవములను చిహ్నముగ నేర్పరచినవి, మరొకొన్ని
కొందరు ఆత్మంత ప్రేమ స్పదముగ తమ తలిదండ్రుల స్మృతిక-
చిహ్నములగు నేర్పరచినవి మరొకొన్ని బాల్యస్నేహలతానిబద్ధ
లగు మిత్రులచే నేర్పరచబడినవి. అత్యంత పవిత్రములగు భావముల
చెప్రేరేపములగుచే నీ బహుమానములు చాల పూజనీయములు.
ఇవిగాక బహుకరించుటయే ప్రధానోద్దేశముగ గలిగిన బహు
మానములుగూడ మరికొన్ని గలవు.

ఇట్టి సందర్భములందొ స గ బ డు, బ హు
మానములగాంచి ఒకక ఎక్కువగ. ఉపాంగులకుగాని మరియొక
రు డిగులు పడుటకుగాని అవసరములేదు. ఇవి అంతగా పరిగ
నిజబడవలసినవిగావు. ఈ బహుకరణములచే సత్యముగ
భావించుట ఆసత్యమును వేదాంతమునకు (తావ తొక్కించును.
పారపాలులు మానన సహజములు. మనుష్యులు తమ తోటి
మానవుల ఆర్థ తా నర్హతల గురించి ఎన్నటికిని సరియగు నిర్ణ
యము నొనగజాలరు. అందుచే వీరొసగు బహుమానములనుబట్టి
యే వ్యక్తుల యర్హతా నర్హతల నిర్ణయించుకొనుట తప్పు. ఇం
క చేసినన, బహుకరణములవలన నెవ్వరికిని నిజముగ ప్రయో
జన ముండజాలదు. వ్యతంత్ర జీవిత మార్గమున పురోగమించిన
పిమ్మట అప్పుడు సాధించు విజయములే నిజముగ విజయ
ములు. ఆ విజయములను బహుమానములను, తమతోటిమాన
వు లొనగగలవిగావు. వాని కెవ్వరును అడ్డుపడజాలరు. కలాశా
లయందు బహుమానముల సంపాదించుటకు, కేవలము ఆర్హత
యు, శక్తిసామర్థ్యములే కారణముగాదు. వానిని సంపాదిం
చుట కన్నియో మార్గములుగలవు. విద్యార్థుల కవన్నియు దెలి
సినవే (నవ్వు) కాకొకప్పుడు గణితశాస్త్రప్రావీణ్యమునకు బహు
మానమువచ్చెను. (నవ్వు) గణితశాస్త్రమునకును శాకును వే
యూనుడలదూరమును విషయము మికందరకును దెలిసినది.
(నవ్వు) మరియొకమారు శాకు గ్రీకు లాటిను భాషలందు ప్రా
వీణ్యులకు బహుమానము వచ్చెను. (నవ్వు) ఒకానొక
రైల్వే ప్రమాదమువలన శాకీ బహుమానమువచ్చెను. చవ్వుట్లు
ఆ ప్రమాదము శాకుగాదు. మ తరగతిలో గ్రీకు లాటిను భాషల
యందు అగ్రగణ్యుడగు మరియొక విద్యార్థి తండ్రికి
ప్రమాదము జరిగిన రైలులో తన తండ్రి ప్రయాణముచే
యించుడెను. అతనికిగూడా వచ్చెన ప్రమాదము జరిగినచో
యను ఆందోళనచే అకదాపరీక్షలో నేమి ప్రాయశ్చేకపోయెను.
రై వక్యవచే అతని తండ్రికేమి ప్రమాదము గలుగలేదు. కాని
అతడు సరిగా ప్రాయశ్చేకపోవుటచే బహుమానముమాత్రము
శాకు వచ్చెను. ఇట్టి పెన్నియో సర్వసామాన్యముగ జరుగుచుం
డును. అర్హులగు వారెందరో ఏదో యొక కారణముచే బహు
మానములను గోల్పోవుచున్నారు. కనుక, ఈ బహుమానములు
తమకు రాలేదని డిగులు పడవసరములేదు.

మాత్యూసుగారు ముగించుచు, ప్రతివిద్యార్థియు, ధైర్య
సాహసములను, ఇంద్రియపరీకరణత్వమును అలపరమకొనవలసి
నదని మందలించిరి.

కలాశాలా ప్రధానాధ్యక్షుడగు రెవరెండు డాక్టరు
మెర్తెనుగారు గత సంవత్సర పరిపాలనా నివేదికను చదివిన
పిదప, అధ్యక్షుడు విద్యార్థులకు బహుమానముల పంచిపెట్టెడు.

అధ్యక్షుడు పథము ముగించుచు, యువకులు, తమ విజ్ఞా
నమును, శక్తిని తమ జీవముయొక్కయు సంఘముయొక్కయు
అభ్యున్నతికి వినియోగింపవలసినదని గోరిరి.

అధ్యక్షునకు కృతజ్ఞతాపదనములతో సభ ముగిసెను.

వేదాపురం శిల్పబట్టలు.

మీ సొమ్ముకు తగినవిలువ
చాలకాలము వుండునట్టివి

నాణ్యమైనసరకులు.
సరసమైనధరలు.

మైనూర, పూవా, మద్రాసు, మారత్, తంజావూరు, కంజీరం మొదలగు ప్రదేశములలో జరిగిన క్రడర్పణలను
తోను మహారాజులవలన నాయకులవలన బంగారపతకములను యోగ్యతాపత్రములను పొంది యున్నాము.
మాయొక్కపరకల శాస్త్రమునకును తక్కువ ధరలకున్న మేము పొందిన బహుమానపతకములు యోగ్యతాపత్రములే
నిదర్శనములు.
మా శిల్పబట్టల ప్రతిగ్రామములోను ప్రతిబట్టలపైపులోను దొరుకును. మా పేదగల ప్రేమకారులనుమాచీ బట్టలు
తీసుకొనవలెను.
మావద్దనున్న అన్నిరంగులలోను అన్ని నైజాలలోను శిల్పకంఠువాలు, దోవతులు, పేటలు, శారముడి, పొత్తుపంచలు,
వర్తింగు, కోటింగు, శిల్పములను వేస్తుకొని కోటింగు, కంఠువాలు, దుప్పట్లను నెం 100 రు లగాయు 200 పక్క
ములు జరీబట్టలను దొరకును. వివరములకు యీ విగున యడ్రనుకు వ్రాయుడు.
టెలిగ్రాఫిక్ యడ్రను. } వెనల సుబ్బారాయుడు అందుకో,
శిల్పపురం. } శిల్పపురం కాటన్ క్లాత్సు మేన్యు ఫేక్చరర్సు, పెద్దాపురం, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

శ్రీ లక్ష్మీజ్యాయలరీ కంవెని, బెజవాడ-ఆంధ్రుల లక్ష్మీగృహము.

కల్పికాదు. మోసములేదు.
మాప్రదర్శనశాలలో క్రొత్తరకముగాజులు, మెడగొలుసులు, రత్న
ములు, పచ్చలు, కెంపులు పొదిగిననగలు, ఉంగరములు, కాళ్ల గొలుసులు, బం
గాడు, వెండిగ్లాసులు, మరచెంబులు, పల్లెరములు, కాఫీసెట్లు ఎల్లప్పుడు సిద్ధ
ముగా నుండును.
నవరసుబంగారునకు, ఛాది వెండికి, క్రొత్తమాదిరీలకు, చక్కని పనితన
మునకు గ్యారంటీ.
నచ్చనివస్తువులను తిరిగి తీసికొందుము. సంపూర్ణ తృప్తినిచ్చుటయే మా
యుద్దేశ్యము. 4887
ప్రాప్తైటరు-ఎర్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి.

GOODWIN'S MEDICAL CARBOLIC SOAP. A Powerful Antiseptic. GOODWIN'S MEDICAL CARBOLIC SOAP. ఆంటుకోగంబంధమైన చర్మ వ్యాధుల పోగొట్టుట కేర్పడవ బడిన దినుసులచే తయారైన నిర్మలమైనకార్బాలిక్ సబ్బు కుభ్రమైనదగుటచేతనే శ్రేష్ఠమైనది. ఆంటు సంబంధమైన వ్యాధులను ఆటంకపరచును. దేహమంతటను కుభ్రపరచి ఆ రోగ్యమును కలిగించును. వైద్య కాస్త్రజ్వాలచే ఆమోచింపబడినందన మెడికల్ అని పేరుచేర్చబడినది. గడ్డి విన్స్ మాంచెస్టర్ వారిచే తయారకాబడినది. 4875 ఆలెవెడ్డబ్లూ బ్రాక్ పొమ్మబాపు, 875, బొంబాయి.

విషూచి నివారిణి ఆమోఘమైన

కలరామందు

గత యుగవతి సంవత్సరములనుండియు అనేక ప్రాణులను కాపాడి ఖ్యాతిపొందినది. దీనిని ప్రయోగముల
చేయు సయితము వెంటనుండుకొనుటవలసదు. వీడల సహాయము ప్రకృతము వెల తగ్గించికాము.
వల బుడ్డి 1 కి రు 1-2-0. పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదవిలయము, బెజవాడ,
మైనూరు అగ్రికల్చరల్ డెరిఫారమ్ కంవెని లిమిటెడ్

జంతుజాలము నష్టపరిహారము నిప్పించు నంథ. హెడ్ ఆఫీసు:—బెంగళూరు బనవన్ గుడి.
ఓండియా యందంతటను యీక్రింద కనుపరచినచోట్లవీక్షేపణ కలవు. రైతులుగాని కడతరుగాని వివరములు గోరు
వారు వ్రాసిన బడయగలరు.
ప్రత్యేక తరములకు తగుక్రమపాించి వెంటనే సదుత్తరము లివ్వబడును. ఒకమాత్ర పరీక్షించి చూడగోరెదము.
ఆమలాపురం నెల్లూరు కొప్ప (కాడూరు), రాణిపేట
బరంపురం (గంజాం) కోట్టాయం (తిరువాన్కూరు) తంజావూరు
మచిలీపట్నం (కృష్ణాజిల్లా) కలకత్తా మర్కెరా (హుద్ద), విహార్ నగర్
జోర్ హాత్ (అస్సాం) నంద్యాల (కర్నూలుజిల్లా) విజయనగరం.
సహకారపద్ధతిమీద పనిచేయుటకు క్రిమంతులైనవారు కావలెను. జీతముగాని కవిమాకాగాని యివ్వబడును.

శ్రీమహాభక్తవిజయము

శ్రీ మహాభక్తవిజయ మను గ్రంథమును తెంగళూరు నెంట్రిలుకాలేజీ తెలుగుపండితులగు బ్రహ్మశ్రీ పరవస్తు జియ్యయ్యగారిచే రచియింపబడి 1889 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల లో "శ్రీనిధి ముద్రాక్షరశాల"యందు ముద్రింపబడిన ప్రాతలయ్య ప్రతియొకటి చూచు భాగ్యము మాకు లభించినది. ఇది ప్రథమ సంపుటమని యిందువ్రాయబడియున్నది. ఇందులో, జయదేవు, కలీదాసు, తులసిదాసు, జ్ఞానదేవు, శామదేవులను భక్తాగ్రే పదల చరిత్రములు వచనకావ్యమునందు వ్రాయబడియున్నవి. 441, పుటలు కల్గియున్నది. పన్ను అయ్యతో ముద్రింపబడినది. ప్రస్తుతము అందజేతకు సాధారణముగా చదువబడు చుండు భక్తవిజయములను పుస్తకములలోని విషయములకన్న చరిత్రాంశములు హెచ్చుగా యీ ప్రాత్రమునందున్నవి. యీ భక్తాగ్రేపదల చరిత్రము యిందు సమగ్రముగా నున్నదనిన చాలును.
ఈగ్రంథముయొక్క ద్వితీయ తృతీయాది సంపుటములు ముటియెచ్చట నైన ముద్రింపబడినవి లభింపగలవేమో, పత్రికా పాతకమహాశయాలతెవ తెవనయతో తెల్పకోరుచున్నాము. శ్రీ జియ్యయ్యగారికి పుస్తకములోని విలాసము మేరకు యిదివరలో పుత్తరము వ్రాసియుంటిమి కాని, యెంతకాలమోయియుండి ఎవరు బదులుజాలు అందలేదు. తెంగళూరు నెంట్రిలుకాలేజీ లో తెలుగుపండితులుగా నుండు నడియూ లేక మరెవ్వరు యితర కార్యాలకులై యుండునదియు, వాడుగాని వారి నెరిం గిన పత్రికా పాతకమహాశయాలగాని తెల్పకోరుచున్నాము. లేదా వారి బంధువర్గమువారిలో ఎవరైన శ్రీమహాభక్తవిజయ పుస్తక పర్యసామ్యసంకల్పిత స్వాతంత్ర్యము హక్కుగల్గియుండి నడియూ పత్రికాముఖమున వివరములనెరింగినవారు వెల్లడింపఁ బ్రార్థితులు.
ఇట్లు వ్రాయుటలో గ్రంథకర్తగారి విషయ వివరము లు తెలుసుకొనటయేగాక దేవతాకార్యమునకు వారి సహాయము పుస్తక రూపమున మాకు విక్రీలి యవసరమైయు న్నది. మా గ్రామ యేటిగడ్డ ఆంజనేయస్వామి దేవాలయాభి వృద్ధికై, పాశుమత్యేనా సహజము వారసుకు మేము పర్యవిధ మల పాటుబడుచున్నాము. జీర్ణదేవాలయోద్ధరణమునకు ధన ము విశేషముగా కావలసియుండును. మాలో సహజ సభ్యు లను విక్రతులును, అగు యం. సి. చన్నకేశవుల శ్రేష్ఠిగారు భ క్తతోక నిమిత్తమై వారి శ్రేయమునగోరి ద్వితీయముద్రణ చేయించెదరనియు అందువల్ల రాబడు లాభము దేవాలయము నకే యవ్వపంకల్పించినారు. యీ గ్రంథములోని భాషా ప్రాశస్త్యము సరిశ్రేణి పండిత పామరులకుకూడా హృద యాకర్షణముగా నున్నది. భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యకర్త్యము పాతి వ్రత్యమహాత్మ్యము బాలబాలికలకును స్త్రీ పురుషులకు పామరు లకు యంత గుబోధకరమగు గ్రంథము మఱొక్కటిలేదు భగ వద్గుణల సంఖ్య అభిస్మిదికి యిట్టి ప్రాత్రములు విరివిగా ప్ర చారమునకు వెచ్చుటవలన పర్యవేక్షణ తరింపగల్గునురు. కావున శ్రీ గ్రంథకర్తగారి గ్రంథము ద్వితీయ క్రమరణ విషయము వారితో గాని వారి సంబంధువులతోగాని పుత్తర క్రత్యుత్తర ములు జరుపుకొని అనుమతిపొందవలయునని యున్నాము— భక్తులగు పండితతోకముగాని గ్రంథకర్తగారగు శ్రీ నూరిగారు గాని వారి నెరింగిన బంధుమిత్రాది వర్గముగాని మఱి పత్రికా పాతకలలో యెవ్వరైనను విషయ వివరములు పత్రికాలో ప్రచురింప ప్రార్థితులు.

కె. ఎస్. రామస్వామయ్య.
యం. శి. చన్నకేశవులు శ్రేష్ఠి
కదిరి శ్రీనివాసాచార్యులు.
బి. నరసింగరావు.

గృహము మార్పుట

శ్రీమాక పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారువారు తమనివాసస్థలమును 226, వాల్టాక్కు రోడ్డునుండి ఎగ్మోరు రైవల్ క్రాసింగుకు దగ్గర గంగురెడ్డి రోడ్డునందు గల నెం 51 రు "రెడ్డిమిగు" బంగళాకు 1-9-28 తేదీనుండి మార్చెదరని యిందుమూలముగా తెలియజేయడమైనది.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6
ఆంధ్రవైష్యరత్నావళి రు. 2, భస్మచూళిక రు. 1 2046) శాస్త్రుడు శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ

“స్వయంసహాయమే స్వరాజ్యసిద్ధికి మార్గము”

యదార్థమేమనిన భారతదేశమునకు స్వరాజ్యప్రదానము బ్రిటిషు ప్రజలకు సమ్మతముగాదు. బెంటుగా రిప్పటికిని భారత వ్యవహారములందు బ్రిటిషు ప్రజల యజ్ఞానమే వారి విముఖతకు కారణమని నమ్ముచున్నది. ఆయమ గావించిన యుపశ్చాసములవల్ల నైశా బ్రిటిషునాటిక ప్రవర్ధింపము కల్గి యుండదా? శామిత్తులు ఆర్. కే. వణ్సుకుం చెట్టి గారుకూడ తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొని శాతో నేతీధమింపుట సంత సజనకము. భారతదేశమును పరిపాలించు పార్లమెంటువారి దేశపరిస్థితుల నెరుంగరని తలంపుట పొరబాటు. చిత్తూరుకు గాని కడపకుగాని తంజావూరుకుగాని ప్రతినిధు లెవరో యెరుంగకుండవచ్చును గాక. మీర మనకు మనదేశ విషయమై తెలిసిన విషయములకంటెను వారెక్కువగ నెరుంగుదురు. అట్లు గాక మరేవిధముగ నుండును. రమారమి యింగ్లండునందలి ప్రతి కుటుంబములలోను ఎవరో యొక రీ దేశమున సైనిక శాఖయందో వైద్యశాఖయందో యింజనీరింగు శాఖయందో “నాకనివాసు లగు” ఐ. సి. యన్. శాఖయందో పనిజేసినవారగాని ప్రస్తుతము జేయుచున్నవారుగాని యెయున్నార.

మీరు తమదేశమున కరిగినపుడు భారతదేశ వ్యవహారములపట్ల మాత్రము నోటికి తాళములు వైచికించురా? (నవ్వు) యింగ్లండు నందలి ప్రతివోటకును భారతవ్యవహారముల నెరిగియున్నాడని నేను చెప్పటలేదు. కాని పలుకుబడిగల నాయకులను, పార్లమెంటు పథ్యులందఱను మనవ్యవహారములతో సంపూర్ణ పరిచయముగలిగియుండునా.

బ్రిటిషువారాపత్రికాధిపతులు భారతదేశమున కనుకూలమైన వార్తలవనాదించి, ప్రతికూలవార్తలన్ని ప్రకటించుచుండును.

కొందరు పత్రికాధిపతులతో నేను సంభాషింపగ వారు యీ విషయము నంగీకరించి, భారత జాతీయాభిప్రాయములతో తా మేకీభవించజాలమని స్పష్టముగ నుడివెరి. మనవల్ల సానుభూతి వహించు పత్రికలును కొలదిగ లేకపోలేదు. ఇందలి యిద్దర మేముగా బ్రిటిషుప్రజలు మంచి కట్టుబాటుగలవారు. భారతరాజ్యాంగములను గూర్చి వారు విక్రీణిజోక్యము కలిగిండుకొనరు. యిండియా మంత్రిగాని, పార్లమెంటువానిగాని విధానముల నిర్ణయించుకొనెడివి ఆపని వారికే వదలివేయుదురు. అందుచేత బ్రిటిషుప్రజలకు భారతదేశ పరిస్థితులనుగూర్చి ప్రబోధము గావించుటవలన, వారిదృష్టి మారుననిగాని, మనకు లాభము కలుగుననిగాని తలంపుట హాస్యాస్పదము.

అందుచేత భారతసమస్యలపట్ల మాత్రము యింగ్లండుదేశములో నన్నివత్తుములవాడను ఒకే యభిప్రాయము కలిగియున్నారను నా నమ్మకము బలపడినది. కన్వెన్యేటివుత్తము ధనాధికతత్వముతో నెట్లు విర్రవీచుచున్నదో, కార్మికపక్షము అదానికే దానురాలయ్యెను. కావున కార్మికపక్షమువారిపై మన మానసం బెట్టుకొనుట అశక్తప్రము. భారతీయుల క్రేయోభివృద్ధులకు కాంక్షించువాడను, భారతవర్ష మిశ్రులగువాడను కొందరు లేకపోలేదు. కాని వారి వలకుబడి అర్హియను.

యూరపునందలి భారతీయులు

యింగ్లండు దేశములోను, యూరపుఖండమందలి తదితరదేశములందును నివసించుచున్న భారతీయసోదరులు నా కొసంగిన యావస్థను వరువదగినది గాదు. వారియొక్క సహకారము లేనిది నే నేవనిని నిర్వహింపజాలెడి వాడనాను. యూరపుఖండమందలి మన సోదరదేశీయులనుగూర్చి గర్వించుట కెంతయును మనకు కారణముగలదు. (హర్షధ్వనులు)

"సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యలక్ష్యము"

బ్రిటిషుప్రభుత్వము భారతదేశమున తనకు బానిసగ నుంచుకొనుటకు ప్రతిపత్తియున్నది. బ్రిటిషువారి హస్తముల నుండి స్వరాజ్యమును మనము లాగుకొనవలెనేగాని వారికి వారై స్వరాజ్యమును మనకు ప్రసాదించబోరు. వారిని కీర్తింపగాని, ప్రార్థించిగాని, మేలనూడిగాని మనము స్వరాజ్యమును గడింపజాలము. భారతీయుల స్థిరపక్షము, కార్యదీక్ష, అచంచల దృఢమనస్కత వలననే స్వరాజ్యమును బడయువలసి యున్నది. బ్రిటిషుప్రభుత్వము రాజీకి అంగీకరించరి తరుణమున మనము వారితో రాజీకి వెడలుటయం దర్థములేదు. స్వరాజ్యమునకు వారెంత మాత్రమును యిష్టులు గానవును మనము మనలక్ష్యమును తగ్గించుకొని ఆధినిజేత స్వాతంత్ర్యమును గోడలు యపమంజపము. నైమను సంఘబహిష్కారమును, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ప్రకటనమును చచ్చుపురి కాంగ్రెసులో తీర్మానింపబడుట మిగుల సమంజసమని మరల నొకతూరి నొక్కివక్కాటింపుచున్నాను. ఈతీర్మానముల కేమాత్రము భిన్నముగ నడచినను కాంగ్రెసుగాని, దేశముగాని ఆత్మహత్య గావిండుకొనినట్లుగను. (వినుడు, వినుడు) ఇది కేవలము భావోద్రేకమున జేపైడు విషయముగాదు. సాధ్యాసాధ్య విచారణ యొనర్చిన పిమ్మట నేనే నీయభిప్రాయమును తెల్పుచున్నాను. బ్రిటిషువారు మనతో రాజీకి సంసిద్ధులై వచ్చినపుడు మనమును రాజీవరతుల ముట్లాడవచ్చును. "సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము మన చేతి కందుబాటులో నున్నది. మనముద్దాని నందుకొనుటయే ఆలస్యము"ని నేను నమ్ములేదు. కాని అధినిజేత స్వాతంత్ర్యము మాత్రము మన కందుబాటులో నున్నదని మీరు విశ్వసించగలరా? కావున సాధ్యాసాధ్య దృష్టితోచూచిన రెండును దుర్లభములే. ఇంగ్లండునందుగాని, తదితర పాశ్చాత్యదేశములందుగాని నేనేమాత్రమైన గౌరవింపబడినచో అందులకు కారణము నాదేశమున భారతవర్షముయొక్క మహత్వమును బట్టియు, అట్టి భారతవర్షము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడుచున్నదని నేను మీతరపున ప్రకటించుటను బట్టి మనస్సు గౌరవింపబడినదిగాని, నాప్రతిభను బట్టికాదు (హర్షధ్వనులు). మీయాశయములను మరుగుపరచక నిస్సంగిగ ముగియించుటంజేసియు వారు నాకు స్వాగత మొసంగిరిని నానమ్మకము. అందువలన విజేయుటకు మనము మన మనోనిశ్చయమును వ్యవస్థముగ దెలుపుటవశ్యకము.

అఖిలపక్షసమావేశము-అధినివేత

స్వాతంత్ర్యము

గతసంవత్సరము నేను గావించిన ప్రయత్నముల ఫలితముగ నీయభిలషత్తు సమావేశము ప్రారంభమైనది. నైమను సంఘ సహకారమునకై ఉపసంఘముల నెన్నికొనిన రాష్ట్ర కాపన సభలవారు దేశమునకు మహోదా మొనరించిరి. ఇకనైనను సహకారభావము నడుగంటి క్రుంచితమునలేదు. అఖిలపక్ష సమావేశమువారు తాము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నంగీకరింతుమని నేను వారికి ఉద్ఘోషింపబోను. వారెంతలకు సమ్మతించినచో నీవిషయమై విజయము విశుత్తమును దని తలంపరాదు. నెహ్రూపంపు నిజీదిక నపుడే బ్రిటిషు వారాపత్రికలం దనేకులు ప్రతిఘటించుచున్నారు. కాంగ్రెసుయొక్క సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య లక్ష్యము నాగ్నాజేందరాగు. అధినివేత స్వాతంత్ర్యమును గోరు వారు దేశమునందలి ప్రజా శాస్త్రము నడుగంటజేసి, జాతీయపతాకమును క్రిందికి లాగుచున్నారు. నేను కాంగ్రెసు తీర్మానించిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యలక్ష్యమే సర్వవిధముల సహేతుకమును, సర్వాత్మకమును మనస్ఫూర్తికముగ విశ్వసించుటచే అఖిలపక్ష సమావేశమందు నాప్రతికూలాభిప్రాయమును వెల్లడించి, ప్రాతికూల్యతను జనంజేయుట కిష్టలేనందుననే నేనొక కణక యిదటి క్షేత్రంజితిరి. నేనీలధినివేత స్వాతంత్ర్య తీర్మానమునకు బదుడనుభావో. లక్ష్యయందలి వామిశ్రులు తీర్మానింపనిండు. భారతీయులను, మాఖ్యముగ కాంగ్రెసువాడుసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునుండిగాని నైమను బహిష్కరణ తీర్మానమునుండిగాని ఏమాత్రము ఒకయడుగున వెనుకబడరాదని కోరుచున్నాను. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యలక్ష్యము నైమను సంఘ బహిష్కరణమువలన భారతీయులు మిగుల పూనికతోనున్నారని బ్రిటిషువారందఱను గ్రహించి నున్నా

ఎం. ఎం. కరియప్పగారు

బెంగుళూరు వాస్తవ్యులు. వ్యాయామ క్రిడలందు వీరి ప్రతిభకు మెచ్చి లండను కింగ్సుకాలేజీ వారు వీరికి "బ్లూ" చిహ్నము నొసంగి బహుకరించిరి.

ద ఇంగ్లండులోని భారతీయుల రావకీ య ప్రచారమునకు యోడ్వడుటకు, వారియం దైకమత్త్యమును పెంపొందించుటకు యింగ్లండుదేశమున నొక కాంగ్రెసుసంస్థ యుండుటానశ్యకము. భారతవర్షము అంతర్జాతీయ ప్రాముఖ్యతను బడయవలెను కావున యూరోపునందును, అమెరికా మున్నగు దేశములందునుగూడ నీవిధముగ ప్రచారముగావించు టానశ్యకమైయున్నది.

"స్వయం సహాయమే కర్తవ్యము"

కాని విదేశీప్రచారము మొదలైనవి స్వల్పవిషయములు. మనకృషిపై మన మాధారపడియుండవలెను. నైమనుసంఘ బహిష్కరణోద్ద్యమమును జయప్రథముగ నొనరించుటకు మీరును, నేనును చేతులు గలుపవలెను. యంతకంటెను. ప్రస్తుత కర్తవ్యము జేరొకటిలేదు. ఒకటివెనుక నొకటిగ పంజాబు, బెంగాలు, బీహారు మున్నగురాష్ట్ర కాపనసభల సహకారమునకు తీర్మానించుట ఆవమానకరము. కాపనసభ తీర్మానసంఘముల నియమించినను నైమనుసంఘము నెదుట సాక్షులు సాత్వ్యమొసంగకుండ ప్రజలు కృషిపలవలెను. ఇందుల కానశ్యకమైన ప్రబోధము గావించి, చల్లపయ్యెతును సర్వవిధముల సయిమనుసంఘము నెడట సాత్వ్యము లొసంగుటను నిరోధింపవలెను. చెన్నపురి కాపనసభ్యులు సయిననుసంఘ సహకారమునకు వోటుజేయుట అసంభవమగునట్లు మీరు ప్రబోధము గావించవలెను. యూరపునందు వివిధదేశీయలవాడును, వివిధ ప్రజలును మనవల్ల సానుభూతిగలిగియున్నాడు. మన విధులను మనము పూనికతో నిర్వహించిమేని ప్రపంచము దెల్లడల మనము సానుభూతిని బడయజాలదుము.

రుష్యదేశముయొక్క విప్లవముతోడను, కమ్యూనిష్టుపక్ష సిద్ధాంతములతో మన కెట్టిసంబంధము లేకన్నను బాధివిషు ప్రభుత్వము వేదవారి కొసంగుచున్న సౌకర్యములను, శ్రీ పునఃఖలంకుల సంపూర్ణ సమర్థమును, శిశుసంరక్షకాది విషయము లాదర్శ ప్రాయముగ నున్నవి. యిష్టదేశ్యము మత సహనము గూడ వృద్ధి యగుచున్నది. రుష్యదేశమునుగూర్చి ఆసత్సప్రచార మెంతేయు గావించబడుచున్నది. జర్మనులు విరోధా మహాసంగ్రామ ఫలితముల నెల్ల గడిచి స్వల్పకాలములోనే మిగులయభివృద్ధి జెడివారు. జర్మనీదేశమునందు భారతదేశమున కెంతయో సానుభూతిగలదు. భారతీయ విద్యార్థులు జర్మనీదేశీయులచేత అధికమగు నాదరణను బొందుచున్నాడు. స్వీడ్డనులేందు దేశమునకు శీలము దేశముకు విశ్మించుటకు వెడలినను అచ్చటి మిత్రులు కొందరు నన్నురక విశువక నొక సభయందు వసస్థగింప గోరిరి. స్వీడ్డనులేందుదేశము విస్తీర్ణమున కనుచిన్నదైనను శిశుభావలుగలవు. యిష్టభావలున్నను ఎట్టి ఆలంకములేక జరిపాలన నడచుచున్నది.

మనము స్వరాజ్యమును గాఢముగ వాఙ్మించుటలేదనియు, స్వరాజ్యముకొరకై కష్టములనుభవించుటకు సంసిధులముగలేమనియు విజేయులలో అనేకులయభిప్రాయమైయున్నది. అందుచే కేవలము తీర్మానములగావించుచు, రాజ్యాంగవిధానముల నిర్ణయించుటతో ప్రాద్దుపుచ్చక మన సంక్షిప్తము కార్యరూపమున గన్తరుపవలెను. నాయభిప్రాయ మెట్లున్నను అఖిలపక్షసమావేశము జయప్రథముగ గాకయని ఆశించుచున్నాను. కాని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య విషయములో నేను వారితో కేడించుట నానాకును నిజపుకొనుచున్నాను. నైమను కమిషను బహిష్కరణమును మీరెల్లరు జయప్రథము గావించవలెను.

బాడ్మోలీ విజయము

బాడ్మోలీప్రజలు దేశమునకంతయు ఉత్తమాదర్శము నొసంగిరి. ఈవిజయమునకు శ్రీమల్లభభాయి వలేలగారిని నభినందించుచున్నాను. కాపనసభలందుండిన మాలో కొందరు వానికి విడిచి యిట్టి యాద్యములందు పనిజేసిన కెంతయో ప్రయోజనకారిగ నుండును. కాని మన మెక్కికప్పును బలహీనులమై భ్రమ జెందుచుండుము. కలకత్తా కాంగ్రెసునందు దీవిషయమును పునశ్చిమర్శింపవలసియున్నది. కాంగ్రెసు ఈపనిని నిర్వర్తింపనిచో భారతదేశమందలి యావకులపక్షమున మరొకపక్షమేల ఈపనిని గావించరాదు? కాంగ్రెసు విజవాదకాంగ్రెసు అగుచో మరొకపక్షము బయలుదేర దీయుటయందు తప్పు లేదు అనిరి. (హర్షధ్వనులు)

బెంగుళూరు అల్లరులు

మైసూరు ప్రభుత్వ ప్రకటనము
31-7-28 తేదీని ప్రకటించిన మైసూరు ప్రభుత్వప్రకటనమున బెంగుళూరు అల్లరుల విషయమున పోలీసువారుగాని సిలిటరీ వారుగాని తడితరులెవరైన గాని తుపాకులను గాల్పలేదని ప్రకటించబడెను. మిక్కిలి జాగ్రూకతతో విచారించి యాప్రకటనము గావించబడెను.

అల్లరి జరిగినతరువాత 12 దినములకు సివిల్ అండ్ మిలిటరీ నైషను ఆనుపత్రి బెంగుళూరు నందొక బాలుడు నుండు దెబ్బవలన బాధనొందుచున్నాడని ప్రభుత్వమునకు తెలిసెను. ఎన్నుకే ఫోటోగ్రాఫ్ తీసిచూడగా నీబాలునికి నామభజము నందొక తుపాకిగుండుయొక్క పదార్థము ఇమిడియున్నట్లుతోచి ఆకరేమను కాలింపబడెను. కాని ఆపదార్థ మెచ్చలునున్నది సమముగా తెలియలేదు. ఈబాలుడింకను ఆనుపత్రిలోనే కేసుముగానున్నాడు. ప్రభుత్వమువారి విషయమున పూర్తిగా దెలియువరకును వేదియుండిరి. ఆపసరమైనచో మరియొక ఆకరేమను జనతలమవరకును ప్రభుత్వమువారు మీద విసరింపబడిన పంగతులను ప్రకటించబడి యీ ప్రకటనము గావించబడెను.

ఆరోగ్యము ధనభాగ్యము మానవునకు కావలసిన ముఖ్యసహమైన యీరెండు సంపదలు.

కామశాస్త్రము

ఆను 140 పుటల పుస్తకమును చదివినచే పొందగలదు పొన్నుఖర్చులు యివ్వనక్కర లేకనే ఉచితముగా పంపబడును.

ఆతంకనిగ్రహ షార్మశ్రీ,
26, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

చెన్న పురి సేవాసదన ప్రారంభోత్సవము

దేవధరుగారు కార్యక్రమమును వివరించుట

చెన్న పురి సేవాసదన భవనమునందు, (మైలాపూరు) నిన్నటిదినునందు చెన్న పురి సేవాసదనము జరిగెను. అం దొకటి పురుషులది, రెండవది స్త్రీలది. పురుషులసమావేశ ముద యము 9 గంటలకు జరిగెను. స్త్రీలసమావేశము సాయంత్రము నాల్గంటలకు జరిగెను. ఈ రెండు సమావేశములందు జి. కె. దేవధరుగారు (భారత సేవక సమితి అధ్యక్షుడు) ఉపన్యసించుచు తామిటీవల చెన్న పురియందు స్త్రీలకొరకుగా కేర్పరచిన సేవా సమితియొక్క అవస్థలను గురించియు, కార్యక్రమమును గురిం చియు వివరించిచెప్పి, చెన్న పురి రాష్ట్రము పాదల సహకార మును వాంఛించిరి. ఆచట హాజరైన ప్రముఖులలో చాలమంది దేవధరుగారి ప్రయత్నములు విజయముగాంచునట్లుగా ఆశించుచు, తమకైవలసిన సాధ్యమైన సహాయములను గా వినిచెదమని వాగ్దానమునర్పిరి. గౌరవనీయులగు న్యాయమూర్తి ముత్తా వెంకటగుమ్మరావుగారు ఉదయమున పురుషుల సభకధ్యక్షత వహించిరి. వారిసతీమణి సాయంత్రము స్త్రీలసభ కధ్యక్షత వహించెను.

పురుషులసభ

పురుషులసభకు మునుప 50 మంది హాజరైరి. చెన్న పురి ప్రముఖులలో చాలమంది అందుగలరు. అధ్యక్షులగు వేంకటగుమ్మరావుగారు, దేవధరుగారికిని, బాసకీభాయి భట్ గారికిని, చెన్న పురి ప్రజలతరపున స్వాగతమునగుచు, భారత దేశమున నితరప్రాంతములలో వీరు స్త్రీల అభివృద్ధికొరకు గావించుచున్న ప్రయత్నములను (పరిచించి, మదరాసు రాష్ట్ర స్త్రీల అభివృద్ధికిగాను, వా రీవగరమున ప్రారంభించిన యుద్య మముల నాశీర్వాదించి, మదరాసు ప్రజలతరపున సంపూర్ణ మగు సహాయమును వాగ్దాన మొనర్పిరి.

పిమ్మట దేవధరుగారు రధ్యక్షుని కొరికపై తామినగర మున ప్రారంభించిన సేవాసదనముయొక్క అవస్థలగురించి యు, కార్యక్రమము వైఖరినిగురించియు వివరించిరి. ఇట్టి సేవాసదనముల కన్నిటికిని మాతృకయగు పూనా సేవాసదన మయొక్క అవస్థలగురించియు, అది చేయుచున్న పనుల గురించియు దేవధరుగారు మొదట క్లుప్తముగ వివరించి, తా మిట్టి నగరమున స్థాపించిన సేవాసదనము పూనా సేవాసదన మున కుపకారమైనది చెలిపిరి. ఈ సేవాసదనము ఇంకొక పేరుతో, కశిన్సు సతిగారిచే కొంతకాలముగా నిర్వహింపబడు చుండెను. కశిన్సు సతిగారు కొన్నివత్సరములనాడు పూనా సేవాసదనమును గాంచి చాలపీతురాలై చెన్న పురియందుగూడ అట్టి సంస్థ నొకదానిని స్థాపించి నిర్వహించుచుండెను.

ఇటీవల నామె విరోపాఖండమునకు తిరిగివెళ్లిపోవుచు, తనసంస్థను పూనా సేవాసదనమువారి వశమొనర్చిన యెడల బాగుగ నిర్వహింపబడునని యెంచి అటులచేసెను. పూనా సేవా సదనమువారు చాల సంతోషముతో కశిన్సు సతిగారి నుచన నగీకరించి, ఈసంస్థనుగైకొని, ఈసంవత్సరము ఏప్రిలు మాస మునుండియు నిర్వహించుటకు ప్రారంభించిరి.

స్త్రీలను స్వయంసహాయముపై శాధారణమునందు టను తగినకైవలయుగ చేయుటయే ఈసంస్థయొక్క ప్రధా నోద్దేశము. అందుచే, నిరుపేదలును, నిరాధారులగు విధవరాం ద్రులను, ముఖ్యముగా నీసంస్థ యుద్దేశింపబడినది. ఇతరసంస్థల యల దొసగలను స్త్రీవిద్యను, సేవాసదనమునం దొసగలను శిక్షణకును ఇదియే ధ్యేయము; చెన్న రాష్ట్రము స్త్రీవిద్యయం దితర రాష్ట్రములన్ని కంటెను ముందంజవేయుచున్నది. కాని, తగినంత మంది స్త్రీసాంఘిక సేవకులను తయారుచేయుటకున్నది సేవా సదనమున ప్రవేశించువారిని, ప్రథమమున స్వసహాయకు సమ దులగును, తరువరి తమకుటుంబసహాయకు సమరులగు నొనర్చుటయు, అటుపిమ్మట, సాంఘికసేవ కుపయోగపడు శిక్షణము నొసగుటకును సేవాసదనము ప్రయత్నించును. ప్రస్తుతము మన దేశమున, స్త్రీజనుల కైనిసావర్యములు దేశాభివృద్ధికిగాని, సాంఘికాభివృద్ధిగాని ఎక్కువ దోడ్పడ బాలక నిరుపయోగ మగుచున్నది. ఇంతటి కైవల్యము పై పోవుచున్నదేయను విచారము మన దేశములకు కలగక పోవుట కొరవడియను. ఈ లోపమును దీక్షుటయే సేవాసదన మయొక్క యుద్దేశము. నిరుపేదలగు స్త్రీలకు, ఈసంస్థయందు

సనాపథిశబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాబికోలైండు వెల రూ 3-4-0 లు. భస్మప్రదీపిక" ఇందు సమస్తప్రసిద్ధములు కుదిరేనీ భస్మములచేయు యానాని అనుశ్చందవిధానములుగలవు. కులం 1-కి రు 500 కిమ్మడుగల భస్మముగూడ గలవు. క్యాబికోలైండు వెల రూ 2-0-0 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

మిక్కిలి మేలైన సీమకమలములను

నేరుగా ఉత్పత్తి స్థానము నుండి తెప్పించుటవలన ధరలుసరసము.

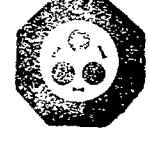
ముఖ్యముగా ఆంధ్రులు సీమకమలములకై నుద్రాకు, బొంబాయి కలకత్తా మున్నగు దూరప్రదేశములకు పోవుచున్నార. మేము ఆనేకల కొరక ననుసరించి మాకార్యస్థానమును రాజమహేంద్రవరమునందు స్థాపించితిమి.

సీమకమలములు

మాత్రమే గాక సిలోన, బర్మాదేశములనుండి మేలైన కేంపులు, పచ్చలు, నీలములు, ఔషధావస్థములు మొదలగు నవరత్నములూడ తెప్పించి, వ్యాపారము చేయుచున్నాము.

ప్రాతనగలతో నుండు వజ్రములు, కచ్చలు, మంచుతెగ్గములు, కేంపులు మొదలగు వాటిని కొనెదము. సీమకమలములందు లేక ఇతర రత్నములందు రేవనగకావలసినను ఆర్జునీచ్చిన సకాలములో రయారు చేసిపంపెదము. ఒకదాని నేరులోవచ్చిన అన్నియు విశేషమగును.

V.M.S. SHAIK MOHAMED & Co. వి. ఎమ్. ఎస్. షేక్ మహమ్మదు అందుకో,
Diamond & Precious Stones
Merchants & Jewellers,
RAJAHMUNDY.
సీమకమలములు నగలవర్తకులు, రాజమండ్రి.

రక్త శోధి

Deschiens' syrup

1228

ఇది, ఆరోగ్యమున, బలము, నియంత్రకమున, 30,000 బ్రహ్మబలకరముగాను. రెప్పిచ్చు, చాచు అను మార్కును, గమనించుము. ఎక్కడను చుక్కను.

Is to be had of all Chemists (Wholesale C. T. HARI & Co., 174 Broadway Madras

సాధ్యమైన సహాయములందు నొనర్పబడును. ఈసదనమున చేర దలచిన ధనవంతులగు స్త్రీలుమాత్రము, తమకైకొలది ప్రతి ఫలమును సేవాసదనమునకు ముట్టచెప్పవలెను. ఈ ప్రయత్నములకు చెన్న పురివాసులు స్వాదయపూర్వకముగ సహాయ మొనర్చెదరు గాక.

గౌరవనీయులగు వేమవరపు రామచాగుపంతులు, టి. ఆర్. వేంకటరామకృష్ణ డిల్లీ బిల్ ఫరాంకులెనాయుడు, ఎస్. రంగనాథుడు, శ్రీమతి మూలతీవల్లభకాగాధు పిమ్మట ప్రసంగించుచు, సేవాసదనమునకు, చెన్న పురి పాదల స్వాదయపూర్వకముగ సహాయమును వాగ్దాన మొనర్పిరి.

అధ్యక్షునకు కృతజ్ఞతావందనము లర్పింపబడిన పిదప అల్పహారములతో సభ ముగిసెను.

స్త్రీలసభ

స్త్రీలసభ సాయంత్రము నాల్గంటలకు గో. ముత్తా వేంకటగుమ్మరావుగారిసతీమణిఅధ్యక్షతక్రిందసమావేశమయ్యెను. మునుప నూరుమంది స్త్రీలు రుదించిరి. దేవధరుగారు సమయమున ఉపన్యసించుచు, సేవాసదనము ప్రారంభించిన యుద్యమము స్త్రీలకు సంబంధించినదనియు అందుచే పురుషులతో పరి సమాన హక్కులకొరకు పోరాడుచున్న స్త్రీలు తమ బాధ్యతలనుగూడ గుర్తించి ఈ యుద్యమమును జయప్రదమొనర్చవలసినదని గోరిరి.

స్త్రీలతరపున శ్రీమతి ముత్తలక్ష్మీరెడ్డిగారు మాటలాడుచు, సేవాసదనము ప్రారంభించిన యుద్యమము స్త్రీలకు సంబంధించినదను విషయమును గమనించితిమనియు, స్త్రీలు తమ బాధ్యతల నిర్వహించుటలో వారేమాత్రమును వెనుకబడ రనియు నుడిపిరి.

అధ్యక్షు రానికి కృతజ్ఞతావందనములతో సభముగిసెను.

మ చి లీ ప ట్న ం

(స్వకీయవిలేఖరి)

బందరులెను బుక్కింగు ఆఫీసు

28-8-28 బందరు లెనులో యం. యస్. యం. రైల్వే కంపెనీగారు బుక్కింగు ఆఫీసు పెట్టినందున ప్రయాణీకులకు చాలా సౌకర్యముగా వున్నది. పూర్వపు బుక్కింగు ఉద్యోగి ప్రయాణీకులు కొరినప్పేక్షకులకు అవసరమగుచో బ్రాంకు టికెట్లు మీద వ్రాసి ఇచ్చుచుండెడినారు. ప్రయాణీకులకిది చాలా పి లుగావున్నది. కాని ప్రస్తుతపు బుక్కింగు గురుస్తాగాని కొం దకు ప్రయాణీకులు వెళ్లిచుండునా జంతునీక్షకులకు టికెట్లు ఇవ్వవలసినదిగాకొరిరి. కాని శ్రీవారు గడ్డదస్వరముతో అప్పు టికెట్లు లేవనిరి. బ్రాంకు టికెట్లుమీద వ్రాసి ఇవ్వవలసినదిగా తిరిగి ప్రయాణీకులకుగా తమకు అధికారమునంచి వ్రాసిఇవ్వ వలసినదిగా ఉత్తరువులు లేవనిరి. ఇక వీరికి బ్రాంకు టికెట్లు రైల్వేవారు పట్లయిచేసినది అలహాబాలో పెట్టి పూజించుటకా, లేక అప్పుటిక్కెట్లు లేనప్పుడు వీటిమీద వ్రాసి ప్రయాణీకుల కు ఇచ్చుటకా? ఈ విషయము గురించి బందరు ప్రజాసంఘ శక్రకురిగారు రైల్వే ఏజంటుగారికిని తెజవాడలో డి. టి. యస్. గారికిని వ్రాసిరి.

సర్ బార్ని ప్యాడిసన్ గారి పోటో

బహిరంగోత్సవము

ఈనెల 28-వ తేదిని 5 గంటలకు చెన్న రాష్ట్రమున లేబరు కమిషనర్ గా పనిచేసిన సర్ బార్ని ప్యాడిసన్ గారి ఛాయాపటము బందరునందాక్రమములో శ్రీ డివాన్ బహద్దరు కె. నుందరాచార్యులుగారు బహిరంగపరచెదరు. కృష్ణా కలె క్టరు డి. హెచ్. బాల్ గారు ఆ సమయమున అధ్యక్షత వహించెదరు.

పబ్లిక్ అకౌంటు కమిటీవారం

ప్రభుత్వమువారికి ఉపమోదన పట్టమువచ్చుచుండుట...

వర్తకసరళిని తెక్కలను యేర్పాటుచేయుట...

విద్యుచ్ఛక్తి యవసరమా?

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

ఫేరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పరచుట యవసరమా...

దారి విషయము పరిశీలన గొప్ప వ్యయమునకు గాని...

30 సంవత్సరములకు సరిపోవు క్విటెన్స్ నిలువయుండుట

చింతా క్విటెన్స్ కొనుగోలు విషయము చర్చనార్హము...

సంఘమువారి అభిప్రాయము ఇంక క్విటెన్స్ నిలువ కాకుండా కంట్రాక్టు రద్దుచేయ...

సాంబార్ విద్యుచ్ఛక్తి యేర్పాటులు తమవార కట్టకు ఆకౌంటు కమిటీవారు సాంబార్...

దీని విషయము 2గోటలు వర్ష జరిగిన తరువాత పట్టు...

పశువులదొడ్డిపై నష్టము

ఇంకా తాటి (బ్రీడింగ్ ఫార్మ్, తరువులదొడ్డి) మీద నష్టము...

జేరాదూన్ X రే కాల

తరిసంస్కరము మిలిటరీకాళు 10,000 రూపాయలు...

X రే డాక్టరులు యితరులకు మందులివ్వవచ్చునా?

X రే కాళులో పంచాయతీ డాక్టరులు యితరులకు మందులిచ్చి...

విచారణ ప్రార్థనలు

విచారణప్రార్థియైనది. పెట్టెలకు 1 తారీఖున నిశ్చిత...

భాంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసునకు

భాంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీవారిపక్షంలో...

పెరతు కమిషనువారు యాదేశమునకు తిరిగివచ్చిన దిన...

ఈ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘపు అధ్యక్షురాలగు సో...

(ఫీ. తెను.)

రాజమహేంద్రవరంలో వాయువిమానములు

ఆగస్టు 26:—బ్రిటిష్ వైమానిక బిడ్డల కమిషను...

(అ. తెను.)

శారదానికేతనము

గొప్ప సంస్థలందు తత్వబుండక భావము గొప్ప...

అదర్శములవలనగా ఆచరణను సంపదల కల్పించు...

సహాయనిరాకరణోద్యమము నడుపుటందు అనుభవజ్ఞు...

ఆశాయకుని సంస్థను విమర్శించినవారు దేశభక్తుల కాని...

బాలికల శిక్షణకు ఉపాధ్యాయుడు చింతింపవలసి...

రంగనాయకులు (అక్కునపర్తి)

(6) 3851 వి.పి. భర్తుల ప్రత్యేకము
 పి. కె. పి. అంజుళో, ఆయుర్వేదసమాజం-పెరిచేప్పి, నెలూరుజిల్లా

పేరు యీ నెల 81 వ తేదీ నాయంకాలము 6 గంటలకు
 చెన్నపురిలో వత్తవాడి (నాలుటూరు) ధియేటరులో చిత్రనల్లి
 యశాటకమును ప్రదర్శించెదరని విని పంతసించుచున్నాము.
 ఇపుడవల కన్నడశాటకములను ప్రకంపనీయముగా ప్రదర్శిం
 చుచున్న మైసూరు గచ్చినాటక సంఘమువారు వీరికి తమ
 రంగోపకరణములనున్నటి నొపంకుటకు దయతో నంగీకరించిరని
 తెలియుచున్నది. ఆంధ్ర దేశమున ముఖ్యముగా గోదావరిమండల
 మున శాయశీలారథరాణమున చాల నిఖ్యాతినిబడిసినవారను
 ప్రస్తుతము కా మీ ద వ న్తు పు లు న గు ఆంధ్ర
 శాటకీకళాపూర్ణ శ్రీ యుతము ప్పిడి
 జగ్గరాజుగారు వీరి యాహ్వానము నంగీకరించి యాశాటక
 మునందు దమయంతిపాత్రను ధరించుటకు రానున్నారని విని
 చాల ముదముజెందితిమి. వీరిదివర కెన్నడును చెన్నపురికి వచ్చి
 యుండలేదు. ఈసంఘమునకు కండక్టరును కార్యదర్శియును
 బర్మా మధ్యరాష్ట్రము మున్నునొట్ల ఆంధ్రసంఘముల సేర్ప
 రచినవారు సుప్రసిద్దనటులునగు ఆంధ్రనాటక కళాప్రసా
 ద్ శ్రీయుత చల్లా లక్ష్మీనరసింహారావు (చికాం, ఎస్, ఐ. ఏ. సి)
 గారిశాటకమునందు సకలమంతకవాల్రలను రెండిటిని గూడ
 ధరించెదరు. వీరుగూడ చెన్నపురిలో నె.డి.వ.రి కన్నడును
 రంగస్థలము నధిష్టించి యుండలేదు. శ్రీయుత
 కొల్లూరికివరామమూర్తి (బి. ఏ) గారు మద్రాసు
 పాత్రను ధరించెదరు. వీరిప్రథమ ప్రయత్నము భగవదను
 గ్రహమున జయద్రపముగా నెరవేరుగాక. చెన్నపురిలో శా
 దర్శిపాయమగు నొక ఆంధ్ర శాటకకళారాధక సంఘమే
 ర్పడునగాక యిది సర్వోత్తమి పొరించుచున్నాము.

ఈ విశ్వవిద్యాలయము అన్నామలై విశ్వవిద్యాలయమును నామమును ధరించును. దీనికి ప్రభుత్వమువారు మూలధనముగ ఇరువదిలక్షలరూప్యములును, ప్రతివత్సరమును 1½ లక్షల రూప్యములును, విశ్వవిద్యాలయ భవననిర్మాణమునకు అందు అవసరములగు పరికరములకును 7½ లక్షల రూప్యములును, ఇవికాక ఇంకను భవననిర్మాణములకు మున్నగు వానికి అప్పడప్పుడు కొంతధనమును ఓసగుచుండవలెను.

లక్ష్మీ లో నాయకుల సమావేశము

అఖిలపక్ష సమావేశము విజయముగ కొనసాగునను సూచనలు

ఖిలాఫతు హిందుమహాసభా నాయకుల ఆలోచనలు

లక్ష్మీ, ఆగస్టు 28:—12 సంవత్సరములు పూర్వము అన్ని పక్షములవారి ఆమోదముతో లక్ష్మీ నగరమున చారిత్రాత్మకముగ హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడిక కుదిరినది. ఆనాటి నుండి నేటిదినము వరకు పక్షముల మధ్యనున్న అన్ని పక్షములకు చేరిన నాయకులు క్రమముగ నగరమునకు వచ్చి చేరుచున్నారు.

నాయకుల రాక

ఇప్పటికి పండితలూ నెహ్రూ డాక్టరు అగ్నిధిభాయి పరమానంద, సోదాని నాయకులు, సర్ కే. బహదర్ సమ్రా, లాలబజపతిరాయి. టి.ఎ.కె. వర్మ, సర్ ఆలిముద్దీన్, కుమార్ గంగానందపిల్ల, బెహరిలాల్, డాక్టరు కిషు, ముల్లాన హెకత్, సర్ రాజరాంపాల్ సింగ్, మ్యూనిసిపల్ కమిషనరు ప్రభులు వచ్చియున్నారు. ఈనెల 28, 29, 30 వ తేదీలయందు బాగ్ థియేటరులో కయిజిబాగ్ భవనమున అఖిలపక్ష సమావేశము జరుగును. దాదాపు నూరుమంది ప్రతినిధులు ఈ సమావేశమునకు వచ్చెదరని అంచనా వేయబడినది. కాంగ్రెసు నాయకులు కాక మిగిలిన పక్షమున చేరిన సర్ సమ్రాధింతామణి ప్రభులు హిందూమహాసభకు చేరిన డాక్టరుమాంజి, పండితుల శిష్యుల ప్రభులు కన్యకా నర్సింహుల డాక్టరు బెహింట్, రంగనాథం మొదల ప్రభులు ఈవర్షలయందు పాలుకొనినారు. ముల్లీయ పలువురు వచ్చియున్నారు. పండితుల శిష్యులు, సర్ కే.కంఠ నాయకులు, డాక్టరు మూర్తిగార్లు శిష్యుల వచ్చియున్నారు. గాంధీమహాత్ముని పద్ధతులను ఇంగ్లీషున ఎక్స్ ప్లైన్ చేయు రోజు.

నాయకుల వైఖరి

ఈ మహాసభవారు చర్చించవలసిన విషయములు మిగుల ప్రాముఖ్యమైనవనియు, తీవ్రపక్షాభిప్రాయములతో కూడినవిని విధిపక్షముల వారు ఆమోదింపదగిన కార్యవిధానమును నిర్ణయించవలసియుండుననియు నాయకులు గుర్తించియున్నారు. అన్ని పక్షపులందును అన్ని పక్షములవారికి ఏకగ్రీవాభిప్రాయము కుదురుట అసంభవము. అయిన ఈ సమావేశము ఫలితముగ అత్యధిక సంఖ్యాముల ఆమోదింపు కార్యవిధానము ప్రకటించబడవలసియు, దేశమున కలతకరమైన విధిపక్షపులను పరిష్కరించుట అప్పుడు సులభసాధ్యమగుననియు నాయకుల అభిప్రాయమై యున్నది. ఈ సందర్భమున శ్రీనివాసయ్యగారు ప్రకటించిన ప్రతికూలాభిప్రాయములను ఖండించుచు సి. యస్. రంగయ్యగారు ఈ క్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి:—“దేశమును ఉన్నతాధర్మములను దృఢీకరించుచుకొని లక్ష్మీలో సమావేశముగ వివిధపక్షముల నాయకులు రాజీప్రయత్నములను తిరస్కరించిన భారతదేశపు జేషుము కొరవారందరకు విచారకడ వలసిన దురవస్థ ఏర్పడును. రాజకీయసిద్ధాంతములు తర్కవాదము నిరర్థకము. భిన్న సిద్ధాంతములకు సమన్వయము సమకూర్చి వివిధపక్షములవారు ఆమోదింపదగిన కార్యవిధానమును తయారుచేయుట అత్యధిక సులభమైనది. ఇట్టివికమత్యము ఏర్పడుటకు ప్రతినిధులు తమ ప్రత్యేకాభిప్రాయములపై పట్టుదల నుడిచి నాటి వివిధపక్షములవారికి వికమత్యమును సమకూర్చి విధానమును ఆమోదింపుటకు సంసిద్ధతచూపవలెను. 12 సంవత్సరములకు పూర్వము మహమ్మదీయ ఒడంబడిక విషయమై అరివాడులకు, మిగిలినవారికి వికమత్యము కుదిరినవిధముననే ఇప్పుడు కూడ జోషినియను పాక్కులవిషయమై అందరూ అనుకూలాభిప్రాయమును ప్రకటించెదరని నమ్ముచున్నాను.

సి. యస్. రంగయ్యగారు ప్రకటించిన అభిప్రాయములలో పలువురు ఆమోదింపుచున్నారని చెప్పవచ్చును. నిజముగ నెహ్రూకమిటివారి నూచనల విషయమై తీవ్రముగ భిన్నాభిప్రాయములు లేవు. సింగ్ రాష్ట్రమును ప్రత్యేకించుట, మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యము, పరిపాలనావిధానములలో సామ్యమును ఆచరణకు తెచ్చుట మున్నగు విషయములందు హిందూమహాసభ నాయకులకును ఖిలాఫతు నాయకులకును తీవ్రముగ వివాదము ఏర్పడవచ్చును.

మహమ్మదీయుల వైఖరి

మహమ్మదీయ నాయకులు పలువురు లక్ష్మీకు వచ్చియున్నారు. నెహ్రూకమిటివారి నూచనలను స్వల్పముగ మార్పులతో ఆమోదింపుట మొకటియున్నది. మ్యూనిసిపల్ కమిషనరు ప్రకటించిన అభిప్రాయములను ఆమోదింపుచు కొందరున్నారు. సోదానియని చెప్పవారు కొందరున్నారు. 12 సంవత్సరములకు పూర్వము హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడికను రెండు సంఖ్యములవారు ఆమోదింపుట గొప్ప కృషిచేసిన మహమ్మదీయ నాయకులు నేను గూడ నెహ్రూకమిటి నూచనలను

ఆమోదింపుచు మహమ్మదీయులందరూ కానిని అంగీకరింపవలయునని చెప్పవలసివచ్చింది. సంతోషకరముగ విషయము. డా. అగ్నిధిగారు, ముల్లాన హెకత్ అటులకలీము అజతుగారు మహమ్మదీయులతో అరివాడులను పంపిరించి నెహ్రూకమిటివారు వారికి వివరించి చెప్పవచ్చును. కేంద్ర ఖిలాఫతు సంఘపు సమావేశము నేటిదినము సాయంత్రము 5-80 గంటలకు జరుగును.

హిందువుల వైఖరి

నేటిదినము సాయంత్రము 5 గంటలకు హిందూ మహాసభ కార్యసంఘపు సమావేశము జరుగునని ప్రకటించబడినది. మహాసభ అధ్యక్షులగు డాక్టరు మాంజిగారు మహాసభ నాయకులకు పండితుల శిష్యులు, సర్ కే.కంఠ నాయకుల ముగి కొందరు లక్ష్మీకు ఇంకను రానందున శిష్యుల సాయంత్రమున వరకు కార్యసంఘసమావేశము ఆగిపోవలసివచ్చినది. సి. యస్. రంగయ్యగారు హిందూమహాసభకు తీవ్రముగ ఆక్షేపించుచున్నారు. ఈనూచనను ఆక్షేపించుటకు 10 మంది ప్రతినిధులు సింగ్ రాష్ట్రమునుండి ప్రత్యేకముగ ఈసమావేశమునకు వచ్చియున్నారు. ఈనూచనను ఆక్షేపించవలయునని డాక్టరు బోధిరావు, ప్రాసెసరు వల్లాగారు హిందూమహాసభ కార్యదర్శులకు తిరివార్తపంపియున్నారు. పరిపాలనావిధానమున సంస్కరణ విధానమును ఆచరణలోనికి తెచ్చువిషయమై కూడ హిందువులలో తీవ్రముగ ప్రతికూలాభిప్రాయమున్నది. జే. రా. ఇ. స్పె. ల ఖాను హిందూకార్యదర్శి నెహ్రూకమిటివారి నూచనలను ఖండించుచు హిందూమహాసభ అధ్యక్షులకు ఈ క్రింది తిరివార్త పంపియున్నారు:—“మహాసభాభిప్రాయములకు భేదము నెహ్రూకమిటివారు పరిపాలనావిధానములందరి హిందువులకు గొప్ప అన్యాయమును గావించిరి. రాజకీయ ఆర్థిక భౌతిక కారణములనుపరిచి పరిపాలనావిధానములను సంస్కరణములను ఆచరణలోనికి తెచ్చిన రాష్ట్రమునకు అందు ముఖ్యముగ హిందువులకు గొప్పనష్టముకలుగును. కావున ఈనూచనను అఖిలపక్ష సమావేశమువారు నిరాకరింపవలయునని కోరుచున్నాను.

ఇతరసమస్యలు

కర్నాటక రాష్ట్ర నిర్మాణమువిషయమై కూడ కొంత తీవ్రముగ చర్చ జరుగునని చెప్పవచ్చును. ఈసందర్భమున భా. మ. (కర్నాటక రాష్ట్ర) విధిపక్షమున సిద్ధాంతమును ఆమోదింపుచు వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమునా రాక తీర్మానమును ఆమోదింపుట గమనింపదగినవిషయము. ఇంకా సిక్కులపై కొంత తగాదా ఏర్పడవచ్చును. తమకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము ఇవ్వవలసివచ్చుట అసంకల్పితమై యెప్పుడు పంజాబు సంఘ ప్రధాననగరము లన్నిటియందును పథలుపెరిపి తమ అసమ్మతిని తిరివార్తా కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకు తెలియజరుచున్నారు. కాని పర్యాయ మంగళవారమున అనుకూలపర్యవసానమునకు గొప్ప కృషిచేయుచున్నారు.

కేంద్ర ఖిలాఫతు సంఘపు సమావేశము

లక్ష్మీ, ఆగస్టు 28:—కేంద్ర ఖిలాఫతు సంఘపు సమావేశము నేటిదినము సాయంత్రము 5-80 గంటలకు ఫిరంగి మహల్ నందు ప్రారంభమయ్యెను. డాక్టరు అగ్నిధి, బహర్ ఆలి ఖాను, ముల్లాన హెకత్, డా. మ్యూనిసిపల్ కమిషనరు, ముల్లాన హెకత్, ముల్లాన హెకత్, డాక్టరు కిషుగారు ముగి కొందరు ప్రముఖులు సమావేశమునకు వచ్చియుండిరి. పథ రహస్యముగ జరుగుచున్నది. నెహ్రూకమిటి నేటిదినము ఉరులో అనుమదింపవలసివచ్చునని పలువురు ముల్లీయ ఆక్షేపించిరి. కావున ముఖ్యముగ సమస్యలపై చర్చ ప్రారంభమునకు మ్యూనిసిపల్ కమిషనరు ప్రాతినిధ్య విధానము అల్ప సంఖ్యాకుల హక్కులు మున్నగు విషయములకురించి నెహ్రూకమిటివారు గావించిన నూచనలను డా. అగ్నిధిగారు ఉద్దేశ్య వివరించిరి. నేటిదినము తిరివార్త ఈ విధముగా పథ రహస్యమున నిజముగ చర్చ చేయబడినది. ఇరు సమస్యలు తెలియుచున్నది.

లక్ష్మీ, ఆగస్టు 28:—నేటిదినము ఉదయము కేంద్ర ఖిలాఫతు సంఘపు మొదటి జరిగెను. నేడుకూడ పథరహస్యముగ జరిగెను. ఒక సి. వి. డి. రిపోర్టులు రహస్యముగ పథకు వచ్చియుండెను. కొందరు పథకులు అతనిని గుర్తించి పథకుండి చెప్పవలసివచ్చెను. 9 గంటల కాలము చర్చ జరిగిన పిమ్మట ఈ క్రింది తీర్మానములను సభ వారు ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించిరి. పంజాబు మహమ్మదీయుల ప్రాతినిధ్యమునకు సంబంధించిన విషయములను పంజాబు మహమ్మదీయులకు వదలివేయవలయునని నూచించబడినది. పంజాబునుండి మహమ్మదీయ ప్రతినిధులు పలువురు సమావేశమునకు వచ్చియుండిరి. రెండు ఎన్నికలవరకుమాత్రమే మహమ్మదీయులను కొన్ని స్థానములను ప్రత్యేకించిన చాన్సునియు పిమ్మట తదవధిని అంతమొందింపవచ్చుననియు వారు అభిప్రాయము తెలిపిరి. వయస్సుచెరిసినవారి కందరకు వోట్లునిచ్చు అధికారము ఇవ్వబడుటచే ఘోషావధిని నవలించి మహమ్మదీయ ప్రభుత్వమున కొంత యెట్టుండి ఏర్పడుననియు సామన్య ప్రజలకు నూతన విధానము విషయమున కొంత అనుభవము కుదుడవరకు మహమ్మదీయులను కొన్ని స్థానములకు (ప్రత్యేకించి 10 సంవత్సరముల అనంతరము ఈ వధిని అంతమొందించుట ఉచితమనియు) పథవారు తీర్మానించిరి.

వంగరాష్ట్రపు మహమ్మదీయులే తీర్మానము గావించు కొనవలయునని నూచించబడినది. కాని వంగరాష్ట్రపు ప్రతినిధులపంఖ్య అల్పముగ నుండుటచే ఈసమస్య విషయమై రేపటిదినము చర్చ జరుగవలయునని అంగీకరింపబడినది.

హిందు మహాసభ కార్యసంఘ సమావేశము

హిందూ మహాసభ కార్యసంఘసమావేశము 27 వ తేదీ జరుగును. అధ్యక్షులగు డాక్టరు మాంజిగారు లక్ష్మీకు ఇంకను రాకుండుటచే ఈ ఆలస్యమునకు కారణము. నెహ్రూకమిటి నూచనలను హిందు మహాసభవారు ఆమోదింప చేయవలసివచ్చు లాలబజపతిరాయిగారు గొప్ప కృషి చేయుచున్నారని నేటిదినము హిందు మహాసభ నాయకులు లాలబజపతిరాయిగారి అధ్యక్షులను ఇష్టగోష్ఠి పథ నోకటి జరిపిరి.

NOTICE.

THE RAJAHMUNDRY ELECTRIC LICENSE 1928.

Short Title:—The Rajahmundry Electric License Amendment 1928.

Notice is hereby given, pursuant to Rule 22 of the Indian Electricity Rules, that an application, for the grant of extension of time, for the completion of compulsory work, for one year from 25th August 1928, mentioned in clause 8 (a) of the license, to 25th August 1929 has been made to the Secretary to the Government of Madras, Public Works Department on 6th August 1928, by the Rajahmundry Electric Supply Corporation Ltd., Rajahmundry.

Every local authority, company or person, desirous of making any representation, with reference to the above mentioned application to the Local Government, may do so by letter addressed to the Secretary to the Government of Madras P. W. D. Madras within three months of (27-8-28) the date of this newspaper containing the first advertisement.

N. SUBBARAU,
General Manager.

మధ్యరాష్ట్రములు :

మంత్రుల నియామకము

శాసనసభ

మధ్యరాష్ట్ర మంత్రుల నియామకము రాజీనామా నిశ్చయము, గవర్నరు గారు తిరిగి మంత్రుల వర్గము నేర్పాటు చేయుట జూడ, వీరి కింకను విచార పుట్టి నట్లు లేదు. రాఘవేంద్రరావుగారిని తిరిగి ప్రధాన మంత్రిగ నియమించి, తమ పక్షమునూడి మరియొక మంత్రుని నేరుకొన వలయునని, గవర్నరుగారు కోరిరి. రాఘవేంద్రరావుగారు డిమెట్టరేషన్ పక్షమువారు. ఈ పక్షమునందు హిందీ జిల్లాలనుండి వచ్చినవర్తములు గలవారు. మహాత్మాగాంధీయ ప్రతినిధులును, నిమ్నజాతుల ప్రతినిధులును, స్వయంత్రులు కొందరును గలరట. వీరికి మధ్య మధ్య మైదును కమిషనుకు తోడ్పడ విధమున నిర్ణయించి, అసానీయేటకు ప్రెస్టు వార్తాపత్రికావర్తమాది. ఇది నిజమగుచో, సెలెక్టు కమిటీని నియమించుట కెట్టి యభ్యంతర ముండదు గదా. రాఘవేంద్రరావుగారు సైమను కమిషనుకు తోడ్పడుట కంగీకరించెదరా యను నదియే ప్రశ్న. ఇది సమస్య జరుగుచో చూడవలయును. ప్రభుత్వ ప్రతినిధులము ప్రకారము, డిమెట్టరేషన్, నేపను లేస్తు పక్షములవారు మంత్రులై వరుండ వలయు నను నిశ్చయమై ఏకీభావము జూపలేదని వ్యక్తమగుచున్నది. అందుచే రెండవమంత్రులొక్క నియామక బాధ్యతను గవర్నరుగారు రాఘవేంద్రరావుగారికి వప్పించిరి. ఉభయపక్షములును ఏకమయినగాని, స్థిరమగు మంత్రుల వర్గ మేర్పడదని, నేపను లిస్తు పక్షనాయకు లగు కపర్దిగారు గవర్నరు గారికి తెలియజేసెరట.

అటులగుచో నూతన మంత్రుల మంత్రులము నిలబడనియే ప్రశ్న. డాక్టరు మూంజీగారి ప్రకటన ము గాంచిన, హిందీ, మహారాష్ట్ర భాగములవారి మధ్య ప్రబలిత వివాదములవలన, వెనుకటి మంత్రుల వర్గ ము ప్రమించెనని, తెలియగలదు. మంత్రులలో జరిగిన భేదభావములు, హిందీ మహారాష్ట్ర భాగములలో విస్తరించి, ఉభయభాగముల ప్రతినిధుల లోను వైమనస్యముల నుదయింపజేసెను. మధ్య రాష్ట్రములలోని మహారాష్ట్ర భాగమును మహారాష్ట్రమునకును, హిందీభాగమును హిందీరాష్ట్రము నకును కలిపినయెడల, యీ పోరాటము లంతరింక గలదు. భాషాప్రయత్న విభాగ నిర్మాణావశ్యకతను, మధ్యరాష్ట్ర దృష్టిని తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. మధ్యరాష్ట్రములోను ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము ఉపయోగించినను, మధ్య రాష్ట్రములలోను ముగిసేమునందును మరింత అవజయముగాంచెనని తెలుస్తున్నది. ఈ రెండు రాష్ట్రములలోను చాల కాలము మంత్రుల వర్గమే లేకుండెను. ఎన్నిమారులూ

మంత్రుల వర్గమునే ర్పరచుటకు ప్రయత్నములు చేసినను, లాభముగలుగజోయెను. కాని, మంత్రుల వర్గముల నంగీకరించుట మేలనువారు, స్వరాజ్యపక్షమునుండియే బయలుదేరినవిమ్మట, మంత్రుల వర్గ మేర్పరుపబడెను. కాని, హిందూమహాత్మాగాంధీయ భేదములవలన బెంగాలులోనిది అంతరించుచుండెను. ఇప్పుడు మరల నిండు మంత్రుల వర్గము లేకుండ, బెంగాలు తంటాలుపడుచున్నది.

మధ్యరాష్ట్రములలో, హిందీమహారాష్ట్ర భేదములు చెలరేగి, స్థిరమగు మంత్రుల వర్గము లేకుండ జేసెను. అధిక సంఖ్యాక పక్ష బలములేకుండ, నూతన మంత్రుల వర్గ మంతకాలమో నిలువజాలదు. ఇకముందెట్టి మంత్రుల వర్గముండగూడదనియు, గవర్నరుగారు ట్రాన్సుఫర్డు కాఖిల పరిపాలనమును చేపట్టునట్లు ప్రోద్బలపరుపవలయుననియు, శాసనసభవారు సైమనుకమిషను బహిష్కారమున కేమాత్రము తోడ్పడగూడదనియు, డాక్టరు మూంజీగారు ఎచ్చరించిరి. వీరి ఎచ్చరికకు పిమ్మట, మంత్రుల వర్గ మేర్పడుటచే, దీనిని తొలగించుటకు ప్రతిష్టంబనము జరుగునా? ఇది జరిగినను జరుగకున్నను మంత్రుల వర్గము బలముగ నుండజాలదు. ప్రాణావశ్యముగనుండు మంత్రుల వర్గమువలన ప్రజలకుగాని ప్రభుత్వమువారికి గాని ఇనుమంతయు ప్రయోజనముండదు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము నిష్ఫలమనియు, నిరుపయోగమనియు, హిందూదేశమున కిదివరకే వెల్లడియైనది. ఈ విషయమై విచారించుటకు సైమనుకమిషనువారు ఇంతదూరము రావలసిన బనియేలేదు. మడ్డిమెను కమిటీవారియెదుట ఇదివరకే బయల్పడెను. భారతీయులు, సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమునకు తక్కువయగు నెట్టిరాజ్యాంగవిధానమును అంగీకరింపజోరు. ఈనంగతిని ఇంగ్లండు ఎంతత్వరలో నంగీకరించిన నంతమేలు. రాఘవేంద్రరావుగారు తిరిగి మంత్రుల వర్గమే నేల యంగీకరించిరో తెలియదు. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమును నిర్వహించుట యనంత భవమని వీరి కీసరికి తప్పక తెలిసియుండవలెను. మరల దీనితోనే ప్రొద్దుబుచ్చుటకుమారుగ, ఇతర విధముల దేశసేవ యొనర్చిన మేలుగ నుండెడిది. సత్వరస్వరాజ్య సంపాదనకై తోడ్పడిన బాగుండెడిది. రాఘవేంద్రరావుగారు రట్టిమార్గము నవలంబింపరయిరి. మరల మంత్రుల వర్గమి న్నీకరించుటవలన, వీరు హిందీభాగములకుగాని, స్వపరిపాలనోద్యమమునకుగాని, తోడ్పడగలుగుట కల్ల.

చిదంబరం మినాక్షి విశ్వవిద్యాలయము

చిదంబరం మినాక్షి విశ్వవిద్యాలయ చట్టము మొన్నటి దినము ప్రచురింప బడెను. దీని స్వరూప మిదివరకే బయల్పడినది. నూతన విశ్వవిద్యాలయము సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయముగ నుండగలదు. పదిమైళ్లలోపు ప్రతిష్ఠానలు మాత్ర మి విశ్వవిద్యాలయము నందు జేరగలవు. తమిళ విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారిదివరకు చిదంబరము నొక కేంద్రముగ సూచించిరి. ఇకమీద నిది ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయ మగును. ధార్మికులగునర్ అణ్ణామలై చెట్టిగారు, తాము నిర్వహించుచున్న చిదంబరం కళాశాలసంతకము, నూతన విశ్వవిద్యాలయమునకు వప్పగింప నిశ్చయించిరి. ఇది

గాక ఇరువదిలక్షల రూపాయలను విశ్వవిద్యాలయ నిధికి సమర్పించిరి. సాక్షు కమిషనువారు రిట్టి విశ్వవిద్యాలయముల నేర్పరుపవలయునని సూచించి యుండిరి. మద్రాసు రాజధానిలో నిట్టి విశ్వవిద్యాలయ మేర్పడుట కిదియే ప్రథమ పర్యాయము. ఇతర విశ్వవిద్యాలయములవలె నిది సామాన్యవిద్యను గఱపినను, తమిళ, సంస్కృత భాషాపఠనమును హిందూదేశ చరిత్రను, హిందూ దేశమునకు సంబంధించిన ఇతరవిషయములను ప్రత్యేకముగ పెంపొందించునని, యూహింపబడినది. అందుచే ప్రాచ్య విద్యల నిమిత్తమై ప్రత్యేక పీఠము నేర్పరుచుట కేర్పాటు జేయబడినది. నూతన విశ్వవిద్యాలయము నందు బోధనకును, పఠనమునకును, పరిశోధనకును, సాంఘిక జీవితాభివృద్ధికిని వలయు వాతావరణ మేర్పడునని, చట్ట మూహించుచున్నది ఉపాధ్యాయులకును, విద్యార్థులకును మధ్య సన్నిహిత సంబంధ మేర్పడుటకును, సమష్టి జీవనము పెరుగుటకును, వీలుగలుగును. విశ్వవిద్యాలయము, విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు నడువవలసిన మార్గమును నిరూపించును. సిండికేటు, సీనేటు, అకెడమిక్ కౌన్సిలు మున్నగు అంగములు దీనియందు గూడ గలవు. అకెడమిక్ కౌన్సిలులో చాదాపుగ సభ్యులందరును ఉపాధ్యాయులుగ నుందురు. డాక్టర్, లిక్కో విశ్వవిద్యాలయములను, కొత్త చట్ట మనుసరించుచున్నదని, డాక్టరును బ్రయోగారు తెలుపుచున్నారు. విశ్వవిద్యాలయమునందు, జాతి, మత, లింగభేదము లేక ఎల్లరును చేర్చుకొన బడుదురు. కావలయునను వారికి మతవిద్య గఱపబడును. గవర్నరుగారు ఛాన్సులరుగ నుందురు. పేరు ప్రో ఛాన్సులరుకు తమ అధికారములను వప్పగింపవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు, ఏడున్నరలక్షలను విశ్వవిద్యాలయ భవనాదులకును, ప్రతినంతర్వరమును లక్షన్నరరూపాయల గ్రాంటును నీయవలసియుండును. ఇంతియగాక, తమకుదోచిన ధనసహాయము జేయుటకు ప్రభుత్వమున కధికారముగలదు. అణ్ణామలై చెట్టిగారు ఇరువదిలక్షల రూపాయల నిచ్చి యుండ, ప్రభుత్వమువారు మరియొక ఇరువదిలక్షల రూపాయల నిచ్చిరి. ఇదివరకేర్పడిన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము డబ్బు చాలక యవస్థపడుచుండ, దానికి తగు ధనసహాయము జేయకముందు, చాదాపుగ ముప్పదిలక్షల రూపాయలను ప్రభుత్వము వారు మరియొక నూతన విశ్వవిద్యాలయముక్రింద పెచ్చించుట, ఎంతవరకు సబబో, మద్రాసు శాసనసభవారు ఆలోచింపవలయును. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున కిచ్చుటకు డబ్బు చాల నపుడు, చిదంబరం విశ్వవిద్యాలయమున కిచ్చుట కింతడబ్బు ఎక్కడనుండి వచ్చును? ఆంధ్రరాష్ట్రమును వేరుజేసినగాని, ఆంధ్రప్రతిష్ఠాపనలకు తగిన ధనసహాయము చేగూరదని విదిత్తమగుచున్నది. చిదంబరం విశ్వవిద్యాలయమువారు పరిశోధన కేర్పాటు జేసెదరని చెలు పబడినది. ఎట్టి పరిశోధనలు గావించెదరో తెలియకున్నది. అణ్ణామలై చెట్టిగారి దాతృత్వ మంత శ్రేష్ఠమయినను, కేవల సాహిత్య విద్యనునేర్పుటకు ఆంధ్ర, మద్రాసు, విశ్వవిద్యాలయములు గాక, మరియొక విశ్వవిద్యాలయ మవసరమాయని నందియ మేర్పడు చున్నది. సర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు, పూనా ఇంజనీరింగు విద్యార్థుల

వీడిట నువననీచుచు, ప్రస్తుతపు అలంకార విద్య కలక దేశమున కినుమంతయు ప్రయోజనము లేద నియు, ప్రజలకు జీవితమున కవసరముగ విద్య గల వలయు ననియు, ఎచ్చరించిరి. ఇట్టి విద్యను గల పుచు, పరిశ్రమలను పెంపొందించవలయునని, విశ్వేశ్వరయ్యగారు గోరుచున్నారు. వ్యవసాయపు కమిషను వారి సిఫార్సులు దేశమునకు మేలొనర్ప జాలవని, వీరి తలంపు. చిదంబరం విశ్వవిద్యాలయమునందు సాహిత్యవిద్యతోబాటు, సాంకేతిక విద్యను గూడ నేర్పినగాని ప్రయోజన ముండదు. దేశభాషలలో ఉన్నత విద్య గలపు నుద్దేశమయినను, చట్టమునందు గనుపింపదు. ఇదిగొప్పలోపము. ఇట్టిలోపములను సవరించు నెడల, చిదంబరం విశ్వవిద్యాలయమునకై వెచ్చించుధనము సార్థకముగును. పచ్చయప్ప మొదలిగాఁగి పిమ్మట, విద్యాభివృద్ధికై ఇంత ధనము నిచ్చినవారు నరేంద్రాచార్యులై చట్టి గారుదప్ప మరియొకరు గనుపింపరు. వీరి దాన మెంతయు ప్రశంసాపాత్రము. వీరినంకల్ప మీడేరుగాక! ఆంధ్రదేశమునందుగూడ ఉదారహృదయులును దానతత్పరులును వీరిమార్గము నవలంబించి, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయాభివృద్ధికి తోడ్పడెదరు గాక!

యుద్ధబహిష్కారము కొనసాగునా?

నేటిదినము ప్యారిసునగరమునందు యుద్ధ బహిష్కారపు టొడంబడికపై వివిధజాతులవారును సంతకములబెట్టెదరు. వీరిలో కొందరు యుద్ధబహిష్కారము విషయమై అనుమానముల జూపుచున్నారు. వీరు సూచించిన మిసశయంపులు, ఇట్టి అనుమానములను పెంపు చేయుచున్నది. బ్రిటిషు స్వతంత్ర తేజరుపక్ష ప్రతికయగు "సోషలిస్టుప్రతిక" యొక్క ఆగస్టుమాసపు సంచికలో, డబ్ల్యు. యా. ఇవరుగారు రాబోవు యుద్ధమొక్కడజరుగునని వితర్కించుచు, ఛేంబర్లైనుగారు రుష్యాతో యుద్ధము నలుపుట కాయత్నంబునటుల వ్రాసిరి. ప్రస్తుత ఛేంబర్లైనుగారి తండ్రియగు జోసెఫ్ ఛేంబర్లైనుగారు రుష్యాను పడగొట్టుటకై తమ కింకాక జాతి వారి సహాయము గావలయునని పెనుక చెప్పియుండిరి. ఇందుకై జర్మనీతో సంధిజేసికొనుటకు వీరి ప్రయత్నించి, విఫలమనోరథులయిరి. పిమ్మట, జపానుకును రుష్యాకును జరిగిన సంగరములో, ఇంగ్లండు జపాను పట్ల అభిమానము జూపెను. ఇంగ్లండు స్వతంత్రముగ నలిపిన యుద్ధము లత్యల్పమని ఇవరుగారుజూపిరి. ఇటుల జరిపినమూడింటిలోను ఇంగ్లండు జయము గాంచలేదు. పిమ్మట, జర్మనీతో జరిగిన యుద్ధములో, ఇంగ్లండు దాదాపుగ ప్రపంచజాతులెల్లర సహాయము బడయగలిగెను. జర్మనీ యోడిపోయిన పిమ్మట, నూతనరుష్యా మరల ఇంగ్లండుకు ప్రబల శత్రువయ్యెను. రుష్యానుగడలను నివారించుటకులని, బ్రిటిషు విదేశ కాశ్యాలయమువారు యోచించుచున్నారు. ఇంగ్లండు కింకారి సహాయ మవసరమగుచున్నది. రుష్యాచుట్టుపట్ల నుండు జాతులతోబాటుకై ఇంగ్లండు ప్రయత్నించుచున్నది. ఇప్పుడప్పుడే రుష్యాతో యుద్ధము వచ్చునని జెప్పవీలులేకున్నను, ఏమాత్రము అనుకూలవాతాళ మేర్పడినను, ఇయ్యది జరుగవచ్చునని, ఇవరుగారు తలచుచున్నారు. జర్మనీతో యుద్ధమును ప్రారంభించకముందు, అదివరకు పడినంతవరములనుండియు వైఖునన్యము ప్రబలియే యుండెను. అటులనే రుష్యాకును ఇంగ్లండుకును వైఖునన్యమిప్పుడు ప్రబలి యున్నది. ఈమధ్య బాల్టివిను మంత్రిగారు ముచ్చటించుచు, ముందుగ పాశ్చాత్యనాగరికమును కాపాడ వలయుననియు, తూర్పుప్రపంచము వంకకు ఇప్పుడప్పుడే తిరుగ నవసరము లేదనియు, నుడివి యుండిరి. మూరపియను ప్రభుత్వము లన్నియు ఏకమగుటకు ప్రయత్నించు చున్నవి. ప్రపంచ శాంతి యనిన, యాత్రపు శాంతియనియే వీని యుద్దేశ్యము. రుష్యాకును ఇంగ్లండుకును మధ్యగల వైషమ్యములంతరింప జేయకుండ యుద్ధ బహిష్కారమును సాధించుటకు సాధ్యమగునా? సాధ్యము గాదనియు రుష్యాకును ఇంగ్లండుకును మధ్య యుద్ధము జరుగకుండ జేయుటకు బ్రిటిషుకార్మిక పక్షమువారు ప్రయత్నింప వలయుననియు, రాబోవు ఎన్నికలలో వోటరుల నీవిషయమై ప్రబోధింప వలయు ననియు, లారెన్సు జెన్సిమెనుగారు వైఫల్యకలోనే వ్రాయుచున్నారు. వీరి హితవును తేటరు పక్షమువా రెంత వర కనుసరించెదరో, ముందుగాని తెలియదు.

కలకత్తా కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు

కలకత్తా కాంగ్రెసుసభకు, ఆహ్వానసంఘము వారేకగ్రీవముగ పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారిని అధ్యక్షులుగ నెన్నికొనిరి. నెహ్రూగారిని పదునాల్గు కాంగ్రెసుసంఘములవారు అధ్యక్షులుగ సూచించిరి. నాల్గు కాంగ్రెసుసంఘములవారు వల్లభాయిపటేలుగారిని, కేల్కారుగారిని మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమువారును అధ్యక్షులుగ సూచించిరి. వల్లభాయి పటేలుగారు బర్మోలియుద్ధము మును జయప్రదముగ నడిపినందుకు వారు ప్రజల గౌరవమున కధిక పాత్రులగుచున్నారు. నెహ్రూగారి పోటీ లేనిచో, పటేలుగారి కీమారు అధ్యక్ష పదవి తప్పక లభించెడిదని చెప్పవచ్చును. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు వయోవృద్ధులయ్యి, యువకులకుండు కార్యోత్సాహము గనుపటచున్నారు. భారత శాసనసభలో, కాంగ్రెసుపక్ష నాయకులుగనుండి, వీరు ప్రభుత్వవ్యూహములను చెదరగొట్టుచుండిరి. స్వరాజ్యపక్షమునకు దేశబంధు దాసుగారును, పండిత నెహ్రూగారును రెండునేత్రములవలెనుండిరి. ఉభయులకును, హిందూమహమ్మదీయసఖ్య మత్యంతప్రియము. నెహ్రూగారు ఉభయసంఘములకును సమాధానము గుదుర్చుట కెంత తంటాలుపడిరో, వీరు తయారుజేసిన రిపోర్టు బట్టి గ్రహింపవచ్చును. వీరి తర్కము, అనుమానములను తెగవేయును. స్పష్ట ప్రతిపాదనము గావించును. ప్రతిపక్షులవాదమును అసందిగ్ధముగ ఖండించినను, శబ్ద పారువ్యము గనుపింపదు. అనవసర దూషణముగాని, మితిమీరిన యుద్దేశముగాని, నెహ్రూగారి వ్రాతలందుగాని, ప్రసంగములందుగాని కనుపింపవు. అఖిలపక్ష సమావేశము విజయవంతముగ ముగియుచో, విశేషగౌరవమును నెహ్రూగారి కీయక తప్పదు. గాంధీమహాత్ముడు సూచించినటుల, నెహ్రూగారు లేకున్న, రిపోర్టు వెలువడుటకే సాధ్యపడకపోయెడిది. విభవపక్షములవారిని ఏకలక్ష్మ్యము వంకకు మరల్చి, సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమునకు తక్కువ

యగు రాజ్యాంగవిధానమును భారతదేశ మంగీకరింపదని, వెల్లడించుటకు, నెహ్రూగారు కారకులగుచున్నారు. సంయుక్త నియోజకవర్గములను ప్రధానముగ నేర్పరచి, జన్మస్వాతంత్ర్య నిరూపణగా విం చుట కు, నెహ్రూ గారు మూలకారకులయిరి. దేశదృష్టిసంతను సై మను కమిషను నుండి, అఖిలపక్ష సమావేశము వంకకు వీరు మరల్చగలిగిరి. బ్రిటిషువారి దృష్టి దీనియందే లగ్నమగు చున్నది. ఇట్టి సమయమున, ఎల్లర విశ్వాసమును చూరగొని, దేశమును నడుపుటకు, నెహ్రూగా రత్యంత సమర్థులని, దేశమొనుట వింతగాదు. సందిగ్ధ సమయ మరుదొంచినపుడు, బ్రిటిషు పక్షము లన్నియు ఏకమై, హిందూదేశపు హక్కును నిరాకరించెను. ఇట్టి సమయము నందే హైందవ పక్షములన్నియు ఏకమై హిందూదేశపు హక్కును నిలువబెట్ట వలయును. ఇక్కార్యమును నిర్వహించుటకు, నెహ్రూగాలే సమర్థులని దేశమెంచినది. గాంధీమహాత్ముడును అటులనే భావించెను. నెహ్రూగారి నాయకత్వము క్రింద కలకత్తా కాంగ్రెసు మహాసభ నిర్విఘ్నముగ జరిగి, నత్వర స్వాతంత్ర్య సిద్ధికి తోడ్పడు గాక!

మధ్యరాష్ట్రముల మంత్రిత్యము

ఈ రాఘవేంద్రరావుగారు ప్రధానమంత్రిగ నియమింపబడిరి

డిమాక్రాటిక్ పక్షమేర్పడుట

నాగపూజ, ఆగస్టు 28:—ఈదినప ప్రభుత్వ ప్రకటన నేడు వెలువడినది:—

"రాసన సభవారికి 22 వ తేదీన వంపిన సందేశము ప్రకారము గవర్నరుగారు, మంత్రివర్గము విచ్చిత్తెన విషయ మేర్పడిన రెండుపక్షములు, డిమాక్రాటిక్, జాతీయపక్షముల నాయకులతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిపిరి. ఈ రెండుపక్షములు గూడ మంత్రివర్గము స్వీకరించుట కుద్వ్యుత్తరమందుకు గవర్నరుగారు సంతృప్తిచెందిరి. కాని ఎవరమంత్రియగు నుండవలెనో ఉభయముల ఏకగ్రీవముగ చెప్పబాలకజోయిరి. అందుచే రెండిలో పెద్దపక్షమయొక్క నాయకులగు రాఘవేంద్రరావుగారిని విలివి తొక్కని చేర్చుకొని మంత్రివర్గము నేర్పరుపవలసినదిగా గవర్నరుగారు కోరిరి. రాఘవేంద్రరావుగారు అంగీకరించిరి."

మధ్యరాష్ట్రముల రాసనసభ మాజీ నేసినదీప సర్ మాంజీగు బల్లకు గవర్నరుగారు డిమాక్రాటిక్ పక్ష నాయకుడగు రాఘవేంద్రరావు, జాతీయ పక్ష నాయకుడగు బి. జి. కపరీగారిని చాలసారులు జూచి, మంత్రియ నియమించుటనుగూర్చి యేపక్షమున కెంతవత్తువుగలదో తెలిసికొనిరి. రెండవ పక్షము సహాయములేనిది యేపక్షమునూడ మంత్రియ నియమించినచో నిరమగనుండవలదని కపరీగారు చెప్పెరు. రాఘవేంద్రరావుగారిని మంత్రియ నేర్పాటు జేయగోచవారంగీకరించిరి. రావుగారు తమ పక్షమునండి నేరకరిని మంత్రిగ నియమించుకొందురు. అతడునుండ హిందీ జిల్లాల ప్రతినిధులు, మహమ్మదీయులు నిమ్మజాతుల ప్రతినిధులగులక. వారిలో 14 మంది సైమను కమిషనును అవకూలముగ యిదివరకు స్పష్టముగ ప్రకటించి యుండిరి. రావుగారు సోమవారమునాడు ఉద్యోగము స్వీకరింతురు. (ఆ. ప్రెసు.)

క్రాంత భారత శాసనసభ్యులు

కిమ్మా, ఆగస్టు 28:—జి. బి. టి. రాఘవయ్యపంతులు గారు, భా. బ. మహమ్మదు బజాల్లా నాహేలుగారు మదరాసు ప్రభుత్వోద్యోగులు భారతశాసనసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. కెప్పన కొమారుల కింకారి స్థానే కెప్పన పీ. రామిగారు భారతశాసనసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. నేలుకొప్పల సభ్యులగు లలిత్ గారు రాజీనామాచెప్పించున నభిమానిల్చి పాయకుభావీగారు సభ్యులగ నియమింపబడిరి.

ప్రాసన్నులైతులు చేయుటకు ఇల్లెడి, జింకరకలపై దిగుమతివన్న తొలగింపబడెనని ఇండియా గెజటులో ప్రకటించబడెను.

విదేశవార్తలు

యుద్ధ బహిష్కరణపు

టౌడంబడిక

నర్ బాక్ సైమన్ గారు

దక్షిణ, ఆగస్టు 24:— కెల్లూరు ఒడంబడికలో నన్ను భావనలను గ్రహించి వాటిని అమలుజరుపుటలో విజయ అంతయు గలదనియు అంతర్జాతీయ తగవులను కాకుండ జేయుగలదనియు ఇంగ్లండు అమెరికా ఆమెలును నేనయినచే ననియు జగజములు వచ్చునపుడుగాని రాజ్యాంగ భారతీయ నిష్ప్రయోజన మైనపుడుగాని కెల్లూరు ఒడంబడిక కరణబొచ్చుటకు పిలవననియు సర్ బాక్ సైమన్ గారు రిని.

కాన్గ్రెసు గారు డబ్లిన్ నుండి సంధిపత్రమును అనగా కెల్లూరు ఒడంబడికను విరిపు ప్రేక్షితు తరపున ప్యారిసుకు బయలుదేరిరి. సోమవారము మధ్యాహ్నము అనగా 27 తేదీన కెల్లూరు ఒడంబడికను పంతుకము జేసెదరు. మరునాడు మొదట ఒప్పందము 15 బాతులుగాక ఇతర ప్రభుత్వములవారు పంతుకము జేసెదరు.

చాంబర్లెన్ గారు ప్యారిసుకు పంతుకమునకు ఆకాశోగ్యముచే బోబాలందులకు మెకంజీ కింగ్ గారికి తంజినపి విచారమును జెల్పుదు కేవలము వచ్చినపుడు ఆప్యవించెదమని మెకంజీ కింగ్ గారు చెలిపినందులకు దంపతులు తామిదపురము పంతుకంపించిరి మియు కలరంపిరి.

ప్యారిసులో అన్ని ప్రభుత్వముల పతాకముల సగుర జేసెదరు. సాయంకాలము సగరముంతయు దీపావళిలో నిండి పోవును.

అమెరికా టెన్ని సులుటలో టెల్లూరుగారు ఆడరాదనిరి

పారిశ్రామిక పరిస్థితులు

మందగించుట

ప్రభుత్వమువారే బాధ్యులు

లండన్, ఆగస్టు 24:—లండనులో నున్న ఇండియన్ బ్రామిక పరిస్థితులు చాల నిరుత్సాహముగ నున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఉదాసీనతయే కారణమనియు బోలెడి విజయ సిద్ధాంతములకు తోడ్పడుటకు భారత పనివాండ్లు కడుపు మాడ్చుకొనజాల తనరి. ప్రస్తుత పారిశ్రామిక నిరుత్సాహమునకు బోలెడివిరు ప్రచారము కారణముగావచ్చును, గాకపోవచ్చును. కాని కార్మిక చిక్కులకు ఇండియాలో కారణము మాత్రము పారిశ్రామిక పరిస్థితులే యనవలెను. రాబోవు సంవత్సరమునకు వై సంఘాధ్యక్షులకు సర్ మెన్ ట్లీ బిల్లి మెరియాగా రంగీకరించినది చెలిపిరి. భారత పారిశ్రామిక వారులు పాశ్చాత్యవిధానము నవలంబించుట తప్పని అర్హత మహారాజాగారనిరి.

నెహ్రూ నివేదికము

సైమన్ కమిషన్ సహకారము - బ్రిటిషుపత్రికలు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఆగస్టు 25:—నెహ్రూనివేదిక బ్యాఖ్యాన పందర్బావన ల్యాన్సెట్ గారు, కయనీయతపత్రికయు డెయిలీ టెలిగ్రాఫుపత్రికయు సైమన్ బహిష్కరణమును తీసివేయుటకు మరల ప్రయత్నించవలెనని ప్రశ్నించెను. డెయిలీ టెలిగ్రాఫుపత్రిక పమనీయతపత్రిక నూచును పత్రికయందు ఆక్షరణముగ ప్రకటించెను.

దర్బన్ లో (ది డేలీ ఆఫ్రికా) ఇండియన్ ట్రేడినింగు కాలేజీని, ప్రొఫెసరును చెట్టుటకు కంకుసావనము జేసి వానికి "క్రాస్రీ" కాలేజీయని శ్రీనివాస క్రాస్రీగారి గౌరవాధ్యక్షులు జానుకరణించిరి. ప్రభుత్వమువారు దానిని పెంచి పోషించెదమనిరి.

చీనాలో సైన్యమును తగ్గించుట

మ్యంగుహా, జూలై 26:— (మెయిలు) చీనాలో సైన్యమును చాలవరకు తగ్గించుటకు తీవ్రముగ ప్రయత్నించుచున్నారట. మొత్తము అందరను గలసి 2000,000 సైనికులున్నారట. కొందరుబాలరు గూడ తుపాకులకంటె పొట్టిగ నున్నారట. చియాంగ్ కే షేకుగారు తనదగ్గరనున్న ఆకపటాలములను తగ్గించిరి. 87500 సైనికులను తీసివేసిరి.

ఏనుషీప్యాను నేనానిగూడ తన సైన్యమును తగ్గించ చుచుకొనెనట గాని క్రిందటివల జాతీయ ప్రభుత్వమునకు వశమైన 150,000 సైనికులను వదలించు కొనుట కష్టముగ నున్నదట.

మృదులనవారికిని తక్కువ సామర్థ్యముల సైనికులందరికి జీతములనిచ్చి పంపివేయవలెనని పెంగ్ హ్యూసియంగుగా రుత్తరవుజేసిరి. తన తాతవారులు జేచ్చుకొన్న ఉత్తరపీఠా నేనలకు తక్షణము తీసివేయవలెననిరి. క్యాంటన్ లో 7 కలాలముల సైనిక వలసని విశేషంగా రుత్తరవుజేసిరి.

హ్యాంకోలో 44 వ సైన్యము సైనికములనెని కొద్దిలో జూలై క్రిందట యుత్తరవు నంపిరి. కోడ్డు నిర్మాణము, సముద్రపు గట్టులను జేయుటకు నియమించబడిన వారినిగూడ తీసివేయవలెననిరి. కాని 44 వ కలాలము నిరాకరించెను. సైనిక కానమును ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. దానిని ముట్టడించగా వారు తోబిరి. నిరాయుధులుగ జేయబడిరి.

క్రాత్త సైన్యము నెంతమాత్రము ఏర్పాటుచేయ రాదనియు, చేసినచో కఠినశిక్షను విధించెదమనియు జాతీయ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఇట్లు తగ్గించిన 150,000 మందిని కోడ్డు నిర్మాణము, గడల, అటవీకాపులందు నియమించెదమని కొనుచున్నారగాని చాలమంది మరల దొంగకనములను ప్రారంభించెదరేమో యనుకొనుచున్నారు.

జగులులు పాపాగారి

మృతసాంవత్సరికదినము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఆగస్టు 25:—లండనులో యున్న ఈ జిప్సు ప్రజలు జగులులు పాపాగారి మృత సాంవత్సరికదినమున సర్పిరి. సభకు ఈ జిప్సు ప్రజలు విశేషముగ విచ్చేసిరి. జగులులుపాపాగారి ఘనసేవను కొనియాడిరి. బ్రిటిషు పత్రికలోగూడ జగులులు పాపాగారి మృతసాంవత్సరిక దినమును ప్రకటించిరి. ఈ జిప్సు స్వాతంత్ర్యమునకు జగులులుగారే ఎక్కువసేవ నొసర్పిరి ఈ జిప్సు పత్రికలు అన్నియు ఉగ్రదీపుచున్నవని యాటకు జెల్పుచున్నారు. బ్రిటిషు పత్రికలు గూడ స్వతంత్రముగ ఆ తన సేవను కొనియాడెనట. ఈ వైఖరినిజూచి సభ్యులు పరిహాసము జేసెదరు. జగులులుగారు బ్రిటిషునున్నపుడు, ఈ జిప్సు స్వాతంత్ర్యము కొలుకు పాటుబడుచున్నపుడు జూపిన వైఖరిని ఈ వైఖరిని గల వ్యత్యాసమునుగూర్చి వర్ణించుచున్నారు. అప్పుడు ఆతరువద్రవకు డబ్బులుగాక ప్రవాసమునకుగూడ బంపిరి. ఇప్పటికిగూడ ఈ జిప్సు స్వాతంత్ర్య సమరమును గెలువలేదనిరి. బ్రిటిషు పార్లమెంటు ఈ జిప్సుపై పథికారమును చెలాయించుచుండ ఈ జిప్సు స్వాతంత్ర్యము గలదని ఎట్లనవగునని సభ్యులు అనిగిరి. ఈ జిప్సులో బ్రిటిషు కలాలములు ఇంకను ఉన్నవి. అది నిర్మయముగ స్వాతంత్ర్య మనిపించుకొనదనిరి.

గండ్రగొడ్డలిలో శిరచ్ఛేదము

కసా బ్యాంకు, ఆగస్టు 25:—మరాఠీలో ఇద్దరు జేతీయులు ప్రెంచివ్యక్తులను జంపిరి వారికలలను గండ్రగొడ్డలిలో చేసింది ఇదివరలో కాల్చి జంతుమందిరి. కాని దానివలన ప్రజలకు భయములేదనియు నేరములు జరుగకుండ భయ చెట్టుటకు గండ్ర గొడ్డలిలో తలను ద్రుంచెదరు.

గొప్ప నాకావిమానములను భోజన సదుపాయములతో ఉష్ణముగ నుండునటుల అన్ని ఏర్పాటులతో తయారుచేయుచున్నారు.

కె. శే. ప్రా. నటరాజునగారు

మదరాసు పన్నయపు కాలేజీలో కెవిట్రి ప్రాధాన డాక్టరు శ్రీ టి. ఎస్. నటరాజుగారు శిష్యులకు పదవినిచ్చిరి. తిరిగారవార్డు ముద్రపయ్యకకళాశాల నేడునూయ బుడెను.

కార్మిక అంతర్జాతీయ

సోషలిస్టుసభ

ఇండియా వట్టజూపిన వైఖరి

ప్రతికూల ఇంపీయలిజము

సంఘమువారి అసంతృప్తి

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఆగస్టు 25:—వైఖరి సభనుండి తిరిగివచ్చిన రెజిస్ట్రార్లు బ్రిటిషుకాగారు అంతర్జాతీయ కార్మిక సోషలిస్టు సభవారు ఇండియానుగూర్చి అవలంబించిన వైఖరి తనకు సమ్మతము గాదనిరి. ఇండియానుగూర్చి స్వయంనిర్ణయమాత్రము మున్నగు విషయములను చర్చించుచు భారతదేశవిషయమై స్వాతంత్ర్యము నంగీకరించలేదనిరి. భారతదేశ జాతీయ మహాసభ వారు తమ గమ్యస్థానము స్వాతంత్ర్యముని ప్రకటించిరియు, దానిని సోషలిస్టు సభవారు ఆమోదించి యుండవలసెదనిరి. ఈజిప్టు, సిరియా, ఇరాకు, చీనావనయములో సోషలిస్టు సభ వారు స్వాతంత్ర్యదర్శనము ఆమోదించి ఇండియాకు మాత్రము అంగీకరించలేదనిరి. దివాను చమకలలు గారిని చూట్టాడని చుట్టకు గూడ సమ్మతింపలేదు. ఈపనిచే అందరకును చాల కోపముగల్గెను. "సర్వ ఇంటర్నేషనలు" సంఘము, బాధితులకు అందరకును స్వయం నిర్ణయమాత్రముండవలెననెను. ఇదియే ఈరెంటికిని వ్యత్యాసమనిరి సోషలిస్టుసభవారు ప్రతికూల ఇంపీయలిజము సంఘమును ఖండించు, తర్క ఇంటర్నేషనలు సంఘమువారు ప్రతికూల ఇంపీయలిజము సంఘమున కెంతయు తోడ్పడవలెనని తమకాఖ అన్నిటికిని ఉత్తరవు నందజేసిరి. స్వాతంత్ర్యములేకుండ బాధకడుచున్న ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యము, స్వతరీపాలనము, మ్యాండేటు పదవి యుండవలెనని సోషలిస్టు అంతర్జాతీయ సభవారు ప్రకటించుట సోషలిస్టు సిద్ధాంతములను మొదలంబు తుడిచిదెట్టుటయనిరి. ఈసంగతిని విస్తృతపరిశీలించి బాధితులసహాయమున జేర్చడి సంఘములు అంతర్జాతీయ సోషలిస్టు సంఘమునుండి చీలిపోయిరి. వారి సంఖ్య తగ్గి పోయినది. ఇండియాను ప్రేక్షి యూనియనువారు ప్రతికూల - ఇంపీయలిజము సంఘముతో అనగా ఇంపీయలిజము నడండుటకు ఏర్పడిన సంఘముతో కలియవలెననియు వచ్చేసంవత్సరము జరుగబోవు ద్వితీయ ప్రాపంచిక సభకు ప్రతినిధుల నంపవలెననియు నుడిపిరి.

ఐరిషు స్వాతంత్ర్యము.

నిజముగ చేకూరినదా? లేదు

డివెలరాగారి ప్రకటనము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఆగస్టు 25:—ఐర్లండు, స్వాతంత్ర్యము నొకింతగా పోరాడినదే, నిజముగ స్వాతంత్ర్యమును బడసెనా యని ప్రశ్నింపగా డివెలరాగారు లేదని చెప్పిరి. అంతర్జాతీయ పార్లమెంటుసభలో ప్రకటించిరి. ఐరిషు ఒడంబడిక స్వాతంత్ర్యము నొసగవనకొనుట తప్పనిది. ఇంకను బ్రిటన్ తన ఇష్టమునచ్చి నటుల చేయగలదనిరి. ప్రేక్షితు మఖ్యులకు ప్రదేశములందు రాజధానియందు బ్రిటిషు సేన లున్నవట. ఉత్తర ఐర్లండునుండి ప్రేక్షితు రాజధానిలో కొన్ని గంటలలో ప్రవేశించవచ్చుననిరి. ఐర్లండుకు సంపూర్ణ సామ్రాజ్యాధికారము రాలేదు. విదేశాంగ విధానమును స్వతంత్రముగ తనంతట తాను సాగించుటకు వీలులేదు. బ్రిటిషు విదేశాంగవిధానమునకు భిన్నముగ ఐర్లండు గనుక అమెరికాలో ఒడంబడికను జేసికొనుటకు ప్రయత్నించి నచో నిజము బయల్పడుననిరి. ఐర్లండు ప్రజలు కాంటి నవేక్షించిరి. బ్రిటిషు ఇంపీయలిజము యుద్ధములలో దిగుట కష్టము లేదనిరి.

ఇండియాలో కమ్యూనిస్టులను

నిర్మూలించు చట్టము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఆగస్టు 26:—ఇండియాలో కమ్యూనిస్టుల యువద్రవము లేకుండ ప్రవేశబెట్టేపు చట్టమును బ్రిటిషు పత్రికలు ఆమోదించుచున్నవి. ఇండియన్ కమ్యూనిస్టుల చర్యలన్నియు ఆంగ్ల దేశపు ప్రజలకు దెలియును. ఇండియాలో పారిశ్రామిక అల్లరులను గలగజేసి, రాచరిక చిక్కులను ప్రవేశబెట్టు విదేశీ కమ్యూనిస్టులు లున్నారని ఇంకవరకు బ్రిటిషు ప్రజలకు దెలియదట. ఇదే ప్రభుత్వమువారికి దెలియుట.

తెలంగాణ రాష్ట్రమునకు చీఫ్ సెక్రటరీగా యున్న
జాన్ స్కాటుగారు పైయిట్లు సెటిల్మెంటు ఆధినివేశముం
కను ఆతనిపైనే తీర్పు జారయిస్తున్నారని నిరూపించబడితి,

ఎం. కోటయ్యనాయుడు.

యువతీ వివాహములు

హిందూపులలో, వారిలో ముఖ్యముగ వైశ్యబ్రాహ్మణ వర్ణములలో, ప్రాధానికావములు స్త్రీలకు కూడా, కూడ దాయక శాస్త్రచర్య ఆంధ్రపత్రికలో చదువుచుంటిమిగాని, యీ పండితులందరూ మనలను గందరగోళములో దింపలేకాని, యిదమితముని నిర్ణయించలేదు. చదువనకు పండితులైనగాని, వాదశ్రుతివాసముల సత్వసత్వములు బోధపడవు. ఒక్కవిషయముమాత్రము మనము మొదలుననుకొన్నట్లే జరిగినది. ఈపండితులు, తమతమ వాదనలు సమర్థించుకొనుటకు, యెన్నికయు ప్రబల, యెన్ని అపార్థములు, యెన్నికిష్టార్థములు, యెన్ని విపరీతవాక్యములు, యెన్ని అతిప్రయాసతో తేల్చుకొన్న సిద్ధాంతములు, అతివాదప్రదోషములు, అపూర్వకల్పనలు, చేయగలుగుదురో తెలిసికొంటిమి. జనసామాన్యమునకు తెలియని సంస్కృతస్థోకములను కొన్నిటిని పూర్వోత్తర పంధ్యములు లేకుండ యేకరపు పెట్టుటకంటె, ఆయాశాస్త్రములను ఆంధ్రములో తత్వమాచేసినయెడల, మనమే నిన్నుత పాతముగ కడపటి తీర్మానము చేసికొనగలిగియుండుము. మనపండితులు, ఘటనాఘటనసమర్థులు, తమ పాండిత్యమును, ఆత్మరమునకు వ్యాఖ్యచేసి, పూర్వవత్ సిద్ధాంతములకు, తమ యిష్టమునచ్చినట్లు వినియోగింపగలరు. వీరిచర్యలో, యేదైనా ఒక ఆవహులమైన కారిక దొరకినను, సంఘసంస్కరణప్రియులు తమ యాంధోళనమునకు కొంత చేయూతనోపగలరని నమ్ముట వ్యభావము. మన కనుపరి మార్కండేయశర్మగారు, కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్య శాస్త్రిగారు, మొదలగునా రొకవైపునను, మల్లయ్యశాస్త్రి మొదలగునా రెండవవైపున వాదించిన విషయములను బట్టియే, యీ యావతీవివాహములకు యే కొన్ని ప్రమాణములు దొరుకుటకు పండేవాడు లేదని తెలుసున్నది. గృహ్యసూత్రములు, యాజుర్వివాహప్రయోగకాండ మొదలగునవి, పరిగా తత్వమాచేయించుకొని చదివినయెడల, యావతీవివాహములు శాస్త్రసమ్మతములని నిర్ధారణ చేయగలమనియే నా నమ్మకము.

మనకు అనుశ్రుతముగవచ్చుచున్న కొన్ని సాంప్రదాయములు అలవాటునుబట్టి ముందుకు పోదలదుకొన్నవారిని వెనుకకు లాగుచుండుట మన పెద్దలయొక్క వ్యభావము. కాని, మొత్తముమీద ముందు జరుగక మానదు. సంఘము శాశ్వతముగా ప్రసరించుచుండదు. యుగధర్మములు మారుచుండును. స్త్రీ పురుషధర్మములు, వర్ణాశ్రమధర్మములు, కర్మకాండ, మతము, మొదలగునవి ఆయాకాలములలో మారినవి. ఇప్పుడు మారుచున్నవి. ఇంకను మారుగలవు. ఇట్టి సమయములో కనీసము మూడుయేడల క్రింద యేర్పడిన సామాజిక పద్ధతులు శాస్త్రములను గురించి యిప్పుడు చర్చలే? ఒక పండితుడు వ్రాసినట్లు ఆసలు వివాహస్వరూపము వివాహయోగ్యతలను గురించియే చర్చ జరుగుచున్నపుడు వివాహకాల చర్చతో నవనరమేమి?

మహాత్మా (బ్రాహ్మణులలో 18 సంవత్సరములకు కూడ బాలికలకు వివాహములు చేయకుండ నిర్ణయముగ నుంచుచున్నారని డాక్టరు కార్వేపండితులు కలవిచ్చివారు. కాబట్టి మనదేశములోనే మన బ్రాహ్మణులలోనే వివిధాచారములు ప్రబలుచున్నవి. పంక్తిభేదము దృష్టిదోషము మొదలగునవి మన దక్షిణదేశములో కూడ నశించెను. ప్రాధానికావములు స్త్రీ విద్యాభివృద్ధికిని వాణిజ్యపాలనమునకును స్వాతంత్ర్యమునకును తోడ్పడునట్లుకు పండేవాడులేదు. దీనితోపాటు వివాహచ్ఛేదనము వ్యయంబరము మొదలగునవి బయలుదేరెను. వీని నన్నిటిని నిరసించు పూర్వాచారపరాయణులు లనేకమంది యుండురు. వారితో యేకీభవింపనివారు రారవాసినరకములకు పోయెదరని బెడరించెదరు. ఈ సామాజిక వ్యవస్థలు మోక్షమార్గము నరీకట్టవని నమ్మి రాజకీయ సంస్కరణలతోపాటు సంఘసంస్కరణలకుకూడ మనవారందరు తోడ్పడకతప్పదు. కారణగాని బిల్లులో ఒకపసరగా చేసిన బాగుగనుండును. దక్షిణదేశ వైశ్యబ్రాహ్మణులలో 12 సంవత్సరములకు లోపునకు తక్కిన ప్రాంతపులలో మైసూరిలో తీరేవరకు స్త్రీలకు వివాహములు చేయకూడదనియు వైసెప్సెన్ వైశ్యబ్రాహ్మణులలో కూడ 16 సంవత్సరముల లోపుగా నిషేధమే స్త్రీలకు పనికిరాదనియు, నిబంధనచేర్చిన బాగుగనుండును. ఈ కొద్దిమంది తెగలవారు తమ పూర్వాచారములను శాస్త్రములను పట్టుకొని శ్రలాదనిండు. వీరికొరకు తక్కినవర్ణములవారేల వెనుకబడి యుండవలెనో వారు తమ సంఘభివృద్ధి కనుగుణ్యముగ కాసనముల నేర్పరుచుకొనుటయే వ్యాయము. ఈ నిబంధననే విచ్చి కముగ యీ వైశ్యబ్రాహ్మణోత్తములలో వారుకూడ అపలంబించినచో వ్యాయవిధద్ధముకాదని స్పష్టీకరించినయెడల వీరిలోకూడ యీ సంస్కరణ అమలులోనికి రాగలదు.

పై పసరగా కారీక శాస్త్రము బలవరుచుటయేగాక స్త్రీలోకము ఆహ్వానించును. వీరికిట్టి స్వాతంత్ర్యము నిచ్చినయెడల పాతివ్రత్యమునకు భంగము వాటిల్లునేమాయని భయపడువారు కొందరుండురు. ఈ పాతివ్రత్య మనే నుగుణము బాల్యవివాహములవలన వృద్ధిచేందదు. ప్రాధానికావములవలన కొంత తగ్గవచ్చును. అటులైనయెడల బ్రాహ్మణేతరులలో కంటె బ్రాహ్మణులలో యెక్కువ గుణవంతులున్నారని చెప్పుటకు సామాన్యము వారెవరున్నార? ఈ నుగుణము కేవలము విద్యార్జనవలన కూడ అుపడనేరదు. విద్య దీనికి యెక్కువ ప్రతిభ నొసంగును. పశులము వంశాశ్రమముగవచ్చు వంగవచ్చు గృహశ్రీతి విద్య సహవాసము పూర్వకర్య యీ మొదలగువానిమీద స్త్రీ పురుషుల ప్రవర్తన ఆధారపడియుండునని వివాహకాల నిర్ణయమునుబట్టి యెంతమాత్రము కాదు. స్త్రీల స్వాతంత్ర్యము వారి పాతివ్రత్యమున కెప్పటికిని భంగము కావలసదు. వారికి విద్యనిచ్చుచో వ్యవసాయ ధైర్యముకలిగి వ్యవసాయము దాక మాపున. మనలోకూడ స్త్రీలకు పాశ్చాత్యులలోవలెనే అమిత స్వాతంత్ర్యము యిచ్చులో నన్నది. కాని అది చెడుమార్గములకు కూడ ఒకానొకపుడు మనకు తీసికొని పోవును. ఇంటిలో పోరుపడలేక వారు చెవునట్లుచేయి భర్తకు మనలో మాత్ర మొందరున్నార? కాబట్టి వివిధ సామాజిక వ్యవస్థలను పోల్చి నులభముగా మనము తీర్మానములను చేసికొనకూడదు. మనకు నిజముగా వ్యవజ్యము రావలసిన కోరిక యున్నయెడల మనదేశీయులలో సగభాగముగ ముగ స్త్రీలోకమునకు పురుషులకు వలెనే వివాహస్వాతంత్ర్యములను కల్పించవలెను. ఒకమూల వారిని మనము దానినెటుగాను లేక పెంపుడుచిలుకలు లాగునను యుంచుకొని యెంతదయతో చూడకొన్నను స్వాతంత్ర్యపరములలో వారు ఖడ్గతిక్తనగారి భార్యవంటి వారు కానేరరు. వీరికిపంజర స్వాతంత్ర్యమునై తమపురుషులకు గుడికరిలై ప్రవర్తించెదరు.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు.

శ్రీ శ్రీ బెవర గోపాలనాయుడుగారు-నీలానగరం
ఏ వితరణమిది యావతము వచ్చుచున్న పర్యవసంబంధము తనధనమును సత్ప్రాధానికమును చేయుచుండెనో, ఏ నిరతాన్నప్రదాత ఆస్పదానముతో సాటియు దాన మింకొకటి లేదనుచు పాంథజనోపయోగకము ఉన్నత పాకాలలోని విద్యార్థి జనోపయోగకము పాలకొండ గ్రామములో తన పేర నాచంద్రావర్మకుండునట్లు నొక యన్నపత్రమును పొంది దానికి తమపంజరములనుగూని, దొరతనమువారి వలనగాని అంతరాములు కలంగుండుటకై పండ్రెండు గరిళల ధాన్యమురాజడిగల భూమిని సికోపాధికార్పించి ముగ్ధికాధిపతులయెడల భిక్షపూర్వకముగ వ్రాసియిచ్చి అమ్మది నిరాలంకముగ కొనసాగుటకై యొక అధికారపత్రము నీయించెనో, అట్టిపాలకొండతాలాకా నీలానగర వాస్తవ్యులను, సకలగుణ సంపన్నులను అను బెవర గోపాలనాయుడుగారు తాలాకా ప్రజలకును కుటుంబమువారికిని ఆచర్యప్రాయులై బంధుజనుల దుఃఖనాధిమంది 17-8-28 రాత్రి వర్ణముల జేకొన నేగిరి.

వారి యాత్మక కారణములగుటచే, కుటుంబమునకు పరంపరాభివృద్ధికలగునట్లు, భక్తవర్ణముడగు వాస్త్రీ రామచంద్రుడు చేయుగారి.

వడ్డమాని లక్ష్మీనరసింహులు.

Chemical Diamonds,
guaranteed hardness and
brightness, Equal to
genuine Diamonds.
Prices Rs. 3/- to Rs. 10/- per carat.
Apply to:-
AMERICAN CHEMICAL DIAMOND CO.,
3, General Muthia Mudali St.
TEL. "THEJUS". MADRAS.

సంతాననిరోధము
(జన్మకాసనము)
జన్మము రామేశ్వారి పీఠంలో బిడ్డలు పుట్టుకుండుటకు ఎట్టికీడు చేయని పెక్కుమందులతో సాధనములతో కలములతో స్త్రీ పురుష రహస్యములతో 875 పుటల గ్రంథము. ౫౦ పేరు. మంచికాగితములు. నుండరముగ ముద్రణ. అడ్రెసు:- జి. వి. కృష్ణయ్య, అంగలూరు, కృష్ణాజిల్లా

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు
(27-8-28)

నీమజపురి దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు	ర. అ. పై
కారికామల్లు—22 X 22 ముంగిసూడు (లి)	8-12-0
" సరాసరికము	7-12-0
కారికామల్లు—22 X 22 "మోటాకపెక్కు" (లి) రు	8-6-0
" సరాసరికము (20 X 20) రు	7-6-0
తెలుపుమల్లు—1703 (నెట్) రు	12-11-0
రు 12-1-0 1703 రు	11-4-0
ఎల్. ఎల్ 78, 78, రు	8-4-0 68/888 రు
12-12-0;	

నూలు

40 నెంబరు సీమ (రీ పా కట్టులు)—బూత్ రు	6-4-0
చలన (కోల) రు	7-8-0;
చలన ("ఎనిగి క్లె-ట్") రు	6-12-0.
చలన (నాగవర్ణ) 6-12-6 చలన (గు క్లి) రు	6-15-0 చలన (గ్లెడ్డెటా) రు
7-14-0 కచ్చగురము (ఎల్) రు	7-8;
40 జపా (పదిపానులకట్టు) అయిదు నత్తరములు రు	కల్ బాల్ రు
12-8-0 నెమలి	
60 కీడు (రీ పానులకట్టులు)—అడకరై రు	14-12-0;
రాట్టుము (పిక్) రు	12-0-0;
రుదుకారము రు	8-14-0 ఎద్దు గడియారము రు
8-15-0	
ఇత్తడిరేకులు—(డిట్ మేన్) రు	225.
డిట్ (గ్రూసాయర్) రు	228
రాగిరేకు రు	275.

నీమెంట్ పీసా వెల:-

గిల్ గోపాల్ ("చెయ్యి") రు	11-2,
జర్మన్-నెమలి 10-2-0	

చక్కెరములు యొక్క ధర:-

బావా *7 డీ* రు	26-12-0 నెప్టెబరు, అక్టోబరు
26-8-0 వేరుసెనగ నూనె	
* ఇంగ్లీషు బాదావధరలు—గానుగ రు	110.
(విరుదుపట్టి) పీసాలలో రు	102.

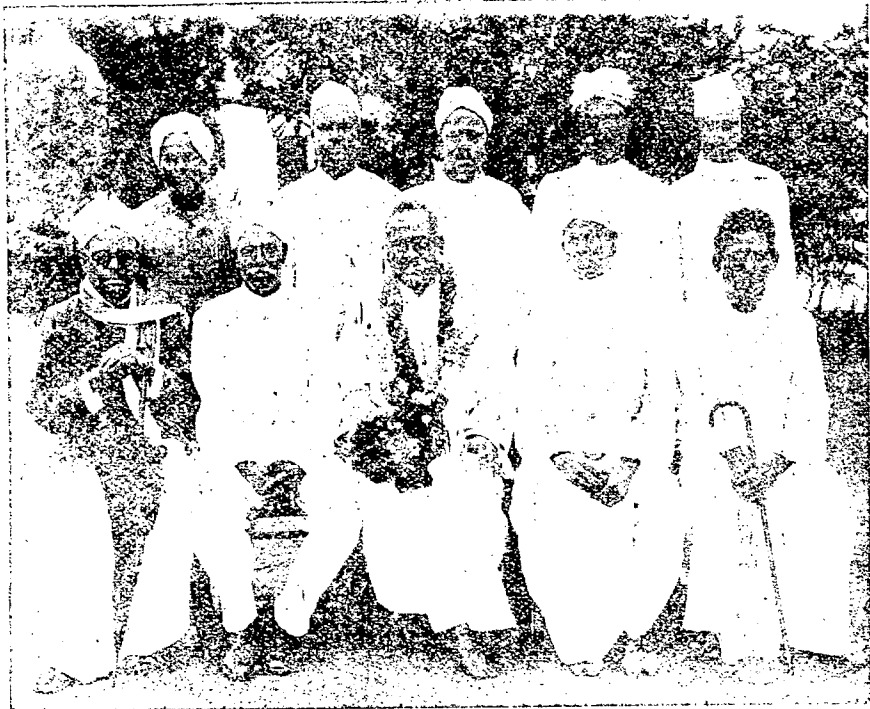
ఆముదము

(200 టెంబరు) రు	102-0-0
-----------------	---------

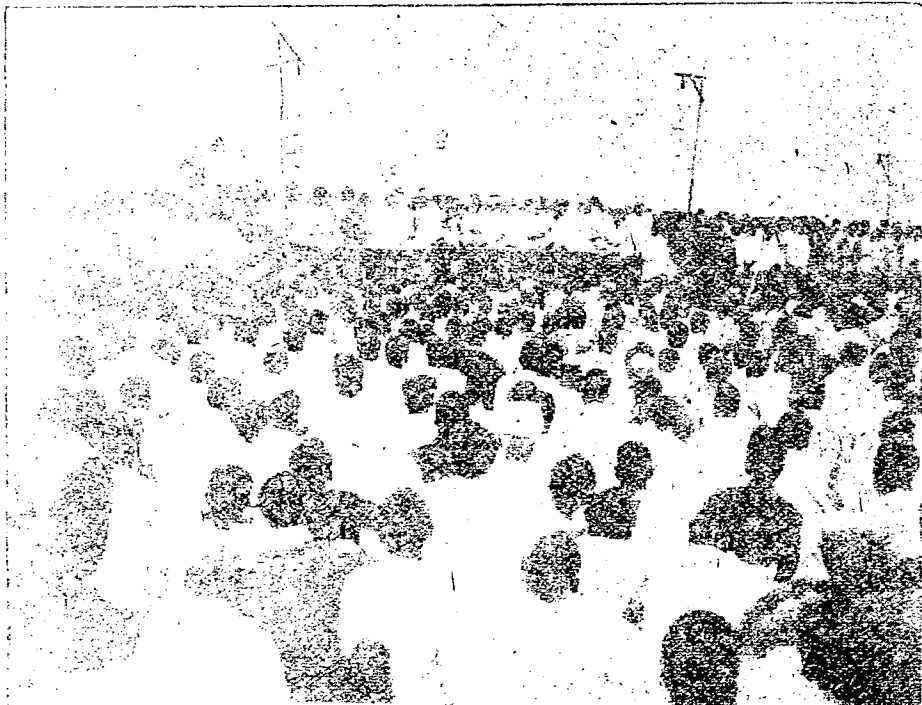
పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

అవుతోలు (7 లు 7 1/2) "ఆవ్ కంట్రిస్" రు	1-4-9; 1-5-6
" (8 లు 8 1/2) " " రు	1-4-8 లు 1-4-6
" (లేరిక) " రు	1-7-0 లు 1-7-9
" (8 1/2 లు 9) బెంబురూరు రు	1-4-8 లు 1-4-8
" (7 లు 7 1/2) " రు	1-5-0 లు 1-5-6
" (లేరిక) " రు	1-7-6 లు 1-8-6
" (8 లు 8 1/2) బెంబురూరు రు	1-4-0 లు 1-4-8
" (8 1/2 లు 9) " రు	1-5-6 లు 1-5-9
" (7 లు 7 1/2) విజయనగరము రు	1-5-6 లు 1-6-0
" (8 1/2 లు 9) " రు	1-6-0 లు 1-6-8
" (7 లు 7 1/2) కియాడు రు	1-5-9 రు 1-6-8
గదతోలు రు	0-14-9 లు 0-14-1
గదమాడతోలు రు	1-8-0 లు 1-9-6
అవుమాడతోలు రు	1-15-0 లు 2-1-6

No. 315.
నివ్వమైన నునాసనగల సబ్బు. పరిశుద్ధ పానములు, శ్రేష్టమైన చందనతైలము మొదలగువాటినుండి చేయబడినది.
Made by GOODWIN'S, Manchester
Agents: P. HOLT & Co. Ltd.
P. O. BOX 237 3433
MADRAS

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు విచేత సంచారము ముగించుకొని ఆదివారమునా దుదయము మదరాసు వాగానే కాంగ్రెసుపారు గొప్ప సన్మానమునంగిరి. సభ్యమూర్తిగాక, గోవిందరాజులు మొదలవారు, అయ్యంగారు, టి. ఆర్. వెంకట్రామయ్యగారు, డి. కొలంబైగార్లు వరుసగా కూర్చొని యున్నారు.

శ్రీనివాసయ్యంగారికి బీచినభలో సన్మాన క్రతము లొనంగబడెను. సభాధ్యక్షత వహించిన యాకూబుహుస్సేనుగా రుపన్యసించుట. (పి. ఎఫ్. ఎ.)

జనీవా అంతర్జాతీయ సభకు బోయివచ్చిన ఆర్. కె. వణ్సుగం చెట్టిగారికి మదరాసు విద్యార్థులు గోఖలే హాలునందు సన్మాన మొసంగిరి. శ్రీమతి డా॥ మద్దులమ్మి రెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ఎన్నిక

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ఏకగ్రీవముగ ఎన్నుకొనబడుట

ఆహ్వానసంఘము

కలకత్తా, ఆగస్టు 25:—భారత జేతీయమహాసభ ఆహ్వానసంఘము నిన్న సాయంత్రం కాలము ఇండియను ఆసోసియేషను మండలిమున జే. ఎం. నేనునప్రగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు కలకత్తా కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. 20 రాష్ట్రములలో 19 రాష్ట్రములు శిసలు సిఫార్సులు పంపినవి. అందు 14 రాష్ట్రములు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి నామము నూచించినవి. బీరారు, డిల్లీ, గుజరాతు, సంయుక్త రాష్ట్రములనారు నల్లభాయి పటేలుగారి పేరును, మహారాష్ట్రము కల్కారుగారిని నూచించిరి. అట్టియ మార్గారు ఎవరిపేరు నూచింపలేదు. కాంగ్రెసు యేర్పాట్లుజేయుటకు వివిధ ఉపసంఘము తేర్పడెను. ఆహ్వాన సంఘమునందెక్కుడు సభ్యులు చేరుచున్నారని కార్యదర్శి తెలిపెను.

“పాక్షపరకను” ఐదవ 80 బిల్లంభూమి కలకత్తా ఇంప్రూవుమెంట్ ట్రస్టువా రుచితముగ యిచ్చినవియు 20,000 మందికి తగు యేర్పాట్లు జరుగుచున్నవిని కార్యదర్శి డా॥ బిరుంబద్రరాయగారు తెలిపిరి.

బెంగాలు శాసనసభ

కలకత్తా, ఆగస్టు 24:—బెంగాలు శాసనసభలో శేటి దినము కూడ తెనెన్సిబిల్లుపై చర్చజరిగెను. భూస్వాములు చెల్లించవలసిన చార్జీలవిషయమై చర్చ జరిగెను. స్వరాజ్య పక్షమువారు ప్రభుత్వమువారితో కలసి సామాన్యప్రజల నిబ్బంది పరుప యత్నించుట విచారకరమని అజిజుల్ హక్ గారు చెప్పిరి. జమీందారులతోను ప్రభుత్వమువారితోను స్వరాజ్య పక్షమువారు కలియుట విచారకరమని జే. యల్. బెనర్జీగారు నూచించిరి. డాక్టరు బి. సి. రాయగారు బెనర్జీగారి నూచన రులను ఖండించుచు స్వరాజ్యపక్షమున చేయున్న బెనర్జీగారి ఇట్లునూట్టాడుట పక్షపాటుగ లేదనియు పక్షమువారి నిర్ణయము ఆసంతృప్తి కరముగనున్న బెనర్జీగారు తన సభ్యత్వమునకు రాజీనామ ఇచ్చి తెనెంటులపతినిధికి ఎన్నికలయందు పాటీచేయ వచ్చుననియు రాయగారు నూచించిరి. భూమిని ట్రాన్సుఫరు చేయునప్పుడు సాలునకు చెల్లించు మక్తాకు 5 వంతులు భూస్వామికి చెల్లించవలయునను ఉత్తపాదనను ఆమోదపబడెను. (ఆ. పే.)

కర్నాటిక్ పేపరుమిల్లు

శాంతినిధి

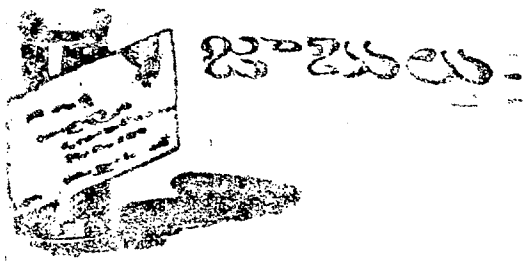
రాజమండ్రిలో వాటాదారుల సభ

మిల్లును విక్రయింపరాదనట

(స్వకీయవిలేఖరి)

రాజమండ్రిపేపరు, ఆగస్టు 27:—శ్రీ మోతే నారాయణరావుగారి అధ్యక్షతన కర్నాటిక్ పేపరుమిల్లు యావరణలో పేపరుమిల్లు కంపెనీ వాటాదారుల సభ నిన్న సాయంత్రం కాలము జరిగెను. ఎన్నిసారులు కొరినను ప్రభుత్వమువారు యింకను వాటాదారులసభను సమావేశపరచక ఆక్రమజేయుచు న్నందుకు నిరసిండుచు, అభివృద్ధికాని మంత్రిగారి అధ్యక్షత క్రింద రాజమండ్రిలో వాటాదారుల సభయొకటి త్వరగా సమావేశ పరుచవలెనని గోరుచు యీ సభలో తీర్మానించబడెను వాటాదారుల సమ్మతిలేనిది మిల్లుయొక్క ఆస్తులను అమ్మివేయుటగాని, తమ హక్కులను వేరొకరికి మార్చుటగాని ప్రభుత్వమువారు జేయరాదని కొరయ తీర్మానించిరి. మో॥ నారాయణరావు, లక్ష్మీరాజు నుబ్బారావు, శివరామదాసుగార్లు, యితర సభ్యులను చేర్చుకొను అధికారముతో నొక సంఘముగ నియమింపబడిరి. వీరు గవర్నరుగారినిదర్శించి అనుకూలముగ ఒడంబడిక కావించనికృత్యించిరి. ఈ మిల్లును భారతీయులకు లాభమువచ్చునట్లే ముందు నడపించినచో తాను రూ॥ 50,000 ఒసంగి, పైన మూడులక్షలు వసూలు జేయుదునని శ్రీ మోతే నారాయణరావుగారు వాగ్దానము జేసిరి. పైడా వెంకటాచారయ్య, శ్రీరామ కృష్ణయ్యగార్లుగూడ విరివిగ ధనసహాయము జేతుమనిరి. క్రొత్తగా వాటాలు వసూలు చేయవలెనగాన మిల్లును విక్రయింపరాదని అంద రభిప్రాయ పడుచున్నారు. డి. బి మోచర్ల రామచంద్రరావుభంతులుగారు గూడ సభకువచ్చి గూండ్రి.

ఆంధ్ర సమాచారసమీక్షన నభలు

8 వ సెప్టెంబరున జరుగును

ఆంధ్ర సమాచార సమీక్షన కార్యనిర్వాహకవర్గము యొక్కయు మహాజనసభయొక్కయు సమావేశములు సెప్టెంబరు 8 వ తేదీ వుదయము 8 గంటలకున్న మధ్యాహ్నము 12 గంటలకును క్రమముగా జరుగును. ఆయాసభ్యులందరు తప్పక దయచేయి ప్రారేతులు. ఈ గడ అనంతరము ఆగస్టు 31 వ తేదీన గాని సెప్టెంబరు 1 వ తేదీన గాని జరుగవు.

పాలకోడేటి గురుమూర్తి,
అధ్యక్షుడు.

గూ|| రామచంద్రుడు.

కార్యదర్శి.

కీర్తి కేసులైన పరమూరి రామానుజయ్య చౌదరిగారు

శ్రీ పరమూరి రామానుజయ్యచౌదరిగారు శుభవర్షమైన ఆయుర్యైదదైద్యులు, కమ్యునాకు. కృష్ణాజిల్లా గన్నవరం తాలూకా ఉంగటూరు గ్రామకాపురస్తులు. వీరలు చాలాకాలము తెలంగాణ తాలూకా చిలువూరుగ్రామంలో నివసించుతూ ఆయుర్యైద బోధనలు బహుసమృద్ధముతో తయారుచేయుచుండిరి. విక్రీలి ధర్మాత్ములు. తరువరి వారిస్వగ్రామమునకు వెళ్లి వైద్యకళా స్థాపించి వీరకల్లెరుకు బోధనలు బహు శ్రద్ధతో ఇచ్చుచు వారిభూతదయ చూపిరి. ధర్మవైద్యులకు ఆయుర్యైద బోధనలు ధర్మముగా ఇచ్చుచుండిరి. మంచి భక్తివరులు. ఇట్టివారలు ఆగస్టు 14 వ తేదీ ఉదయం 5 గంటలకు చిలువూరు గ్రామంలో ఆకస్మాత్తుగా జబ్బుచేసి ఒక్క నిమిషముజబ్బుతో స్వర్గస్తులైరి.

కీర్తి కేసులైన పరమూరి రామానుజయ్య చౌదరిగారి అత్తకు కాంతిగజునగాకాజిని భగవంతుని ప్రార్థించుచు వారి కుటుంబమునకు శాధారణసంతోషమును వెల్లడించుచున్నాను. డాక్టరు సూర్యదేవ సంజీవరాయణం, తుమ్మపూడి

ఆంధ్ర దివ్యజ్ఞాన సమాజసమీక్షనము

ఈ సమాజముయొక్క వార్షిక ద్వితీయ సమావేశము ఈనెల 18, 19 వ తేదీలలో కర్నూలు పురమున జరిగినది. ఆ మెరికాఖండి వాస్తవ్యులు ప్రపంచము దంతటను దివ్యజ్ఞాన ప్రచారముచేసి విశేషానుభవమును సంపాదించినట్టి శ్రీయోగిత ఎ. ఎఫ్. శ్రీధర్మ దొరగారు అధిపత్యము వహించిరి. గునూరు 60 మంది సామాజికలు ఆంధ్రదేశముతో నన్నియాలనం దియు వచ్చియుండిరి. పభలు జయప్రథముగా జరిగినది. బహిరంగ సభలకు చాలమంది జనులు విచ్చేసిరి. కర్నూలుకాళు కా త్యదర్శి మ|| రా|| శ్రీ ఓ. లక్ష్మణస్వామిగారు సభలను జరిపించినందుల కెంతయు కొనియాడదగియున్నాడు.

రెండోరోజులు గూడ నుదయమున భారత సమాజపూజ జరుగబడెను. మొదటిరోజు ఉదయమున సభ్యులు సామాజిక కులకు మాత్ర ముపన్యసించిరి. మధ్యాహ్నము కార్యాలోచనసభ జరిగెను. శాలుగు గంటలకు బహిరంగోపన్యాసము లారంభమయ్యెను. సు||రా|| శ్రీ ఓ. లక్ష్మణ స్వామిగారు కర్నూలుకాళు తరపున అధ్యక్షులకు స్వాగత మొసంగిరి. అధ్యక్షుల ప్రారంభోపన్యాసముతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. పిదప అదయాదు వాస్తవ్యులు చిట్టమారు రామయ్యపంతులుగారు "దివ్యజ్ఞానము-ప్రస్తుత సమస్యలు" అను విషయమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి. సాయంకాలము విద్యుత్ప్రే విధ్యును యగ్యతుని ముఖ్యోపన్యాసముతో సభ ముగిసెను.

మరునాడునయమున రాజమండ్రి వాస్తవ్యులు మ||రా||

శ్రీ కాపుసాహెబు కళ్యాణ భోగవ్యయ్య కాస్తుజగారు "జీవుడు, వానిగతి" యను విషయముగూర్చి చెప్పిరి. మధ్యాహ్నము యావకల కార్యాలోచనసభజరిగెను. మూడుగంటలకు సామాజిక కులకు పురవాస్తవ్యులలో చాలమంది కెద్దలునుమాడె ఆల్పాహా శ్రమతో నిష్కాగోష్ఠి నుండిరి. అనంతరము యావకల కధ్యక్షులకు పన్యసించిరి. పిదప ప్రశ్నోత్తర సభ జరిగెను. అటుతరువాత గిండినేమనలు కాలేజీ ప్రాధానకు డి. రాజగోపాలం గారిచే దేవతావిద్యనుగూర్చి బహిరంగోపన్యాస మియ్యబడెను. సామాజికకుల హెచ్చరించుచు అధ్యక్షులు సమావేశమును ముగించుచు నొందిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

అ కాల మ రణ ము

ది 20-8-28 సం|| రం|| తేదీని రాత్రి నివసత్రి లక్ష్మీ శారాయణ పంతులుగారు స్వర్గస్తులైనందున యీ ప్రాంతవాసులు విచారించుచున్నాడు. పంతులుగారు 18-వ తేదీని వారి భార్యకు ప్రమాదిజబ్బువలన ఆకువీడు ఆసుపత్రికి తీసుకొని వెళ్లి చికిత్స చేయించుచుండిరి. 20-వ తేదీ రాత్రి హాస్పిటలు వ రండాలో తమ పుత్రులను యిద్దరను ప్రక్క పరుండబెట్టుకుని నిదురించుచుండగా అర్ధరాత్రియన సర్వము తొడమీద కల చినందున స్వర్గస్తులైరి. వీరు ఆ 1906 బంగారా విభజన నాటి నుండియు దేశసేవయే పరమాధికగా నెంచి ప్రజాసేవకరమైన అన్ని ఉద్యమములలోను పాల్గొనుచు పాటుపడుచుండిరి. వీరు మాంటేనెన్స్-ము వచ్చినది లగాయదు లోకలు బోర్డులలో ప్రవేశించి నివసత్రి ఫిర్యాదు సంబంధించిన యావత్తు కార్యములను సక్రమముగా నెరవేర్చుటయేగాక గణపవరంనుండి చే బ్రోలు వెళ్లు రోడ్డునకు అప్పట్లో ప్రభుత్వముగావున్న శ్రీ మి రాపురము రాజాగారి తోడ్పాటువలన సుమారు లక్ష రూపాయలు కార్య ను చేయించి నంతెకలు నిర్మించుటలోను కంకరనే యిందులలోను అనేక వ్యయప్రయాసకు లోనై చాలా పనులను పూర్తిచేయించిరి. ఇదియునుగాక రాజమండ్రి కాపుర మునైన శ్రీ శాశం గుఱుబహ్మణ్యగారి తోడ్పాటున నివసత్రి గ్రామమున అయిదుశేల రూపాయల నిలువగల ఒక సత్రమును నిర్మించిరి. ఇట్టి ప్రజాసేవకుడు అకాలమరణము నొందినందులకు విచారించుచు వారి కుటుంబమునకు నా సాహసూరిని తెలియచేయుచున్నాను.

చింతలపాటి లచ్చిరాజు
వేగేళ్లు తూర్పురాజు

సమాచారసంఘ పంచాయతీదార్ల క్లాసులు-

చొప్పెల్ల
తూర్పుగోదావరిజిల్లా సమాచారసమీక్షనమువారి యాజమాన్యమున చొప్పెల్ల గ్రామమున ఆగస్టు 13, 14 తారీఖులందు సమాచారసంఘ పంచాయతీదార్ల క్లాసులు నిర్వహింపబడెను. ఆలమునలోకలు కో. ఆపరేటివు యూనియను ఆగ్రాసవాధిపతిగారైన మ. రా. శ్రీ. రాజాకేశ భానా వెంకట సుబ్బారావు పంతులుగారు క్లాసును తెచ్చిరి. వారి పంచాయతీదార్లను ప్రెసాన్సింగు బ్యాంకుకున్న, తిట్టి యూనియను కన్సు, పట్టుకున్న తమ బాధ్యతలకు గుర్తింప వలసినదిగా పాప్యరీంచిరి. అటుపిమ్మట యూనియను కార్యదర్శిగారు అగు మ. రా. శ్రీ. నరసింహదేవర కాపేట్యరరావుగారు ప్రస్తుతము సమాచార సంఘంలోని లోటులను వెల్లడించుచు అవి సమీప వలసిన విధానమును వెల్లడించిరి. తరువాత ఫెడరేషను ప్రచార కులకు మొసకంటి లిరుమలరావుగారు పంచాయతీదార్ల బాధ్యతలను సూచించుచు వారు స్వార్థత్యాగముతో పనిచేయవలసినదిగా నుద్ఘోషించిరి.

మరునాటికినయమున ఫెడరేషను కార్యదర్శిగారు మ. రా. శ్రీ నరసింహదేవర కపేటరావుగారు యూనియను సూపరువైజుర సేనుమర్రి వెంకటరామయ్యగారు ఆంధ్రసమీక్షన సూపరింబెండెంటు అగు జయంతి వెంకట శాబాయగారు పంచాయతీదార్ల వివిధవిధానుక కృత్యములను బాధ్యతలను గూర్చి మాన్యుటింగి. దాదాపు 85 మెంబర్లు పంతులులనుండి క్లాసులకు హాజరైరి.

చొప్పెల్లలో సమావేశమైన సమాచారలందరు సంఘ కార్యదర్శులకు ప్రతివెలలోను మొదటి అతివారముగాదు నెంటరు క్లాసు యేర్పాటుచేసి వివిధసమాచార సమస్యలను ముచ్చటించుటకైన అందుకు యూనియనువాడు తగుయేర్పాటు చేయవలసినదనిగాను కోరుటకు తీర్పారించిరి. యీ తీర్మానేమము మ రా శ్రీ వుప్పలూరి కాసుమూర్తిగారిచే ఉపపాదింపబడి పాలారి భాస్కరరావుగారిచే బలపరచబడెను. తరువాత ఫెడరేషను కార్యదర్శులకు మ. రా. శ్రీ నరసింహ దేవర కపేటరావుగారు నెంటరు క్లాసుల ఉపయోగమును వెల్లడించుచు ఆటి సంస్థను ముఖ్యముగా పంపూభివృద్ధికి యేర్పాటుచేయవలసినదిగా పాప్యరీంచిరి.

ఒక ఖాదీపదర్శనము మ. రా. శ్రీ గరిమెర్ల సత్యవీరభద్రరావుగారిచే ప్రదర్శింపబడెను.

[ఒకవిలేఖరి]

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం. ఆగస్టు 27-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

నింజ్యముబస్తాలు			
కునుమ తెనాలిని	శ 43 కలె	క 12 12 0	18 0 0
నెల్లూరిని	,, డిల్	,, 18 8 0	14 0 0
ఫిల్లి	,, డిల్	,, 15 8 0	17 8 0
రానులు	త. 164 జస్తా 1-8	,, 11 0 0	12 0 0
శువ్వలు	,,	,, 18 0 0	22 0 0

2. ధాన్యమువస్తువులు

కందుల బస్తా-1-8	ర 305	,, 15 0 0	16 0 0
నెనగలు	,, డిల్	,, 12 14 0	13 8 0
తెనలు	,, డిల్	,, 14 0 0	16 8 0
నినుములు	,, డిల్	,, 14 0 0	17 0 0
ఉలలు	,, ర 195	,, 11 0 0	11 8 0

3. నూనెవస్తువులు

శువ్వలునూనె కా 1-8	,, 145 0 0	150 0 0
నంబ్య ను 1-8	,, 14 0 0	21 0 0
విషకా నేరునెనగవస్తా కా 1-8	,, 55 0 0	56 0 0
వరికోలాట్టిన ,,	,, 45 0 0	50 0 0
నేరునెనగనూనెగానుక కా 1-8 క 116-0	విషకా నూనె 110	
అమడము కా 1-8		102 0 0 104 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

బాంబునూపు కా 1-8	102 0 0	104 0 0
హరవనూపు ,,	70 0 0	80 0 0
విరవబాంబులు(గుంటూరుది) కా 1-8	70 0 0	77 0 0
దనియాలు ,, కా 1-8	84 0 0	88 0 0
గుంటూరుబాంబులు నీలిమందు ముంగు 1-8	క 40,45	
కాళహ వీధిబాంబులు ,,	,, 50,55	
బెల్లము కా 1-8	క 28 0 0	49 0 0
అస్కాచక్కర జస్తా 1-8	,, 26 12 0	27 0 9
చింతపండు కా 1-8	,, 28 0 0	60 0 0

5. ఇనుము

బట్టారకం కా 1-8	,, 81 0 0	88 0 0
నడరం	,, 29 0 0	81 0 0
రవుండు	,, 25 0 0	81 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహం యాజి	క 8 2 0
నెం 6 ,, కటూరి	,, 5 8 0
నెం 24 ,, లాకి	,, 6 0 0
నెం 30 1/2 రెట్టెత్తెలు	,, 7 8 0
నెం 40 బామ్మకు 10 శా	,, 11 12 0
నెం 44 సాందో	,, 5 15 0
నెం 40 రాజి	,, 10 9 0
నెం 4 బెన్ని మసీదు	,, 4 12 0

7. నూది

కోండావెన్ను కాడన 1-8	క 852 0 0
----------------------	-----------

8. లోహములు

నెండి 100 కులం 1-8	క 62 8 0	క 68 0 0
బంగారు కులము 1-8	,, 21 0 0	21 2 0
నవరక 1-8		18 8 0
ఇక్రడి కా 1-8	,, 225 0 0	230 0 0
కాగి కా 1-8	,, 272 0 0	275 0 0

రంగులు

శీలం స్వీట్లకులాండు అలిజరయ్య సింహం	
పీసా 1-డిగ్రీలు 200 8	క 58 0 0
,, పీరిన 1 రం	1 10 0
,, 14 రకులు	1 10 0
,, 28 రకులు	1 9 0
,, 58 రకులు	1 8 0
,, 1 అందకు	1 8 0
కీర్తలు పాన్సుపార్లె లెట్ అవగా (బిర్మిరెడ్డు)	8 4 0
కాంగో 8 8	1 0 0
కడకు 4 8	1 2 0

ఫోటో నెంటుజారి గెజెటు

జ్యోతిషియల్ కాల

రావుసాహెబ్ డి. ఎ. శ్రీనివాస రావువారియ్యగారు తాత్కాలికముగ శ్రీనివాసరావు అనే పేరున వ్యాపారము నడుపుచున్నారు.

మరణము

చార్లెస్ డబ్ల్యు. బాల్ గారే వారు తాత్కాలికముగ డబ్ల్యు. బాల్ గారే అనే పేరున వ్యాపారము నడుపుచున్నారు.

ప్రెస్బిటేరియన్ చర్చి, ఎల్. వై. థెంజామిన్ గారు విశాఖపట్నము నెంటుజారిగెజెటు తయారుచేయుచున్నారు.

చూరకుండుటకై గారు విజయనగరం నెంటుజారిగెజెటు తయారుచేయుచున్నారు.

విలియం ఆస్టన్ గారు ముంబై నెంటుజారిగెజెటు తయారుచేయుచున్నారు.

విలియం ఆస్టన్ గారు ముంబై నెంటుజారిగెజెటు తయారుచేయుచున్నారు.

జ్యోతిషియల్ కాల

ఎస్. రాజగోపాల అయ్యగారు విశాఖపట్నము (విశాఖపట్నము) నెంటుజారిగెజెటు తయారుచేయుచున్నారు.

టి. ఆర్. వ. సోమయాజి గారు విశాఖపట్నము (విశాఖపట్నము) నెంటుజారిగెజెటు తయారుచేయుచున్నారు.

ఎస్. గోపాలకృష్ణ గారు విశాఖపట్నము (విశాఖపట్నము) నెంటుజారిగెజెటు తయారుచేయుచున్నారు.

జాబార్ చిన్నమోహన్ రావు అవోనిలో స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

శ్రీమతి డి. ముప్పయ్యకృష్ణగారు ఏ లూరు నకు స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

రిజిస్ట్రేషన్

కె. చిరంజీవిసంతులుగారు ఆనంతపురం అయ్యలెస్స రిజిస్ట్రేరుగా నియమింపబడిరి.

ఆర్. ఎస్. హర్షదత్తగారు కర్నూలు అయ్యలెస్స రిజిస్ట్రేరుగా నియమింపబడిరి.

అబ్దుల్ రహిమ్ సాహెబ్ బహదూర్ గారు గంజాం అయ్యలెస్స రిజిస్ట్రేరుగా నియమింపబడిరి.

రిజిస్ట్రేషన్

సెనీర్ జేడ్డు బాన్ గారు నెల్లూరు డివిజన్ అసిస్టెంట్ కమిషనరుగా నియమింపబడిరి.

ఈశ్వరవారు డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

మహమ్మద్ కాజిమాలి ఆస్సాని సాహెబ్ గారు నెల్లూరు అసిస్టెంట్ సెక్రటరీగా నియమింపబడిరి.

మహమ్మద్ అబ్దుల్లా ఖాన్ సాహెబ్ గారు పల్లె గోదావరి జిల్లాలో జరిగిన మృతదేహ నియమింపబడిరి.

టి. ఎస్. జయరాజ్ అయ్యగారు విశాఖపట్నము జనరల్ మ్యాజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

నోటిఫికేషన్

ఈశ్వరవారు సహకారసంఘములకు ఆనంతపురం అసిస్టెంట్ కమిషనరుగా నియమింపబడిరి.

వై. హనుమంతరావు, ఉప్పర ఉరుగొండపర్వత, పుత్తూరు సెడ్లపల్లె రెవెన్యూ గ్రామ అనంతపురం జిల్లాలోను.

శివరామ్ బసప్ప, ఎ. డి. సింగారంమొదలియ్యగారు బళ్లారి జిల్లాలోను.

భీమనిపాద్ సామ్యూల్ గారు కడపజిల్లాలోను పి. బి. రెడ్డిగారు, రివ. ఆనందం ఆంధ్రాగారు కర్నూలు జిల్లాలోను, రా. సా. వి. ధర్మలింగంపేటగారు మద్రాసు జిల్లాలోను నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనాకాల

1. కనకపభేకగారు పెనీయల్ వ్యాధుల ఉపశ్చారముగ మద్రాసు జనరల్ ఆసుపత్రిలో పెనీయల్ వ్యాధుల స్పెషలిస్టుగా నియమింపబడిరి.

జోనేటి పరదేశిరెడ్డి గారు గంజాం జిల్లాలోని పట్టణముగా నియమింపబడిరి.

ఎస్. స్వామినాథన్ గారు నెల్లూరు పాల్వ అఫీసరుగా నియమింపబడిరి.

ఎస్. దక్షిణామూర్తిగారు విశాఖపట్నము పాల్వ అఫీసరుగా నియమింపబడిరి.

శ్రీమద్రావిడ వ్యవస్థాపక కమిటీ, బంజూరు నమోదం, అల్లమల్లు చంద్రయ్యగారు విశాఖపట్నము తాలూకాలోని తూ. గోదావరి జిల్లాలోని పట్టణముగా నియమింపబడిరి.

మేలైన ఆనలు పుష్ప రాగములు

వీటిచే నాణ్యముగా కట్టబడిన జడవిల్లలు, తోడులు, ముక్కుపువ్వులు, బేసరీలు, మోపులు, ఉంగరములువగైరా నమ్మకముగా దొరకునట్టివలయు.

జలగం ను బ్రహ్మణ్యం నాయుడు అందుకో,

వి. విరచించుచున్న పుష్ప రాగము, మోహన్ :- దైత్యబాధగోడు (పూల అంగడికి ఎరుటు) ను దాసు అయ్యగారు తయారుచేసి ఈ పుష్ప రాగములను అమ్మియున్నాడు. ఈ పుష్ప రాగములను అమ్మియున్నాడు.

కామినియా ఆయిల్ (కామినియా ఆయిల్) ఈ ఆయిల్ నాడుటానంబించుడు. కలెక్టరుల కొరకు. దినామృతి. ఇందుకులను కామినియా ఆయిల్ ను అమ్మియున్నాడు. ఈ ఆయిల్ నాడుటానంబించుడు. కలెక్టరుల కొరకు. దినామృతి.

ఓ టో ది ల్ బ హా రు (రిజిస్టర్డ్) కానుట మరుపకుడు.

మీరును మీదగాని, కేలు రుహామీదగాని రెండు మాడు చుక్కలు ఆటోధిల్ బహారు చల్లిన వెంటనే విక్రీయి మహార మైనట్టి మల్లె, డైల్యుట్లూ పరిమళమును, పదవలీ నట్టివచ్చును. సెండ్లిపడుచుండు బంధువులందరిని పంకి మరచుటకు, ఆటోధిల్ బహారు తప్ప మరెవ్వరూ కావరాదు. నేటి ఒకేసేసానగాని, బాని అప్పురకరిమకను అనుభవించుడు.

Table with 2 columns: Price and Quantity. 1/2 కేసు ఓటోధిల్ బహారు రు. 2-0-0, 1/4 " " " 1-4-0, 1 డ్రామ్ " " 0-12-0.

నమూనా నీనారెండగాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును. నువానన కార్డు 1-కి అలా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

285, బహ్మామనీదు మార్కెటు, బాంబాయి. నెం 2

ఈ పుష్ప రాగములను అమ్మియున్నాడు. ఈ పుష్ప రాగములను అమ్మియున్నాడు.

ఎం. నూర్జహరాబాద్, బి. వసంతరావు, కె. వెంకట్రావు, డబ్ల్యు. బాల్ సాహెబ్ బహదూర్ గారు తాత్కాలికముగ తాలూకా జిల్లాలోని తూ. గోదావరి జిల్లాలోని పట్టణముగా నియమింపబడిరి.

స్వయం శిక్షా సంస్కృత గ్రంథములు! నగమధరలు

81-12-28 వరకే. న. స్వామినాథకృష్ణ కృతము తెలుగు లిపిలో తెరచి అర్థములతో వ్రాయబడినవి. అసలుగ్రంథములు: బ్రహ్మసాహిత్యం 0-5-0; నీతికథా సప్తరి 0-12-0; బాలకాదంబరి (పద్యము) 0-8-0; లింగాను కావనము 0-4-0; ధాతురూపచంద్రిక 1-4-0; ఈ అండును ఒక్కసారిగా కొనువారికి ఇది 1-4-0 కే వ్యభజనము.

అడ్రెసు:—N. S. నీలకంఠం C/o N. S. నరసింహం M. A. బ్రహ్మనింగుకారేశ, రాజమండ్రి. 4566

జెంత్రి జెంత్రి జెంత్రి

1 వ పాల్వం. నేరసములు ప్రతి అకాశ ప్రతి రుపాయకు రు 100 లు వరకు ఆదైన ముఖ్యమైన రేట్లను వృత్తిపన్ను రేట్లకు వడ్డీరేట్లకు మొత్తము ఇవ్వబడినవి. వల రు 0-8-0. 2 వ పాల్వం. ప్రతి అకాశ రు 12-8-0 ల వరకు ఆదైన ముఖ్యమైన రేట్లకు తరంసిస్తుల్లు ల్యాండు సెన్సు రేట్లకు మొత్తములు ఇవ్వబడినవి. Apply to:—

ప్రాప్తయటరు విజయ వేన్, బాన్సు.

చెన్న పురివిశ్వవిద్యాలయ రెడ్డిపట్టభద్రులకు విందు

శ్రీకృష్ణాక్షరీ

వక్రమానసంశ్చరణనందు పట్టపరీక్షయందు తీర్థతన
రెడ్డిపట్టభద్రుల గౌరవార్థమై, యీ నెల 24 వ తేది సాయంత్రం
5 గంటలకు, మ, రా, రా, శ్రీ, మనగాల రాజావారి భవన
మాడంలోకి విందు, గావింపబడెను. మ, రా, రా, శ్రీ, శివాన్
బహదూర్, సి. వి. రంగారెడ్డిగా రాసమయమున జరిపినపథకు
అగ్రాధికారిగా నియమింపబడిరి. మ, రా, రా, శ్రీ, ప్రాశ్న
పర, సి. ముఖ్యవిద్యమయ్యగా రుగ్ధ్యాపరమగ శాస్త్రాధిక
బడిరి. ప్రాశ్నాదాదు "చీఫ్ ఆఫీసు" మ, రా, రా, శ్రీ, సం
కటరెడ్డిగారును, మరొకరిందరు రెడ్డిప్రముఖులును పథ కావ్య
నింపబడిరి. దాదాపు చెన్న పురియందలి కళాశాలలన్నిటియం
దందు రెడ్డివిద్యార్థులందరు పథ కరుణించియుండిరి. ఈమారు
రె ౫౦ 80 ని॥ లకు విందు ప్రారంభింపబడెను. విందు ముగిసిన
చేతక పథా సమావేశమయ్యెను. అగ్రాధికారిగా రిల్లు
నుడివిరి.

రెడ్డి పట్టభద్రులారా!

నన్ను మీ యీసభ కథ్యక్షునిగ నెన్నుకొని, న న్నిత
గౌరవించినందులకు నేనెంతయు సంతసించితిని. ఈమారు ఆ
గ్రాధికారిగా నగుట, నేనియొ కొన్నియవదేశవాక్యముల
మీకు చెప్పి యావల కార్యక్రమమునకు ప్రకటించెదను ఇదివర
కు విద్యావిషయములో, మనసంఘము చేసినబడియుండెను.
అంతయు క్రమక్రమముగా నీచున్నదని చెప్పటకు నా కెం
తయు సంతసము కలుగుచున్నది. యవతలందరు ముందంజవైచి,
విద్యావిషయకమున పట్టుదలఁ బూనిననే గాని యీ లోకము
పూర్తిగాదు. అందులకై మీరు, ముఖ్యముగ పట్టభద్రులు, చే
యవలసినవని యేమన, మీ "వి. ఏ." పట్టమును గైకొని మీ
రిక ప్రపంచమంత్ర సాగింపబూనుదురు గదా; అందున మీరు
కొన్ని విషయములను మీమనసులందు దృఢముగ నుంచుకొని
యాచరింపవలయును.

(2) సంఘపు విద్యాపరిశ్రమకై పనిచేయుట. ఈ సలహా
తీర్మానము రెడ్డిజన సంఘమువారు 47 మంది వీరు రెడ్డియువకుల
కు, ఇతరు కుడెరుకయ్యవలయున, విద్యార్థి వేతనము నొసంగిరి.
కానీ విద్యార్థి వేతనముకై దరఖాస్తులనిచ్చిన 108 మంది యు
వకులకు వేతన విషయములందులకు సంఘముతరపున నేనెం
త యొ విచారిం చుచు న్నాను. కావున మీ
రలు మీ దంకుపల్లెలలోని రెడ్డిప్రజలందరికి సంఘము
యొక్క పరిశ్రమం గూర్చి యెరుకపరచి సంఘమునకు సహాయ
మొనర్చునట్లు చేసి తీర్మాన సంఘమునకు సహాయముచేయ
వలయును.

(3) ఏ మహానుభావుడు మొదట సమితిభాగియై విదవ
విరాగియై తుదకు యోగియై విరాజిల్లి తన నిరంకుశకవిశామృత
ధారలచే సర్వలఁ బరశులఁ గాంచెనో యట్టిరెడ్డికులకలఁగా
భాగినిధిపూర్ణచంద్రుం డవడదగ మహారెడ్డియొగివడిని జయం
తుకొనవలయున ఏటేట జగపవలసియుండుట మనవిధియై యుం
డ నద్దానిని నిరసించి మనమిట్లూరవలయుట కడుంగదు తోచని
యను. ఇట్టికార్యములు యువకులగు మీద్యారా నెరవేరవల
యును. ఈకార్య మాచరింపబడుచు నా యోపినమట్టుకు
నేను సహాయ మాచరించెదను. ఈజయంతుకొనవలయున ప్రతిపల్లె
యందుండు రెడ్డిజనులు తప్పక నెలవేర్చునట్లు సర్వలఁబరశులఁ
తమసరి యావశ్యాపనులు పట్టభద్రుల నుద్దేశించి ఇట్లుపన్య
సింపిరి.

అగ్రాధికారిగా, నేనీ హితులారా!

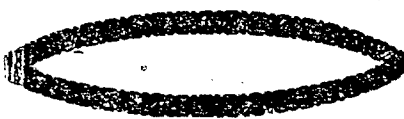
మీ రీతనమయమున నన్ను పర్యాపకనిగ శాస్త్రానించి
శాస్త్ర మిగొనగిన గౌరవమునకై నేను మిక్కిలి సంతసించితిని.
ఇప్పుడు మన యీ సభ కగ్రాధికారిగా నన్ను యీ రెడ్డిప్ర
ముఖుడు శాస్త్ర విరచనయందు.

వీరు మీకందరకు వరిచయుడగుట వీరిని గూర్చి మీరు
నేనెన్నుచుగ జెప్పవలసిన యవసరములేదు. వీరిపుడు దేవాదా
యపట్ట సంఘమున కధ్యక్షుడుగ నియమింపబడి యీపురము
నంత నివసించుచున్నాడు. వీరి యాధిపత్యముక్రింద ఆపట్ట
సంఘమే రెడ్డిజనుల నా యవసరమున బట్టి చూడ సంఘాభి
లాషి అయి దేమి విద్యావిషయమునందేమి పరాక్రమమునం
దేమి వ్యవసాయకలయందు యి కరులకు దీనిపొరని
చెప్పగలను. ఈ యపూర్వగుణము లీతెగ కిప్పుకొన్న దుత్తన్న
మొగికావు. ఇవి సిక్రార్థితములు. మిక్రార్థితములన్న మేనం
బులఁ బరచెదను. ఈరెడ్డిజను లొక్క ఈ చెన్న పురి ప్రాంత
ము లోనే ప్రాముఖ్యత వహించి యుండ
లేదు. దాదాపు హిందూ దేశములో,
నన్ని ప్రాంతములలోను కొలదియొ గొప్పయొ ప్రాముఖ్యమును
వహించియున్నాడు. యువకులారా, మీరొకమారి హిందూ
దేశ పూర్వచక్రము కనుటవిప్పి తెలిపార చూచినచో, మీ

ది. నార్తయిండియన్ జూలరీ మాన్యు ఫాక్చరింగ్ కో, బెజవాడ

నవరను బంగారుకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చుదము

మానద అన్ని విధములయ్యి బంగారు, వెండినగలు, వెండి మరచెంబులు, గిన్నెలు వగయిరాలు యెల్లప్పుడు విక్రయ
మునకు స్థావర యుండును. పచ్చలు, కెంపులు, నీలములు, పువ్వురాగములు
అసలుజాతిలోను యిమిలేవనులోను విక్రయమునకు దొరకును. విశ్వ ప్రామాణ్య
లకు పురయొగించు ఆకురాళ్లు, గాజులదిమ్మలు వగయిరాలు అన్ని పని సామాను
సరసమయ్యి ధరలకు విక్రయించబడును. వకసారి మాత్రం వ్యాపారము చేసిన
మానముకము మీకే తెలియును.

3962

ప్రాప్రయిటరు, గుంటముక్కల రామమూర్తి, బెజవాడ.

*****

ది బెజవాడ స్పిన్నింగ్ అండ్ వీవింగు

మిల్స్ లిమిటెడ్ బెజవాడ

పై మిల్లులో తయారగు నాణ్యమైనవస్త్రములు, కోటింగు, లాంగుక్లాతులు, పైన్సు
టీర్టులు, డ్రీల్లు, చీరలు, యింకా వివిధములయిన రకములు సరసమైనధరలకు యీ దిగువ పేర్కొ
నిన ప్రదేశములలో మా గోడౌన్లువద్దదొరకును

బెజవాడ, గుడివాడ, బందరు, విజయనగరం, రాజమండ్రి, ఏలూరు, తెనాలి, బాపట్ల
నెల్లూరు, నర్సారావుపేట, గుంటూరు.

వలయువారు మా వద్దనేకొని మమ్ముల ప్రోత్సాహించగోరెదము:—

గూడూరు లక్ష్మణరావు బి. ఏ.

మేనేజింగు ఏజంటు అండ్ డైరెక్టరు

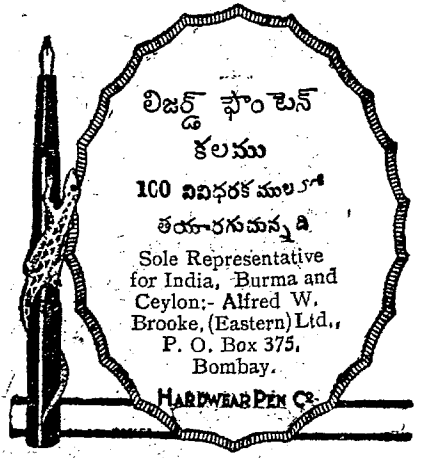
*****

పూర్వము గావించిన గణశాతీతములగు మహాత్మకార్యములు
మీ కవశముగాకపోవు. విజయనగరధీశులకు మరీభుజములం
భోలేమెరింగి, మీ డిక్షునులు తమోలినవానికొత్త తమ
ప్రాణములనెత్తను భారబోయి వెనుదీయక, తమస్వామిభక్తిని
కెల్లడించుచు, కృష్ణ దేవరాయాది విజయనగర సంస్థానాధీశుల
కొసంగిన విజయముల దలంచుకొనిన, రెడ్డిహులయొక్క పరా
క్రమము కన్నులంగప్పక తప్పుకా! ఒక్క విజయనగరమండే
యననీల కంజాపూసనందును, బొంబాయి ప్రాంతములందును,
అమరావతియందును, రెడ్డిరాజు భాగస్వాని ప్రకృతకార్యములు
చరిత్రములో మనకు గన్పట్టుచున్నవి. ముఖ్యముగ కొండ
పీడు రాజధానిగా పరిపాలించిన రెడ్డిరాజులయొక్క ప్రశస్తి
దార్యగుణములను, ప్రకీర్తిత విద్యాచరా
త్వమును, ప్రబల పరాక్రమ పేతత్వమును
దలంచుకొనిన నేటికి మేనంబులక లుప్తయైవు! అట్టిరెడ్డిరాజుల
వశమునందేవచ్చినయొ యువకులారా, నాటినుండినేటివర కా
మీ ప్రకృతగుణములు వరంపరగ వచ్చుచున్నవి. ఇక మీరు మీ
కట్టములంబండి ప్రాంతికవ్యాపారమునం దుపాగిడుచున్నా
రు. అటు మీరు చేయవలసినపనియేమి? ఒకమారు వెనుదిరిగి
మీ పూర్వులయశము గనుంగొనుచు. కేర్లొస్త రెడ్డి హుల
జంకమునం దుత్పన్నమైమనుమాట మాత్రము మీస్వామయ
వీరముల భద్రముగనుంపుడు. అటుపై యాత్ర సాగింపుడు.
మనకెన్నటికినీ స్వేచ్ఛ మాటలతోరారు. స్వరాజ్యము కేవలము
ఉపశాస్త్రములతోచేయరు. ధైర్యమున ముందంజవేయవలయున
మన నది స్వప్నవార్త. ధైర్యమున్నది మీపెద్దల కర్మబాటతో
వచ్చినది. మీయొద్దమాత్రం మెండుకుండదు? ఉండును, ఉండి
తీరవలెను. కావున నోస్తే హితులారా! స్వరాజ్యము మీదోటి
ధైర్యశాలురభుజముల శాధారణఁ జేసికొనియున్నదను మాట
మరవకుడు. ఆయీ యాత్రను మీరు కృథజేయరనినా నమ్మిక,
పట్టభద్రులారా, మీరు రెడ్డిసంకానోకవామన, చెన్న పురికా
యందు, యావసంతముకుపున నత్తన్నమైన పువ్వుములు. ఈ
పువ్వులు లికవికనించి యేలాటిగంధమును ప్రపంచమునకిచ్చునో
తెలియుదు. సర్వేశ్వరు డీపువ్వులకు నుగంధమునే ప్రసా
దించుగాక!

అటుపైను మ-రా-రా శ్రీ వెంకటరెడ్డిగారు చీఫ్ ఆడి
టరు ప్రాదరాబాదు చెన్న పురి రెడ్డిజనసంఘమునకంటె వెనుక
సావించబడిన, ప్రాదరాబాదు రెడ్డిజనసంఘము, రెడ్డిబాటర
కొత్త రెండులక్షలరూప్యములు వ్యయపరచి, యొకసంధిగృ
హమును, డెబ్బదివేల రూప్యములు వ్యయపరచి యొకపుస్తక
భాండాగారమును, స్థాపించెనని నుడివెను. అచట రెడ్డిసంఘము
మ. రా. రా. శ్రీ, ప్రాదరాబాదు పోలీసుకమిషనరు వెంక
ట్రామా రెడ్డిగారి యాజమాన్యమున జయప్రదముగ నెరవేట
చున్నదని నుడివెరి.

తరువరి కొందరు పట్టభద్రులకుడ నుపన్యసింపిరి.
సార్వజనులతో పథ ముగిసెను.
లయాలా కళాశాల, బి. రామారెడ్డి

Best Plants & Fresh Seeds !!
Salem Mango Grafts Rs.80 per 100 Guava
and Pomegranates Rs.6 per dozen Pomaleo
Orange and Lime Rs. 9 per dozen, Roses & best
coloured Crotons Rs. 6 per doz. English Vege-
table & Flower Seeds, 20 sample pkts. Rs. 2
each per 10 sample pkts. Rs. 1-4 each INDIAN
VEGETABLE SEEDS BIG PKTS. 20 Rs. 2.
Apply for 1928 English & Telugu Catalogue to —
S. K. I. ABDUL RAHIMAN, Nursery, Salem.

4302
రెవిస్కో
బిడ్డల జన్మనాళ్ళు, బిడ్డల ఆరోగ్యమునుగురించి కల్లులు
కూతసాపడవలసిన నవసరముండదు. బలమును, సంతోషమును
గలుగజేయను. మీ దుకాణాదారని అడుగుడు.
నెల 1 కు 1/- రేదా
LEVISCO INDIA Co.,
Green Villa-Grant Road, BOMBAY.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

మాతృభాషాప్రాముఖ్యము

ఆంధ్ర దేశమునకు ప్రత్యేకముగా ఒక విశ్వవిద్యాలయము... ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును ఏర్పరచుటకు...

అయినను ఆంధ్రభాషను సంపూర్ణముగా పరిశోధించుట... ఆంధ్రభాషను మాత్రము అభ్యసించుటకు...

ప్రత్యేకముగా ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుట... ఆంధ్రభాషామూలముగా విద్యగలుపుట...

దేశభాషలో శాస్త్రవిద్యలను బోధించుటకు తీర్మానించిన... ఆంధ్రభాషలను తేలియని ఒకయాత్రేపదకలము...

మాతృభాషలో రచించినను ఆదరించువారు లేక గ్రంథములు... మూలపడి చెదలుపాటు కావలసినదేమో యను భీతిచే...

శాస్త్ర గ్రంథములను ఆంధ్రభాషలోనికి భాషాంతరీకరించుట... పాఠశాల పదములను వివరముతో కొంత యత్నము...

కనుక ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు యందు విషయమై... వృద్ధులుగా కాలయాపన మొనర్చుక ఆంధ్రభాషామూలమున...

వెల్లాల రామకృష్ణశాస్త్రి.

జాతకము

జాతకచక్రము నకలుగాని జననకాల ఘడియలు లేక... ఘంటలుగాని ఉత్తరము వ్రాయుకాలముగాని మాత్రం పంపి...

ప్రకటన

శ్రీమత్కొలరాజుగారు సమస్తాయుర్వేదావధులను... శాస్త్రీయముగా శ్రద్ధతో తయారుచేయించి, అంపరిక లభ్యము...

ఆర్థరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా.

శాండో లేహ్యము.

గ్యారంటీ: శాస్త్రోక్తముగ కాబడినది! 20 తులముల డబ్బీ రూ 2-0-0 మాత్రమే. తపాలాఖచ్చలు ప్రత్యేకము...

గుప్త ఆయుర్వేద నిలయం, బరంపురం సిటీ (గంజాం జిల్లా)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

వ. సూర్యనారాయణమూర్తి పంతులు

(సెనెటుసభ్యులుగారి) తీర్మానము రాబోవు సెషను సభలో ప్రీక్షిత వ. సూర్యనారాయణమూర్తి పంతులు...

1. ముదిలీపట్నం హిందూ ప్రామాణ్యమును ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు చేర్చుటకు...

2. ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకు కోర్సులనుగూర్చి వైసువా స్కూలుచే గావించబడిన రిపోర్టుపంపింపుమున...

3. నైనుక కమిషనుకు సహాయముగా నియమించబడిన విద్యాసంఘమును బహిష్కరింప వలెనని సిండికేటును...

4. మాతృభాషామూలక విద్యాసంఘముయొక్క రిపోర్టును సెనెటు ఆమోదించుచున్నది. ఇందు నూదిపబడిన విధానము...

5. మాతృభాషామూలక విద్యాసంఘమును చక్కించుటగాను అభివృద్ధిరత విశ్వవిద్యాలయ మహాసభను యేర్పాటుచేయువలెనని...

6. ఇండియా ప్రభుత్వము వ్రాసిన విశ్వవిద్యాలయమున కొసగిన రికరింగు గ్రాంటులో కొంతభాగము ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమున...

7. విశ్వవిద్యాలయ స్ఫూర్తియొక్క 22 వ ఆధ్యాయముయొక్క 5వ సెక్షనునుండి ఈక్రిందిపదములను తీసివేయవలెనని ఆకెడమిషు...

8. రయిల్వేయింజనీరింగు కళాశాలను సాధ్యముగునంత త్వరగా స్థాపించుటకు ఆవసరమును యేర్పాటు చేయవలెనని సిండికేటును...

9. గంటూరు జిల్లాబోర్డు ఫెలోషిప్పు భారత కలెగిరీ మజబురు ప్రత్యేకించబడి ఆంధ్రవారి డివిజనుకు ప్రాముఖ్యము పగబడెనలెనని...

10. ప్రా. కార్వే (పూనా)గారి యనుభవకళాశాలను బోలు నోక ఆంధ్రయువత కళాశాలను స్థాపించుట కవసరమును యేర్పాటు చేయవలెనని...

11. ఏ పరీక్షయందయినను 100కి 50 కంటె సెట్టువ ముండి విద్యార్థులు తీర్చులు గానినో మరయొకపరీక్ష నేర్పాటు చేయవలెనని...

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు) బలనులభము! (పోస్టుఖచ్చలుప్రత్యేకము) పంపాధికము!

శరీరములో ఉష్ణధిక్యముచే కలిగిడి సైత్యకాశ అక్రమము దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరచి, అవులింథెలు, అగ్నిమాంద్యము...

ఈమాత్రలు మేహవాతసోష్ణలను వెంటనేమాయును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల వైద్య మగుటచేతను...

చిరునామా: (1075) ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

